

Alustukset ja esitykset

**Suomen Sosialidemokraattisen
Nuorisoliiton**

12. varsinaiselle edustajakokoukselle
sekä

Liiton toiminta- ja tilikertomukset
vv. 1953, 1954 ja 1955

Kansan Työn Kirjapaino — Lappeenranta 1956

**SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISO-
LIITTO R.Y:n**

toimintakertomukset vuosilta 1953, 1954 ja 1955.

YLEISKATSAUS.

1. Kansainvälinen tilanne.

Kansainvälinen tilanne jatkui kertomusvuoden alkupuolella samansuuntaisena kuin aikaisempinakin sodanjälkeisinä vuosina. Keskinäistä luottamusta ei ollut saavutettu, ja tuloksena oli varustelujen hillitön jatkuminen siitäkin huolimatta, että kolme vuotta kestänyttä sota Koreassa päättyi kesällä 1953. Korean sodan päättyminen johtui ainakin osaksi Stalinin vuoden 1953 alussa tapahtuneen kuoleman Neuvostoliitolle luomasta uudesta sekä sisä- että ulkopoliittisesta tilanteesta ja toisaalta Yhdysvaltain yleisen mielipiteen yhä voimakkaammin kielteisestä asennoitumisesta sodan jatkamiseen.

Yleistä rauhoittumista ei Korean sodan päättyminen kuitenkaan aiheuttanut, vaan sota Ranskan Indo-Kiinassa jatkui entistäkin kiihkeämpänä.

Vuoden 1954 tammi—helmikuussa pidettiin suurvaltain kokous Berliinissä. Kokous jäi miltei tuloksettomaksi, sillä ainoa, mistä pystyttiin sopimaan, oli Aasian asioita käsittelevä konferenssi, joka sitten pidettiin saman vuoden huhtikuussa Genevessä. Konferenssin tuloksena allekirjoitettiin heinäkuussa aseleposopimus, jolla sota Indo-Kiinassa lopetettiin.

Euroopan tilannetta ovat hallinneet Euroopan puolustus-kysymys ja Saksan ongelma. Suunnitelma Euroopan puolustusyhteisön muodostamisesta raukesi Ranskan vastustukseen elokuussa 1954. Asiaa ryhdyttiin sen jälkeen ratkai-

semaan uudelta pohjalta ja päädyttiin vielä saman vuoden puolella ratkaisuun, jolla Länsi-Saksalle myönnettiin itsenäisyys ja oikeus muodostaa oma, 500.000 miestä käsittävä armeija. Neuvostoliiton vastavetona järjestettiin majraskuun loppupäivinä 1954 Moskovassa Euroopan turvallisuuskonferenssi, johon kuitenkin osallistuivat vain itäblokin maat. Myös Suomi sai kutsun. Hallituksemme vastauksessa ilmoitettiin, että Suomi osallistuu konferenssiin edellytyksellä, että myös kaikki muut konferenssiin kutsutut **osallistuvat**.

Kansainvälisen tilanteen polttopisteessä on lisäksi ollut eräitä muita kysymyksiä. Kiinan ja Formosan väliset suhteet ovat olleet jatkuvasti kireät, Ranskan Pohjois-Afrikassa — Marokossa ja Algeriassa — ovat itsenäisyysliik^{et} pakkotaneet ranskalaiset suuriin myönnytyksiin, ja Israelin ja arabimaiden rajaselkkaukset ovat luoneet kireyttä kansainväliseen ilmapiiriin varsinkin sen jälkeen, kun itäblokin maat ovat ryhtyneet myymään aseita arabimaille. **I**

Vuoden 1955 kesällä kokoontuivat Neuvostoliiton, Englannin, USAn ja Ranskan hallitusten päämiehet Geneven neuvotellaksen kansainvälisten pulmakysymysten rauhinomais-ten ratkaisujen muodoista. Neuvottelut sujuivat erittäin myönteisessä hengessä jopa niin, että niiden jälkem muodostui kansainväliseksi termiksi käsite "Geneven henki". Mihinkään selviin tuloksiin ei konferenssissa päästy. Sovittiin kuitenkin ulkoministerien kohtaamisesta saman vuoden marraskuussa. Konkreettisten tulosten puutteesta hi olimatta Geneven konferenssilla kuitenkin oli kansainvälisen tilanteen kireyttä lieventävä vaikutus. Geneven hengen tulok-sena voidaan pitää itäblokin sotavoimien ainakin näennäistä supistamista ja Geneven hengen voidaan katsoa merkinneen varsin suurta tilanteen muutosta myös Suomen kohdalla. Geneven konferenssissa pidettäväksi päätetty ulkoministerien myös Genevessä marraskuussa pitämä neuvottelu| päättyi tuloksettomana.

Kansainvälisen suurpolitiikan laineet ovat monina sodan jälkeisinä kausina vain varsin vähän sivunneet om(ja maa-

tamme. Ulkopoliittinen asennoitumisemme on ollut varova kaikkiin kansainvälisiin kiistakysymyksiin sekä valtiovallan että eri puolueitten ja järjestöjen taholla. Vuosi 1955 muodosti kuitenkin moniin edeltäjiinsä nähden poikkeuksen. Syyskuussa ilmoitettiin tasavallan presidentin saaneen kutsun vierailulle ja neuvotteluihin Moskovaan. Perillä ilmoitettiin neuvostohallituksen olevan valmis luovuttamaan Porkkalan takaisin Suomelle edellytyksellä, että v. 1948 solmittua ystävyys- ja avunantosopimusta jatketaan muuttamattomana 20 vuodella. Näitä koskevat sopimukset solmittiin välittömästi. Vierailun aikana osoitettiin valtuuskunnalle ja maallemme kokonaisuudessaan aivan erityistä ystävällisyyttä.

Moskovan neuvottelujen jälkeisenä kautena osoittautui mahdolliseksi maamme liittymisen Pohjoismaiseen neuvostoon. Maamme hyväksyttiin joulukuussa 1955 myös Yhtyneiden Kansakuntien jäseneksi.

Ulkopoliittisessa asemassamme on siten kertomuskauden aikana ja varsinkin sen loppupuolella tapahtunut tuntuva muutos. Jäsenyytemme YK:ssa ja Pohjoismaisessa neuvostossa sekä eräällä tavoin väljentynyt kannanottojen mahdollisuus asettavat meille aikaisempaa suuremman ulkopoliittisen vastuun. On syytä olettaa, että kansainvälisten kysymysten käsittelyn on siksi entistä enemmän saatava sijaa myös työväenliikkeemme toiminnan piirissä.

2. *Sisäpoliittinen kehitys.*

Kertomuskauden alun sisäpolitiikan sävyttivät hyvin synkät taloudelliset suhdanteet. Jo vuoden 1952 loppupuolella alkoi laskukausi, jonka aallonpohja saavutettiin vuoden 1953 alkupuolella. Työllisyystilanne muodostui vaikeaksi ja samanaikaisesti aloitettiin porvarillisella taholla nk. "ryhti-liike", jolla pyrittiin toimimaan kaikkea suunnitelmallista talouspolitiikkaa vastaan. Työnantajain taholla esitettiin luovuttavaksi palkkojen indeksisidonnaisuudesta, joka oli esteenä heidän pyrkimyksilleen devalvation kautta päästä

tulonsiirtoihin pääomapiirien, lähinnä vientiteollisuuden hyväksi. Tässä tarkoituksessa lavastettiin kustannuskriisi valtavaksi ongelmaksi. Tälle pohjalle rakentui myös pääministeri Kekkonen 27. 5. 1953 esittämä K-ohjelma, jossa ehdotettiin mm. lapsilisien poistamista, verohuojennuksia teollisuudelle, saavutettujen sosiaalisten etujen kaventamista ja kaikkien palkkatulojen alentamista 10 prosentilla. |

Puolueemme taholla suhtauduttiin K-ohjelmaan alun piitään jyrkän kielteisesti ja esitettiin talouspoliittisen kriisin ratkaisuksi puolue toimikunnan laatima nk. kynnysohjelma. Kun sitä porvarillisella taholla kuitenkaan ei voitu hyväksyä, päätti puolue toimikunta 27. 6. 1953 pitämässään kokouksessa esittää eduskunnan hajoittamista ja uusien vaalien toimittamista mahdollisimman pian. Porvarit eivät kuitenkaan vieläkään luopuneet K-ohjelmastaan, ja niin muodostettiin heinäkuussa porvarillinen vähemmistöhallitus Kekkonen neljäs.

Hallitus laati syksyllä 1953 esityksen valtion budjetiksi vuodelle 1954. Tässä nk. Niukkanen-budjetissa esitettiin käytännöllisesti katsoen kaikkia sosiaalisia menoja — lakisääteisiäkkin — tuntuvasti supistettavaksi, ja oli budjetin kokosuuntaus K-ohjelman mukainen. Kun eduskunnassa marraskuussa 1953 oli käsiteltävänä Aravan määrärahakysymys, sai hallitus epäluottamuslauseen ja erosi. Tilille asetettiin toimitusministeriö, ja puolueemme jo kesällä esittämä kanta eduskunnan hajoittamisesta ja uusien vaalien suorittamisesta toteutui. Asetettu Tuomiojan hahjelma ei jäänyt luonteeltaan pelkäksi toimitusministeriöksi, vaan se huolehti lyhyenä toimiaikanaan tilapäisratkaisujen avulla lähinnä juuri pääomapiirien eduista.

Vaalit suoritettiin maaliskuussa 1954. Seuraavassa esitetään eri puolueiden saamat äänimäärät ja edustajapaikkojen jakaantuminen. (Suluissa aikaisempi paikkaluku)

Sosialidemokraatit.....	527.094	ääntä	54	(53)	paikkaa
Maalaisliitto.....	483.958	"	53	(52)	
SKDL.....	433.528	"	43	(43)	j

Kokoomus	257.025 ääntä	24	(28)	paikkaa
Suomen Kansanpuolue	158.323	"	13	(10) "
Ruots. Kansanpuolue	140.130	"	13	(14)

Repivän vaalitaistelun jälkeen, kun vaalit lisäksi eivät sa-
nottavasti muuttaneet ryhmien voimasuhteita eduskunnassa,
oli erittäin vaikeata saada muodostetuksi eduskunnan
enemmistöön pohjautuvaa hallitusta. Sos.-dem. eduskunta-
ryhmä esitti enemmistöhallituksen muodostamista sosialide-
mokraattien ja maalaisliiton yhteistyön pohjalla ja K. A.
Fagerholmia pääministeriksi. Maalaisliitto piti pääministeri-
ehdokkaanaan Kekosta. Lopputulokseksi muodostui kom-
promissi siten, että pääministeriksi nimitettiin ruotsalaisen
kansanpuolueen puheenjohtaja Ralf Törngren, ja sosialide-
mokraatit ja maalaisliitto saivat hallituksessa kumpikin 6
paikkaa.

Heti hallituksen muodostamisen jälkeen osoittautui, että
luottamuksellista yhteistyötä ei vielääkään oltu saatu aikaan.
Hallituksessa joutuivat miltei kaikki tärkeät kysymykset
ratkaistavaksi äänestyksellä, ja eduskuntatyöllekin antoi
samanlainen vastakohtaisuus leimansa. Elinkustannusindeksi
oli jo pitemmän ajan liikkunut kriittillisen pisteen rajamailla,
joka varsinkin ammattiyhdistysliikkeen piirissä herätti tyy-
tymättömyyttä. SAK esittikin elokuussa 1954 valtioneuvos-
tolle jättämässään kirjelmässä perustarvikkeiden hintojen
alentamista ja indeksin palauttamista syksyn 1951 tasolle.
Hallitus joutui siten uuden paineen alaiseksi, sillä myös
maaloustuottajien taholta liikehdittiin. Pääministeri Törn-
gren ei pystynyt sovitteluun sosialidemokraattien ja
maalaisliiton toisilleen vastakkaisia tavoitteita. Seurauksena
oli, että hallitus jätti eronpyyntönsä 14. 10. 1954.

Tasavallan presidentin toivomuksesta asettivat sociali-
demokraattinen ja maalaisliiton eduskuntaryhmät puhemies
K. A. Fagerholmin johtaman yhteisen neuvottelukunnan kä-
sittelemään hallituskysymystä ja hallitusohjelmaa. Lokakuun
16 p:nä jätti SAK valtioneuvostolle kirjelmän, jossa ilmoi-
tettiin yleislakon alkavan marraskuun 1 p:nä, ellei sitä

ennen ole vahvistettu toteutettaviksi SAK:n elokuussa jättämässä kirjelmässä esitettyjä vaatimuksia. Neuvotelukunnan työn tuloksena hyväksyttiin sosialidemokraattien ja maalaisliiton eduskuntaryhmissä 19. 10. 1954 hallitusohjelma, jonka 19 kohtaan sisältyivät pääpiirteissään SAK:n esittämät vaatimukset. Indeksiperheelle arvioitiin hallitusohjelman toteutettuna merkitsevän samaa tulosta kuin 7,5 prosentin palkankorotus.

Uudessa hallituksessa oli pääministerinä Kekkonen, sosialidemokraateilla 7 ja maalaisliitolla 6 paikkaa, sekä lisäksi yksi ulkopuolinen nk. ammattiministeri.

Hallituksen muodostamisen jälkeen esitettiin SS!Tien liittoneuvoston nimissä puoluetoimikunnalle, että tulevaisuudessa pyrittäisiin pitämään huoli siitä, että opetusministerin salkku saataisiin sosialidemokraatin hoidettavaksi.

Alkanut taloudellinen nousukausi teki hallitusohjelman useimpien kohtien nopean toteuttamisen mahdolliseksi. Taloudellinen kehitys vahvisti siten ne ennakkokäsitykset, joihin sosialidemokraattien politiikka oli perustunut, Lammakautta ja valtion talouden romahdusta, joilla K-ohjelmassa ja Niukkas-budjetissa peloteltiin, ei tullut. Pääomapiirien tulonsiirtopyrkimykset pystyttiin estämään.

Vuoden 1955 aikana säilyi hallituspohja muuttumattomana. Hallituksen harjoittamalle politiikalle antoivat kuitenkin vuoden kuluessa yhä laajemmalla määrällä leimansa vuoden 1956 tammikuussa suoritettavat presidentin valitsijamiesvaalit. Monissa kysymyksissä jouduttiin hallituksen piirissä turvautumaan äänestysratkaisuihin, ja sosialidemokraattien ja maalaisliiton eduskuntaryhmien oli mahdotonta löytää eräiden asioiden käsittelyssä yhteistä pohjaa. Taloudellinen korkeasuhdanne salli kuitenkin vuoden 1954 puolella, aloitetun suuntaisen talouspolitiikan harjoittamisen.

3. Nuorisopoliittisia toimenpiteitä.

Liittotoimikunnan toimesta on pyritty seuraamaan ja vaikuttamaan eri muodoissa nuorisopoliittisten asioiden käsitte-

lyyn. Asetetun Sosiaalineuvoston kautta on nuorison sosiaaliin kysymyksiin kiinnitetty huomiota ja tehty niitä koskevia aloitteita. Myös valtion nuorisotyölautakunnassa, Suomen Nuorisjärjestöjen Edustajistossa ja puolueen elimissä olevien edustajien toimesta on päästy vaikuttamaan moniin nuorisoa koskeviin kysymyksiin. Erityisen merkittävä arvo on ollut nuorisoliittolaiskansanedustajien suorittamalla työllä nuorisopoliittisten asioiden käsittelyssä ja ratkaisuisissa.

Kertomuskauden aikana on tehty eduskuntakysely mm. oppisopimus-, nuorten työnsuojelu- ja ammattientarkastuslaeista. Liiton viime edustajakokouksessa esillä ollut kysymys asevelvollisten työsuhteen turvaamisesta on eduskunnassa toivomusaloitteena hyväksytty. Samoin hyväksyttiin vuoden 1955 syksyllä toivomusaloite asevelvollisten päivärahahan korottamisesta. Valtion budjetin käsittely jäi kuitenkin kesken, joten talousarvioon liittyvät markkamääräiset korotukset siirtyvät vuoden 1956 puolelle. Liiton toimesta on lisäksi kiinnitetty huomiota verolakiesitykseen, väkijuomalakiin, kansakoululakiin, ammattiovetus- ja ammatinvalinnan ohjauslakiin, kodinperustamislainojen jakoperusteisiin ja lainojen suuruuteen, nuorison asuntokysymykseen sekä nuorisorikollisuuteen vaikuttaviin tekijöihin.

Erityisen huomion kohteena on ollut nuorison työllisyyskysymys. Valkeakosken osastolta saadun esimerkin mukaisesti kehoitettiin liiton osastoja kääntymään nuorten työllisyyskysymyksessä kuntien viranomaisten puoleen. Liittoon saatujen tietojen mukaan on näiden toimenpiteiden kautta kunnissa suoritettu nuorison työolosuhteita koskevia tutkimuksia ja ryhdytty paikallisiin toimenpiteisiin ammattikursien ja työn järjestämiseksi myös nuorille työttömille. Liitto on useaan otteeseen kääntynyt valtion viranomaisten puoleen nuorten työllisyyskysymyksen ratkaisemiseksi ja ilmeisesti osaksi näiden toimenpiteiden tuloksena voidaan pitää sitä, että vuoden 1954 syksyllä asetettiin valtion komitea asiaa tutkimaan. Komiteassa olivat jäseninä liittotoimikuntamme jäsenet Viljo Kuukkanen ja Olavi Hurri. Komitean

mietintö valmistui syksyllä 1955. Liittomme on nr»ös ollut edustettuna SNE:n asettamassa nuorison työllisjyskomi- teassa.

Nuorison työllisyyskysymyksen viime vaiheena >n ollut liittomme esitys valtiovalle varautumisesta nk. suurten ikäluokkien työmarkkinoille tuloon. Vuoden 1955 lopussa esitettiin liiton taholta puoluetoimikunnalle asetettavaksi puolueen ja liiton yhteinen toimikunta tätä kysymystä selvittämään. Toimikunnan asettaminen jäi kuitenkin vuoden 1956 puolelle.

Nuorison yleisistä järjestöisistä kysymyksistä <n edelleen johtavana ollut esillä kuntien avustusten jakaminen nuorisjärjestöille. Vuoden 1954 valtiopäivillä teki t.d. Viljo Virtanen eduskunnassa asiasta toivomusalotteen, jossa esitettiin, että hallitus ryhtyisi kiireellisesti toimerpiteisiin kaikkien nuorisjärjestöjen saattamiseksi tasavertaisen asemaan kuntien avustuksia jaettaessa. Alotteen käsittely jäi vuoden 1955 aikana kesken. Valiokunnassa asettuivat porvarit sitä vastustamaan. Sosiaaliministeriössä on ollut valmisteilla esitys väkijuomayhtiön verottamisesta annetun lain muuttamiseksi. Sosiaaliministeriön esityksessä on p>liittiset nuorisjärjestöt asetettu muiden kanssa tasavertaiseen asemaan. Lakiesitys ei vielä vuoden 1955 puolella tullut eduskuntakäsittelyyn. Erikoisesti on pantava merkille, että kaikki SNE:n tätä kysymystä käsitelleet kokoukset ovat asennoituneet myönteisesti liittomme kantaan nähden.

Vuoden 1954 marraskuussa asetti SNE:n keskustoimikunta komitean tutkimaan mahdollisuuksia yhtenäisen nuorisotyölainsäädännön aikaansaamiseksi. Komitean työ <HI vielä kesken. Myös liittomme on komiteassa edustettuna.

LIITTONEUVOSTO.

Vuonna 1953 pidettiin liittoneuvoston kokous helmikuun 14.—15. p:nä Helsingissä. Neuvosto kokoontui silloin v. 1950 valitussa kokoonpanossa. Kokouksessa oli läsnä 2» liittoneuvoston jäsentä, joista 12 liittotoimikunnan jäsentä Lisäk-

si oli kokouksessa 10 piiritoimikuntien lähettämää edustajaa ja 9 liiton jaostojen jäsentä ja toimihenkilöä. Esityslistan pääosan muodostivat edustajakokousta koskevat asiat.

Edustajakokouksessa 1953 valittiin liittoneuvostoon seuraavat:

Etelä-Saimaan piiri, Reino Vesterinen, varalla Veikko Rissanen.

Helsingin piiri, Erkki Väre, varalla Martti Pöysälä.

Hämeenlinnan piiri, Heimo Taskinen, varalla Mauno Arjavirta.

Joensuun piiri, Eero Sorsa, varalla Helmi Ullgren.

Jyväskylän piiri, Matti Pylvinen, varalla Niilo Puura.

Kuopion piiri, Seppo Ihanus, varalla Anja Jäppinen.

Kymenlaakson piiri, Jorma Luoto, varalla Pentti K. Tirronen.

Lapin piiri, Veikko Ruuskanen, varalla Erkki Ahonen.

Mikkelin piiri, Aaro Airas, varalla Erkki Ikäheimonen.

Oulun piiri, Lauri Ukkola, varalla Valto Holappa.

Porin piiri, Eino Someristo, varalla Pirkko Valtonen (Lehti).

Tampereen piiri, Sakari Saarinen, varalla Pekka Hakala.

Turun piiri, Eero Ilo, varalla Matti Salminen.

Vaasan piiri, Anton Räisänen, varalla Leo Sillanpää.

Centralkommitté, Valter Lundström, varalla Rolf Friman.

Liittotoimikunnan varsinaiset jäsenet: Antti Hietanen, Meeri Kalavainen, Pekka Ylivuori, Viljo Kuukkanen, Valo Varjola, Kalevi Vatanen, Urpu Manninen (Vihavainen), Viljo Virtanen, Eino Tammilehto, Judith Sundman sekä heidän varajäseninään Unto Laitila, Olavi Hurri, Kalevi Perho, Tenho Hovi, Sakari Kiuru, Aimo Halonen ja Nils-Eric Fager.

Uusi liittoneuvosto piti ensimmäisen kokouksensa Väinö Voionmaan Opistolla syyskuun 12.—13. p:nä 1953. Kokouksessa valittiin liittoneuvoston puheenjohtajaksi Kalevi Vatanen ja varapuheenjohtajaksi Heimo Taskinen. Kokouksessa vieraili myös Saksan Sos.-dem. Nuorisoliiton (Die Falken)

puheenjohtaja Heinz Westphal, joka piti alustuksen aiheesta: "Euroopan nuorison yhteistyön mahdollisuudet käytännössä". Kokouksessa oli läsnä 20 liittoneuvoston jäsentä ja 23 piirien lähettämää edustajaa, liiton jaostojen jäseniä ja toimitsijoita.

Vuonna 1954 liittoneuvosto piti kaksi kokousta, josta ensimmäisen huhtikuun 18 p:nä Valkeakoskella. Saapujilla oli 22 liittoneuvoston jäsentä, 5 piiritoimikuntien edusti ajaa, 9 liiton toimitsijaa ja muita edustajia. Toinen kokoukseen pidettiin joulukuun 5.—6. p:nä KK:n Osuuskauppakoulu la Helsingin Marjaniemessä. Kokouksessa oli läsnä 25 liittoneuvoston jäsentä ja 19 piirien lähettämää edustajan liiton jaostojen jäseniä ja toimitsijoita. Kokouksen esityslis alla oli mm. kysymykset piiriryhmittäin suoritettavasta toiminnasta ja raittiuskysymyksestä liittomme piirissä.

Vuonna 1955 pidettiin liittoneuvoston kokous Hei ringissä huhtikuun 23.—24. p:nä. Saapuvilla oli 25 liittoneuvoston jäsentä, 11 piirien lähettämää edustajaa ja 10 liiton jaostojen jäsentä ja toimitsijaa. Kokouksen tärkeimmäksi asiakasi muodostui toimintasuunnitelman hyväksyminen valmistauttaessa liiton 50-v. juhlavuoteen.

LIITTOTOIMIKUNTA.

Vuonna 1953 liiton edustajakokoukseen saakka liittotoimikunta piti mainittuna vuonna 6 kokousta joissa merkittiin pöytäkirjoihin 54 pykälää. Toimikunnan kokoonpano ja sen jäsenten osallistuminen kokouksiin oli seuraava:

Puheenjohtaja Viljo Kuukkanen 5, varapuheenjohtaja Meeri Kalavainen 4, sihteeri Antti Hietanen 6, Urpi Manninen 5, Valo Varjola 6, Kalevi Vatanen 4, Pentti Ivari 5, Veikko Järvinen 3, Erkki Lassinen —, Elis Hägglund — sekä varajäsenenä Unto Laitila 5, Veikko Kohtanen —, Helvi Halme 1, Pauli Nieminen —, Eino Tammilehto 8, Eero Wallenius — ja Judith Sundman 4.

Vuonna 1953 edustajakokouksessa valittu liittotoimikunta on vuoden 1955 loppuun mennessä pitänyt 30 kokousta, joi-

den pöytäkirjoihin on merkitty 254 pykälää. Toimikunnan kokoonpano ja sen jäsenten osallistuminen kokouksiin on ollut seuraava:

Puheenjohtaja Antti Hietanen 29, varapuheenjohtaja Meeri Kalavainen 19, sihteeri Pekka Ylivuori 28, Viljo Kuukkanen 7, Valo Varjola 26, Kalevi Vatanen 17, Urpu Vihavainen 21, Viljo Virtanen 20, Eino Tammilehto 20, Judith Sundman 21 sekä varajäsenet Unto Laitila 30, Olavi Hurri 23, Kalevi Perho 18, Tenho Hovi 17, Sakari Kiuru 20, Aimo Halonen 14 ja Nils-Eric Fager 6.

Toimikunnan kokouksissa on varsinaisten ja varajäsenten lisäksi ollut mukana liiton ja Nuorten Kotkain toimitsijoita sekä liiton äänenkannattajan toimituksen edustus.

JAOSTOT JA TOIMIKUNNAT.

Vuonna 1953 toimivat edustajakokousta edeltäneenä aikana liittotoimikunnan alaisina seuraavat jaostot ja toimikunnat:

Työvaliokunta, talousjaosto, toimistovaliokunta, propagandajaosto, valistusjaosto, retkeily- ja urheilujaosto, sosiaalineuvosto sekä edustajakokouksen valitsema sos.-dem. maa-seutunuorten keskustoimikunta työvaliokuntineen.

Edustajakokouksen jälkeen järjestettiin jaostojen työnjako uudelle pohjalle. Jaostot ja niiden kokoonpano on sen jälkeen ollut seuraava:

Työvaliokunta: Antti Hietanen, Meeri Kalavainen, Pekka Ylivuori, Valo Varjola, Urpu Vihavainen ja Aimo Halonen.

Talousjaosto: Antti Hietanen, Matti Kangas, Viljo Virtanen, Viljo Kuukkanen ja Pentti Sulonen.

Valistusjaosto: Pekka Ylivuori, Urpu Vihavainen, Sakari Kiuru, Osmo Mäkinen ja Pentti Sulonen.

Retkeily- ja urheilujaosto: Eeli Simula, Pekka Ylivuori, Unto Laitila, Eino Tammilehto ja Pirkko Verho.

Propagandajaosto: Valo Varjola, Antti Hietanen, Aimo Halonen, Olavi Hurri, Pentti Kymensalo ja Kalevi Sorsa. Jaosto on samalla toiminut Vihurin toimitusneuvostona.

Ohjelmatoimintajaosto: Thelma Nyman, Pentti Kynensalo, Olavi Aaltonen, Matti Heiskanen, Jukka Holopainen, Matti Kangas, Pekka Lahtinen, Teppo Meriluoto ja Kalevi Sorsa. Jaosto perustettiin 10. 9. 1953.

Sosiaalineuvosto: Olavi Hurri, Pentti Kymensa o, Eila Alanko, Tenho Hovi, Meeri Kalavainen, Paavo Karvonen, Laila Lindberg, Veikko Niemi, Viljo Virtanen ja Erkki Väre. Neuvoston työvaliokunnan ovat muodostaneet: Olavi Hurri, Pentti Kymensalo, Meeri Kalavainen ja Viljo Virtanen.

Sos.-dem. maaseutunuorten keskustuimikuntaan ovht edustajakokouksen valitsemina kuuluneet:

Etelä-Saimaan piiri, Mauno Hirvisaari, varallaj Heikki Teittinen.

Hämeenlinnan piiri, Pekka Salokannas, varalla Elino Kiihanmäki.

Joensuun piiri, Reino Oinonen, varalla Mauri **Kolehmainen**.

Jyväskylän piiri, Arvo Rahkonen, varalla Onni Puttonen. Kymenlaakson piiri, Aarte Pihlaja, varalla Mikko Rantala.

Lapin piiri, Hannes Uksila, varalla Osmo Packalefi. Mikkelin piiri, Heikki Hänninen, varalla Pauli Nykänen. Oulun piiri, Osmo Mehtälä, varalla Lauri Ukkola. Porin piiri, Olavi Elo, varalla Oiva Männistö. Tampereen piiri, Jorma Salonen, varalla Pirkko Ylä-Mäkipää.

Turun piiri, Urho Tauren, varalla Eino Ruohonen. Vaasan piiri, Olavi Suokko, varalla Sakari Tallgren.

Edustajakokouksen päätöksen mukaisesti on liittotoimikunta myöhemmin täydentänyt toimikuntaa Kuopion piirin nimeämällä Niilo Nissisellä.

Keskustoimikunnan valitsemana puheenjohtajana on toiminut Lauri Ukkola, varapuheenjohtajana Mauno Hirvisaari ja sihteerinä Pentti Kymensalo. Liittotoimikunnan valitsemina kuuluvat keskustuimikunnan työvaliokuntaan: Kalevi

Vatanen, Pentti Kymensalo, Veikko Helle (syksystä 1954 alkaen), Simo Juntunen (syksyyn 1954 asti), Väinö Tikka-oja ja Keijo Vähätalo.

EDUSTUKSET.

Sos.-dem. Puolueen puoluetoimikuntaan on liiton edustajana kuulunut Viljo Kuukkanen vuoden 1955 puolueen edustajakokoukseen asti ja sen jälkeen Antti Hietanen.

— urheilujaostoon Antti Hietanen, edustajakokoukseen asti,

— kasvatustoimikuntaan Meeri Kalavainen edustajakokoukseen asti.

Sos.-dem. Eduskuntaryhmässä on yhteyttä liiton ja ryhmän välillä pidetty pääasiassa Meeri Kalavaisen ja Viljo Virtasen kautta.

TSL:n liittotoimikunta: Pekka Ylivuori.

Työväen" Akatemian Kannatusosakeyhtiön hallintoneuvosto: Kalevi Vatanen.

Työväen Akatemian johtokunta: Antti Hietanen.

Väinö Voionmaan Opiston johtokunta: Pekka Ylivuori.

Pohjolan Opiston hoitokunta: Antti Hietanen.

Valtion nuorisotyölautakunta: Viljo Kuukkanen ja Meeri Kalavainen, myöhemmin Kuukkasen tilalla Antti Hietanen.

Suomen Nuorisojärjestöjen Edustajiston Keskustoimikunta: Pekka Ylivuori.

Kansalaisjärjestöjen Raittiustoiminnan Keskusliiton toimikunta: Pentti Kymensalo ja myöhemmin Terttu Leivo.

Nuorten Kotkain Ystävät r.y:n hallitus: Varma K. Turunen, Antti Hietanen, Meeri Kalavainen, Viljo Kuukkanen ja Kalevi Vatanen.

Nuorten Kotkain Keskusliiton toimikunta: Pekka Ylivuori.

Työväenliikkeen Sivistyksellinen Yhteistyötoimikunta: Pekka Ylivuori.

TOIMIHENKILÖT.

Kertomuskauden toimihenkilövaihdoksiin on **tuntuvi-**min vaikuttanut syksyllä 1955 luotu piiriohjaajaverkosto. Liiton palveluksessa ovat olleet seuraavat henkilöt:

Antti Hietanen sihteerinä 11. 1.—24. 5. 1953 ja sen jälkeen puheenjohtajana.

Pekka Ylivuori järjestösihteerinä 1. 1.—24. 5. 1953 ja sen jälkeen sihteerinä.

Pentti Kymensalo jaostosihteerinä 1. 1.—24. 5. 1953 ja sen jälkeen järjestösihteerinä. |

Matti Kangas NKY:n sihteerinä 1. 1. 1953— ja }1953 kesästä alkaen SSN:n ja NKK:n taloudenhoitajana.

Eila Laitila toimistonhoitajana 1. 1. 1953—

Irja Handroos kassanhoitaja-kirjanpitäjänä 1. 1. 1953—

Eila Alanko osatoimisena konekirjoittajana 1. 1. 1953—
28. 2. 1955.

Helga Ranninen NKK:n toimistoapulaisena 1. 1. 1953—
28. 2. 1955 ja konekirjoittajana 1. 3. 1955—

Terttu Hakala toimistoapulaisena 16. 3. 1955—

Judith Sundman ruotsinkielisenä järjestöohjaajana 1. 1. 1953— I

Pertti Ritakoski järjestöohjaajana 1. 1. 1953—31. 12. 1954.

Pekka Lahtinen järjestöohjaajana 1. 9. 1953—24. 1. 1955.

Pentti Marjamäki järjestöohjaajana 1. 2. 1955—15. 10. 1955 ja sen jälkeen piiriohjaajana Hämeenlinnan piirissä.

Eero Niemelin järjestöohjaajana 1. 2. 1955—15. 10. 1955 ja sen jälkeen piiriohjaajana Oulun piirissä.

Kertomuskauden aikana ovat NKK:n järjestöohjaajat Heikki Johansson, Vilho Manninen, Martti Pöysälä jlli Erkki Takala käyneet myös nuoriso-osastoissa, ja samoin ovat liiton järjestöohjaajat käyneet kotkaosastoissa.

Lokakuun 15 päivästä 1955 alkaen ei liiton palveluksessa ole — ruotsinkielistä lukuunottamatta — yhtään järjestöohjaajaa piiriohjaajaverkoston tultua luoduksi. Välillisesti kuitenkin kaikki piiriohjaajat ovat myös liiton **palvelukses-**sa, ja heidän sijoituksensa on seuraava:

Etelä-Saimaan piiri: Pentti Sokkanen.
 Helsingin piiri: Kalevi Kallio ja Martti Pöysälä.
 Hämeenlinnan piiri: Pentti Marjamäki.
 Joensuun piiri: Yrjö Venäläinen.
 Jyväskylän piiri: Eino Haro.
 Kuopion piiri: Tapio Korhonen.
 Kymenlaakson piiri: Aulis Leppänen.
 Lapin piiri: Vilho Manninen.
 Mikkelin piiri: Pauli Ahtiainen.
 Oulun piiri: Eero Niemelin.
 Porin piiri: Erkki Aholammi.
 Tampereen piiri: Eero Pylkkönen.
 Turun piiri: Ulla Joutsio ja Terho Lehto.
 Vaasan piiri: Juhani Järvinen.

TOIMISTO JA KIRJEENVAIHTO.

Liiton toimisto on koko kertomuskauden ajan sijainnut Vallilan Työväentalossa, Sturenkatu 27. Samassa toimistossa ovat toimineet myös Nuorten Kotkain Keskusliitto, Nuorten Kotkain Ystävät ja Nuorten Puolesta.

Toimisto on huolehtinut kaikkien e.m. liittojen kirjeenvaihdosta, hoitanut liiton arkistoa ja varastoa y.m. käytännöllisiä tehtäviä sekä suorittanut myyntimateriaalin pakkaamisen ja lähettämisen.

Kertomuskauden aikana on toimistosta lähetetty erilaista aineistoa seuraavasti:

1953: kierto- ym. kirjeitä 14.254 ja toimintatarvikelähetystyksiä 1.259 eli yhteensä 15.513 erilaista lähetystä.

1954: kierto- ym. kirjeitä 11.379 ja toimintatarvikelähetystyksiä 611 eli yhteensä 11.990 erilaista lähetystä.

1955: kierto- ym. kirjeitä 9.281 ja toimintatarvikelähetystyksiä 536 eli yhteensä 9.817 erilaista lähetystä.

SUORITUSMERKIT.

Liiton suurmerkki on kertomuskauden aikana myönnetty seuraaville henkilöille:

1953: Paavo Nurmi, Kaleva, Raili Lassila, Valkeakoski ja Jaakko Pikkarainen, Kajaani. \

1954: Rolf Friman, Einar Henriksson, Göran Linilholm ja Lilli Henriksson, kaikki Dalsbrukista.

1955: May Lindholm, Nils Höijer, Lars Dunds, Erik Sjöblom ja Nils Lindroos kaikki Dalsbrukista, Matti Kaasinen, Arvo Mäkinen ja Rauni Virtanen, Viialastal

KUNNIAMERKIT.

Liiton kunniamerkki on kertomuskauden aikana ^nyönnetty seuraaville henkilöille:

1953: Hilda Saxbäck, Tapanila.

1954: Helmi Lahtinen, Messukylä ja Eino Vuokko Helsinki.

1955: Selma Höglund, Anna Forsström, Viktor Fprsström ja Aleksander Ström Pietarsaari, Arvo Paasivuori (Helsinki).

PIIRIJÄRJESTÖT.

Piirijärjestöjen lukumäärä on kertomuskauden aillana pysynyt muuttumattomana. Kaikkiaan on piirijärjestöjä ollut 15, joiden rajat ovat melkein yhdenmukaiset vaalipiirtraojen kanssa lukuunottamatta ruotsinkielistä piiriä, joka käsittää koko maan. Nykyistä piirijakoa ei kuitenkaan voida pitää tyydyttävänä. Asia kytkeytyy kuitenkin siksi paljon uuteen lääninjakokysymykseen, että piirien rajojen tarkistusta ei ole suoritettu, vaan on jääty odottamaan uutta vaalipiirijakoa.

Kaikkien piirijärjestöjen toiminta ei kertomusvuoden aikana ole saavuttanut toivottavaa tasoa. Ehkä eiliten on piiritoimikuntien työskentelyyn vaikuttanut **palkattujen** toimihenkilöiden puuttuminen. Tilanteeseen voitane | odottaa kuitenkin parannusta piiriohjaajaverkoston luomisien jälkeen.

PIIRIEN EDUSTAJAKOKOUKSET.

Seuraavassa luettelossa on esitetty piirien edustajakousten ajankohta, paikka ja kokouksissa ollut liittotoimikunnan edustus:

Vuosi 1953:

Etelä-Saimaan piiri Tainionkoskella 25. 3., liiton edustajana Urpu Manninen.

Helsingin piiri Porvoossa 1. 3., liiton edustajana Pekka Ylivuori.

Hämeenlinnan piiri Humppilassa 21. 2., liiton edustajana Kalevi Vatanen.

Joensuun piiri Joensuussa 25. 3., liiton edustajana Veikko Järvinen.

Jyväskylän piiri Vaajakoskella 22. 2., liiton edustajana Antti Hietanen.

Kuopion piiri Varkaudessa 22. 2., liiton edustajana Eino Tammilehto.

Kymenlaakson piiri Myllykoskella 15 .3., liiton edustajana Pekka Ylivuori.

Lapin piiri Torniossa 8. 3., liiton edustajana Viljo Kuukkanen.

Mikkelin piiri Heinolassa 15. 3., liiton edustajana Pentti Iivari.

Oulun piiri Ylivieskassa 25. 3., liiton edustajana Olavi Hurri.

Porin piiri Porissa 24.—25. 3., liiton edustajana Meeri Kalavainen.

Tampereen piiri Viialassa 5.—6. 4., liiton edustajana Antti Hietanen.

Turun piiri Aurassa 24.—25. 3., liiton edustajana Antti Hietanen.

Vaasan piiri Seinäjoella 25. 3., liiton edustajana Pentti Iivari.

CK Helsingissä 8. 3., liiton edustajana Valo Varjola.

Vuosi 1954:

Etelä-Saimaan piiri Lappeenrannassa 21. 3., liitoli edustajana Pentti Iivari.

Helsingin piiri Hyvinkäänkylässä 28. 3., liiton edustajana Kalevi Perho.

Hämeenlinnan piiri Lahdessa 13. 3., liiton edustajana Aimo Halonen.

Joensuun piiri Outokummussa 25. 3., liiton edustajana Pentti Iivari.

Jyväskylän piiri Tikkakoskella 21. 2., liiton edustajana Urpu Manninen.

Kuopion piiri Kuopiossa 28. 3., liiton edustajana Meeri Kalavainen.

Kymenlaakson piiri Kymin Läntisellä 28. 2., liiton edustajana Olavi Hurri.

Lapin piiri Karihaarassa 21. 3., liiton edustajana Olavi Hurri.

Mikkelin piiri Mikkelissä 25. 3., liiton edustajani Viljo Kuukkanen.

Oulun piiri Piippolassa 14. 3., liiton edustajana Antti Hietanen.

Porin piiri Porissa 24.—25. 3., liiton edustajana Pekka Ylivuori.

Tampereen piiri Orivedellä 28. 3., liiton edustajana Kalevi Vatanen.

Turun piiri Salossa 27. 2., liiton edustajana Pekka Ylivuori.

Vaasan piiri Laihialla 25. 3., liiton edustajana Sakari Kiuru.

CK:n Karjaalla 25. 3., liiton edustajana Urpu MEJmnen.

Vuosi 1955:

Etelä-Saimaan piiri Imatrankoskella 26—27. 3. liiton edustajana Olavi Hurri.

Helsingin piiri Karjaalla 19—20. 3., liiton edustajana Urpu Vihavainen.

Hämeenlinnan piiri Hämeenlinnassa 8. 4., liiton edustajana Pekka Ylivuori.

Joensuun piiri Lieksassa 26—27. 3., liiton edustajana kntti Hietanen.

Jyväskylän piiri Säynätsalossa 26—27. 3., liiton edustajana Kalevi Sorsa.

Kuopion piiri Vesannolla 26—27. 3., liiton edustajana Pentti Marjamäki.

Kymenlaakson piiri Pyhtäällä 5—6. 3., liiton edustajana Kalevi Sorsa.

Lapin piiri Rovaniemellä 19—20. 3., liiton edustajana Pentti Sulonen.

Mikkelin piiri Savonlinnassa 26—27. 3., liiton edustajana Meeri Kalavainen.

Oulun piiri Martinniemiessä 19—20. 3., liiton edustajana Matti Kangas.

Porin piiri Raumalla 19—20. 3., liiton edustajana Kalevi Vatanen.

Tampereen piiri Jämsässä 2—3. 4., liiton edustajana Pentti Kymensalo.

Turun piiri Uudessakaupungissa 19—20. 3., liiton edustajana Pentti Kymensalo.

Vaasan piiri Pietarsaareissa 26—27. 3., liiton edustajana Matti Kangas.

CK:n Pietarsaareissa 5—6. 3., liiton edustajana Antti Hietanen.

Piirien henkiset kilpailut.

Kuten oheisista taulukoista ilmenee, on osanotto eri vuosina saattanut vaihdella saman piirin alueella paljonkin. Kertomuskauden parhaaksi vuodeksi osoittautui 1954, jolloin päästiin esitysten ja esiintyjien kohdalla kauden ennätyslukuihin.

<i>Osanotto</i> (piirijärjestö), <i>esitystaidon kilpailuihin</i> 1953.	Etelä- Suomi	He E	P: 3 3 nna	Joensuu	H P: m K	i. o.	1 n 1 y o
-Tanhut.....-	2	1	4	1	3	2	1
Kisällit	1	3	3	3	3	3	4
Kisällittäret	3	3	3	2	3	3	2
Näytelmät	2	3	2	—	7	4	2
Puhekuorot	—	—	3	2	1	2	3
Kuorolaulut	—	1	—	—	2	—	—
Soitinyhtyeet	—	—	—	—	—	—	3
Seuralehdet	—	5	3	—	—	—	—
Seinälehdet	—	6	—	—	—	—	—
Ryhmäesit. yht. ...	8	11	18	8	19	14	15
Muutos + —	—5	—9	—1	—9	—4	—1	4- 2
Puheet	4	8	5	2	1	2	2
Yksinlaulu	6-	—	9	9	7	6	4
Lausunta	5	—	7	1	7	7	6
Soitinmusiikki	2	2	3	—	1	—	5
Huumori	5	3	7	8	2	1	7
Kuvaamataide	—	8	—	3	3	—	—
Kirjallisuusk	—	1	—	1	4	—	—
Yksinesityks. yht.	22	22	33	24	25	16	24
Muutos -f —	—5	—23	+ 4	—13	+ 9	—7	—0
Kilpailuesit yht.	30	33	51	32	44	30	39
Muutos + — **	—10	—22	f 3	—22	+ 5	—8	+ 2
Tyttöjä yht.	27	42	81	50	67	63	53
Poikia yht.....	27	42	90	43	62	49	93
Esiint. yht.	77	77	171	79	129	112	146
Muutos 4- —	—30	—58	+ 11	—67	+ 7	+ 11	+ 76

x) — Tiedot saatu sanomalehdistä.

	Muu os + -	E tyksä yht.		Vaasa x	Turku	Ta peie	Pori	Oulu xi	Mikkeli	Lapp
	9	29	2	2	1	3	3	2	3	-1
	4	39	2	3	3	5	3	2	3	1
	6	36	3	3	3	3	1	2	3	2
	11	32	3	3	1	4	3	2	3	1
	9	21	3	3	1	2	1	1	2	1
	3	O								
	6	10			1			1		
	5	i			9	19	12	1	15	5
	5	184		3	-11	-5	+2	-1	-2	-2
	5	46		2	2	6	3	3	6	1
	40	68		6	2	9	1	7	6	6
	33	65		3	3	9	6	2	7	2
	6	27		3	2	4	2	1	2	2
	7	52		6	1	5	2	1	2	2
	11	22		4	4			1	3	3
	64	11		1	1			3	1	1
		291		20	15	33	14	18	27	5
		-64		-14	-11	1	+2	-7	+8	+1
		471		30	24	52	26	28	42	10
		-118		-17	-22	6	+4	-20	+11	1
		719		48	26	105	55	28	61	21
		88		51	35	121	56	33	67	15
		1503		99	61	226	111	61	128	36
		-255		-42	-97	+62	+2	-89	-3	-26

Osanotto piirijär-
jestö), esitystaidon
kilpailuihin 195^.

x) - Tiedot saatu
sanomalehdistä.

Tanhut .....
Kisällit .....
Kisällittäret .....
Näytelmät .....
Puhekuorot .....
Kuorolaulu .....
Soitinyhtyeet
Seuralehdet .....
Seinälehdet .....
Ryhmä esit. yht.
Muutos + — ....
Puheet .....
Yksinlaulu .....
Lausunta .....
Soitinmusiikki ....
Huumori .....
Kuvaamataide ....
Kirjallis.kilp . . . .
Yksintanssi .....
Yksinesit. yht. ....
Muutos ~~4-~~ — ....
Kilpailuesit. yht.
Muutos ~~4-~~ —
Tyttöjä yht. ..
Poikia yht. ..
Esiint. yht. ..
Muutos + —

S'	3	S	p:	,§	3	§	5	e	5	»	?	£	3	r			
I'	1	I	t	'	5	"	'	6		i	s		t	.S	P	J	s
	c		m		p								g				
2	5	4	1	2	∞	—	2	2	1	2	∞	∞	30	+	3	+	1
2	5	4	2	2	4	2	3	3	1	4	2	2	36	—	2	—	3
3	7	4	1	2	5	2	3	4	1	3	3	3	41	+	8	+	6
3	3	1	7	3	4	1	8	1	1	3	—	2	37	+	7	+	5
1	3	6	2	3	3	1	1	1	—	2	1	2	26	+	5	+	5
2	1	—	—	—	—	1	1	—	—	4	—	—	9	+	4	+	4
1	2				2								5	+	0	+	0
7	3	—	1	1	8	1	1	1	—	3	1	—	27	+	17	+	17
5	2	1	2	—	5	2	1	—	—	2	—	—	20	+	13	+	13
26	31	20	16	13	34	10	20	12	4	23	10	12	231	+	55	+	47
+ 15	+ 13	+ 12	— 3	— 1	+ 19	+ 5	+ 5	+ 2	— 8	+ 4	+ 1	+ 2					
∞	4	2	1	—	6	—	5	6	—	7	1	2	37	—	5	—	9
12	19	6	4	8	9	3	14	11	1	8	4	9	108	+	46	+	40
10	15	9	4	8	7	—	8	8	3	7	4	6	89	+	29	+	24
2	8	1	—	—	1	2	5	1	—	2	3	5	30	+	5	+	3
2	9	6	2	1	6	3	4	4	— 3	3	3	2	48	+	1	—	4
4	—	3	3	—	—	1	3	2	2	—	3	3	24	+	2	+	2
1	—	8	2	—	—	—	5	—	1	—	—	2	19	+	8	+	8
						1				1			2	+	2	+	2
34	55	35	16	17	29	10	44	32	10	28	18	29	357	+	88	+	66
+ 12	+ 22	+ 11	— 9	+ 1	+ 5	+ 5	+ 17	+ 14	— 4	— 6	+ 4	+ 9					
60	86	55	32	30	63	20	64	44	14	51	28	31	588	+	147	+	117
+ 27	+ 35	+ 23	— 12	—	+ 24	+ 10	+ 22	+ 16	— 12	— 2	+ 4	+ 11					
54	128	104	50	68	74	23	61	54	11	65	41	68	801	+	132	+	82
63	128	102	49	45	98	23	80	50	22	84	38	59	841	+	84	+	57
117	256	206	99	113	172	46	141	104	33	149	79	127	1642	+	216	+	139
+ 40	+ 85	+ 127	— 30	+ 1	+ 26	+ 10	+ 13	+ 43	— 78	— 77	+ 18	+ 28					

<i>Osanotto</i>	<i>piirijär-</i>	<i>XII</i>	<i>w</i>	<i>es</i>	<i>es</i>	<i>o</i>	<i>K</i>
<i>jestö,</i>	<i>esitystaidon</i>	<i>S</i>	<i>y</i>	<i>1. UU</i>	<i>2. UU</i>	<i>3. UU</i>	<i>4. UU</i>
<i>kilpailuihin</i>	<i>1955.</i>	<i>g</i>		<i>es</i>	<i>es</i>	<i>o</i>	<i>K</i>
Tanhut		1	2	6	5	3	3
Kisällit		1	4	3	5	3	2
Kisällittäret		1	3	4	5	1	2
Näytelmät . . .		—	6	2	5	4	3
		—	1	2	5	1	1
Kuorolaulut		—	1				
Soitinyhtyeet		—	1	1		1	1
Seuralehdet		1	2	5	1	3	2
Ryhmäesit. yht. ..		4	22	25	27	17	11
Muutos + tai —		—	4	— 6	+ 7	+ 1	— 2
Puheet		—	2	4	3	2	2
Yksinlaulu		4	13	13	13	10	5
		3	13	9	7	3	3
Soitinmusiikki		—	3	2	1		4
Huumori.....		5	8	2	4	2	2
Kuvaamataide		—	1	—	1	3	—
Kirjallisuuskilp. ..					2		
Yksinesityk. yht.		12	40	30	31	20	10
Muutos + tai —		—	+ 6	— 15	— 4	+ 4	— 7
Kilpailuesit. yht.		15	62	55	58	37	21
					1	18	54
Tyttöjä yht.....		18	79	88	122	43	31
Poikia yht.....		12	72	89	108	66	27
Esiintyjä yht. . . .		30	151	177	230	109	58
Muutos + tai —		—	+ 34	— 79	+ 24	+ 10	— 55

r	g	0	$*0$	x	i	$\langle \theta$	B	3
$\frac{1}{B}$	$\frac{X}{X}$	c	a	3	B	$\frac{1}{B}$	$\frac{X}{X}$	$\frac{1}{B}$
	$2.$			8			i^*	$+1$
				A			sr	1
1	3	1	4	3	1	3	37	+
1	4	3	2	3	1	3	36	-
1	4	2	2	3	1	3	35	+
1	8	2	3	6	-	1	43	+
	3		-	2	1	1	17	+
	1		-	1	-	-	3	-
	1	2	-	-	-	-	7	+
	2	2	2	1	-	-	21	-
4	28	15	13	23	4	11	214	-
- 6	+ 8	+ 3	+ 9	- 0	- 6	- 1		
1	10	3	2	7	-	1	37	+
3	13	6	3	8	3	19	119	+
2	18	6	4	5	3	2	81	-
-	5	3	-	1	1	3	23	-
1	5	5	2	2	2	1	45	+
	2	1	3	-	2	-	13	-
	5	2	1	-	2	-	12	-
7	58	26	15	23	13	26	330	-
- 3	+ 14	- 6	+ 5	- 4	- 6	- 3		
11	86	41	28	46	17	37	544	-
		U	rt^*	$\cdot$	$-$	$*$		
17	77	26	49	75	27	47	741	-
12	95	55	53	91	27	61	814	-
29	172	81	102	166	54	108	1555	-
-17	+ 31	-23	+ 69	+ 17	-25	-19		37

Piirien toimihenkilöt.

Piirien toimihenkilöinä ovat kertomusvuoden aikana toimineet seuraavat:

V u o s i 1953 :

Etelä-Saimaa, puheenjohtaja Reino Vesterinen, siht. Pauli Rikaniemi.

Helsinki, puheenjohtaja Erkki Väre, siht. Terttu Leivo.

Hämeenlinna, puheenjohtaja Mauno Arjavirta, siht. Eero Wallenius.

Joensuu, puheenjohtaja, Eero Sorsa, siht. Olavi Rönkkö (Helmi Ullgrén vuoden alkup.).

Jyväskylä, puheenjohtaja Matti Pylvinen, siht. Fanni Front.

Kuopio, puheenjohtaja Seppo Ihanus, siht. Anja Jäppinen.

Kymenlaakso, puheenjohtaja Pentti K. Tirronen, siht. Hilka Jaakkola.

Lappi, puheenjohtaja Hannes Uksila, siht. Vieno Raappana.

Mikkeli, puheenjohtaja Aaro Airas, siht. Sirkka-L. Reponen.

Oulu, puheenjohtaja Lauri Ukkola, siht. Valto Holappa.

Pori, puheenjohtaja Uolevi Toivo, siht. Eino Someristo.

Tampere, puheenjohtaja Sakari Saarinen, siht. Pauli Nieminen.

Turku, puheenjohtaja Pekka Virtanen, siht. Pasi Virtanen.

Vaasa, puheenjohtaja Toivo Tammilehto, siht. Marita Östergård.

CK, puheenjohtaja Nils-Erik Fager, siht. Judith Sundman.

V u o s i 1954 :

Etelä-Saimaa, puheenjohtaja Heikki Teittinen, siht. Ellen Tamminen.

Helsinki, puheenjohtaja Erkki Väre, siht. Kalev Kallio.
Hämeenlinna, puheenjohtaja Pekka Salokannap, siht.
Mauno Arjavirta.

Jyväskylä, puheenjohtaja Matti Pylvinen, siht. Eilo Haro.
Jyväskylä, puheenjohtaja Eero Sorsa, siht. Helmi Ullgrén.
Kuopio, puheenjohtaja Adolf Turakainen, siht. Marjatta
Kangas.

Kymenlaakso, puheenjohtaja Jorma Luoto, siht. Hilikka
Jaakkola.

Lappi, puheenjohtaja Raimo Auvinen, siht. Sirkka Vuori.
Mikkeli, puheenjohtajana Aaro Airas, siht. Sirkkk-L. Re-
ponen.

Oulu, puheenjohtaja Lauri Ukkola, siht. Valto Holappa.
Pori, puheenjohtaja Vieno Vallin, siht. Erkki Apolampi.
Tampere, puheenjohtaja Pentti Heinonen siht. Pauli Nie-
minen.

Turku, puheenjohtaja Pekka Virtanen, siht. Jouk' Lehto-
vaara.

Vaasa, puheenjohtaja Leo Sillanpää, siht. Erkki Tprnmola.
CK, puheenjohtaja Bruno Sundman, siht. Judith Sundman.

Vuosi 1955 :

Etelä-Saimaa, puheenjohtaja Mauno Hirvisaari, siht. Pertti
Ritakoski.

Helsinki, puheenjohtaja Erkki Väre, siht. Kalevi Kallio.
Hämeenlinna, puheenjohtaja Ensio Heinonen, siht. Mauno
Arjavirta.

Joensuu, puheenjohtaja Eero Kaikkonen, siht. Lauri Korp-
pi.

Jyväskylä, puheenjohtaja Matti Pylvinen, siht. Eino Haro.
Kuopio, puheenjohtaja Adolf Turakainen, siht. Pisi Ket-
tunen.

Kymenlaakso, puheenjohtaja Kalevi Liukkonen, siht. Hilikka
Harju myöhem. Hilikka Jaakkola.

Lappi, puheenjohtaja Hannes Uksila, siht. Martti Kallio-
koski, i

Mikkeli, puheenjohtaja Erkki Ikäheimonen, siht. Sirkka-L. Reponen.

Oulu, puheenjohtaja Lauri Ukkola, siht. Erkki Ervasti.

Pori, puheenjohtaja Vieno Vallin, siht. Erkki Aholampi.

Tampere, puheenjohtaja Pauli Nieminen, siht. Aarne Selin.

Turku, puheenjohtaja Kauko Kruskopf, siht. Jouko Lehtovaara.

Vaasa, puheenjohtaja Leo Sillanpää, siht. Erkki Tommola.

CK, puheenjohtaja Bruno Sundman, siht. Judith Sundman.

OSASTOT.

Nuorisjärjestöille ominainen jäsenten nopea vaihtuminen on vaikeuttanut osastojen toimintaa huomattavasti kertomuskauden aikana. Ponnisteluista huolimatta on nuorisoliittolaisikä jäänyt kovin lyhyeksi ja ohjaavilta voimilta on useimmassa tapauksessa puuttunut kokemuksen tuoma varmuus. Tästä johtuen on monen osaston toiminnassa havaittavissa haparointia. Syksyllä 1955 oli tilanteessa havaittavissa selvää parannusta piiriohjaajien käyntien ansiosta.

Tilastotietoja liiton jäsenistöstä ja osastojen toiminnasta:

19 5 3 :

Tiedot on saatu 105 osastosta, ja niiden mukaan on liiton jäsenistönä miehiä n. 58 %, naisia n. 42 %, joista alle 21 v. poikia n. 26 % ja alle 21 v. tyttöjä n. 18 %. Ilmoitetuista kuului Sos.-dem. Puolueeseen 34 %, SAK:oon n. 36 % ja TUL:oon n. 49 %. Ilmoitetuista työskenteli maa- ja metsätaloudessa n. 12 %, rakennusalalla ja teollisuuden palveluksessa n. 43 % ja liikealalla sekä henkisessä työssä n. 28 %.

Ilmoittaneet osastot ovat pitäneet vuoden aikana 650 virallista kokousta, 1039 viikkokokousta ja muita kokouksia 1.464. Ohjelmallisia iltamia ovat ilmoituksen tehneet osastot järjestäneet 265, jäsenillanviettoja 279 ja tanssi-iltamia 403.

Esiintymisryhmiä on näissä osastoissa ollut seuraavasti: Puhekuoroja 39, niillä esiintymisiä 188 kertaa, kansantänhu-

ryhmiä 45, esiintymisiä 226, laulukuoroja 11, esiintymisiä 48, kisällitär-ryhmiä 64 esiintymisiä 448, kisälliryhmiä 58 esiintymisiä 448, näytelmäryhmiä 65 esiintymisiä 259 ja soitinyhtyeitä 15, esiintymisiä 61.

19 5 4 :

Tiedot saatu 97 osastosta ja niiden mukaan oli liittomme jäsenistä miehiä n. 59,3 %, naisia 40,7 %, alle 21 v. poikia 21,6 % ja alle 21 v. tyttöjä 18,6 %. Ilmoitetuista kuului Sos.-dem. Puolueeseen 32,5 %, SAK:oon 32,3 % ja TUL:oon 50,0 %. Ilmoitetuista työskenteli maa- ja metsätaloudessa 12,7 %, rakennusalalla ja teollisuuden palveluksissa 40,5 % ja liikealalla sekä henkisessä työssä 24,8 %.

Ilmoittaneet osastot ovat pitäneet vuoden aikana 502 virallista kokousta, 911 viikkokokousta ja muita **Kokouksia** 146. Ohjelmallisia iltamia ovat ilmoituksen **tehtävät** osastot järjestäneet 195, jäsenillanviettoja 235 ja **tanssiri**-iltamia 286.

Esiintymisryhmiä on näissä osastoissa ollut seuraavasti: puhekuoroja 31, niillä esiintymisiä 106 kertaa, **kansantanssiryhmiä** 34, esiintymisiä 146, laulukuoroja 5, esiintymisiä 28, kisällitär-ryhmiä 44, esiintymisiä 325, kisälliryhmiä 46, esiintymisiä 379, näytelmäryhmiä 57, **esiintymisiä**) 219 ja soitinyhtyeitä 7, esiintymisiä 36.

19 5 5 :

Tiedot saatu 84 osastosta ja niiden mukaan oli liittomme jäsenistä miehiä n. 57,5 %, naisia noin 42,5 %, jistä alle 21 v. poikia n. 21,5 % ja alle 21 v. tyttöjä n. 17,3 %. Ilmoitetuista kuului Sos.-dem. Puolueeseen 26,1 %, SAK:oon 26,6 % ja TUL:oon 39,1 %. Ilmoitetuista työskenteli maa- ja metsätaloudessa 9,5 %, rakennusalalla ja teollisuuden palveluksessa 42,9 % ja liikealalla sekä henkisessä työssä 28,9 %.

Ilmoittaneet osastot ovat pitäneet vuoden aikana; 498 virallista kokousta, 790 viikkokokousta ja muita kokouksia

1.092. Ohjelmallisia iltamia ovat ilmoituksen tehneet osastot järjestäneet 219, jäsenillanviettoja 274 ja tanssi-iltamia 593.

Esiintymisryhmiä on näissä osastoissa ollut seuraavasti: puhekuoroja 35, niillä esiintymisiä 124 kertaa, kansantanssiryhmiä 39, esiintymisiä 214, laulukuoroja 9, esiintymisiä 37, kisällitär/ryhmiä 58, esiintymisiä 318, kisälliryhmiä 55, esiintymisiä 413, näytelmäryhmiä 79, esiintymisiä 229 ja soitinyhtyeitä 9, esiintymisiä 42.

VALISTUS- JA KASVATUSTYÖ.

Kurssitoiminta.

Kertomuskauden aikana on liiton kurssitoiminta ollut huomattavasti vilkkaampaa kuin edellisen kauden aikana. Liiton toimesta on järjestetty useita kurseja, ja lisäksi ovat eräät piirit järjestäneet omatoimisesti lyhyempiä kurseja. Lisäksi ovat piirit yhteistoiminnassa osastojen kanssa järjestäneet paikallisia osastokurseja. Kauden aikana on liitto järjestänyt seuraavat kurssit:

Näyttämökurssi yhteistoiminnassa Työväen Näyttämöiden Liiton kanssa Sos.-dem. Raittiusliiton Uittokodissa 16.—25. 1. 1953. Kurssilla oli 14 osanottajaa, ja ohjaajina toimivat Pentti Iivari, Aino Mattila ja Pentti Lähde.

Osasto-ohjaajakurssi Väinö Voionmaan Opistolla 23. 8.—2. 9. 1953. Kurssilla oli 20 osanottajaa Pekka Ylivuoren ja Pertti Ritakosken toimiessa kurssin ohjaajina.

SSN-kurssi Ay-opistossa 22. 11.—2. 12. 1953. Kurssilla oli 23 osanottajaa, ja kurssin ohjaajina toimivat Kerttu Värn, Antti Hietanen ja Pekka Ylivuori.

Kurssiluontoinen toimintatapahtuma järjestettiin Ay-opistossa tammikuun 6.—10 p:nä 1954. Tilaisuuteen kutsuttiin joka piiristä kaksi henkilöä sekä liittotoimikunnan jäsenet ja liiton toimitsijat. Kaikkiaan oli paikalla 41 henkilöä, jotka 8 ryhmään jaettuina valmistivat mietintöjä liiton toimin-

taan liittyvistä pulmakysymyksistä. Mietinnöt on toimitettu myös piirien käyttöön ja lähetetty tilauksesta osasioille.

Osasto-ohjaajakurssi järjestettiin Väinö VoionmiLan Opistossa syyskuun 16.—25. p:nä 1954. Kurssilla oli 19 osanottajaa Pekka Ylivuoren ja Pertti Ritakosken toimiessa kurssin ohjaajina.

Opinto-ohjaajakurssi järjestettiin Pajulahden Urheiluopistossa marraskuun 22.—26. p:nä 1954. Kurssilla oli 24 oppilasta, ja ohjaajina toimivat Anni Vallanti ja Pakka Ylivuori.

Näyttämökurssi Väinö Voionmaan Opistossa tammikuun 2.—8. p:nä 1955. Kurssi järjestettiin yhteistoiminnassa Työväen Näyttämöiden Liiton kanssa, joka lähetti kurssille ohjaajiksi Maija-Liisa Sutisen ja Pentti Lähteen. Liiton lähettämänä ohjaajana toimi Pentti Iivari. Kurssilla oli 26 osanottajaa.

Opinto-ohjaajakurssi Pajulahden Urheiluopistossa huhtikuun 18.—23. p:nä 1955 järjestettiin yhteistoiminnassa TSL:n kanssa. Kurssilla oli 17 nuorisoliittolaista ja 12 puolueen hankkimaa oppilasta. Kurssin ohjaajana toimivat Anni Vallanti ja Pekka Ylivuori.

Kesälomakurssina järjestetty osasto-ohjaajakurssi pidettiin Väinö Voionmaan Opistossa heinäkuun 1.—9 päivinä 1955. Kurssilla oli 13 osanottajaa, ja sen ohjaajina toimivat Pekka Ylivuori ja Pentti Marjamäki.

Osasto-ohjaajakurssi järjestettiin Väinö Voionmaan Opistossa syyskuun 15.—24. p:nä 1955. Kurssilla oli 2 L osanottajaa, ja sen ohjaajina toimivat Pentti Kymensalo ja Pentti Marjamäki.

Pajulahden Urheiluopistossa järjestettiin 27. 11.—6. 12. 1955 osasto-ohjaajakurssi. Kurssilla oli 15 osanottajaa, ja sen ohjaajina toimivat Anni Vallanti ja Pekka Ylivuori.

I

Opintotoiminta.

Osastoissa tapahtuva opintotoiminta ei ole noussut toimittavalle tasolle. Nuorisoliittolaistutkintoja on suoritettu

kertomuskauden aikana seuraavasti: I tutkinto 353, II 154 ja III 59.

TSL:n laatimien tilastojen mukaan on osastoissa ollut toiminnassa opintokerhoja seuraavasti:

Vuosi 1952—1953:

Osastoissa oli 76 säännöllisesti toimivaa opintokerhoa. Kaikkiaan oli liiton kerhoja 95, joissa jäseniä yhteensä 967. Yksityisopiskelijoita oli 169, joten yhteinen opiskelijamäärä oli 1.136.

Vuosi 1953—1954:

Säännöllisesti toimivia opintokerhoja oli osastoissa 64, joissa jäseniä yhteensä 757, kaikkiaan oli liiton kerhoja 76. Yksityisopiskelijoita oli 120, joten yhteinen opiskelijamäärä oli 877.

Vuosi 1954—1955:

Säännöllisesti toimivia opintokerhoja oli osastoissa 54. Kaikkiaan oli opintokerhoja 56, joissa jäseniä 616. Yksinopiskelijoita oli 165, joten yhteinen opiskelijamäärä oli 791.

Julkaisutoiminta.

Varojen niukkuus on estänyt liittoa ryhtymästä laajempaan julkaisujen painattamiseen. Hyvän menekin saaneen laulukirjan "Laulun siivin" ensimmäisen painoksen loputtua on kirjasta otettu uusi 4.000 kappaleen painos. Kirjaan on samalla lisätty uusia lauluja. Sen sijaan ei nuottipainosta — suuresta tarpeesta huolimatta — ole voitu painattaa.

Liiton järjestölehti, joka vuoden 1955 alusta alkaen on ilmestynyt "Me Nuoret"-nimisenä, on edelleen toimitettu ilmaiseksi osastojen puheenjohtajille, sihteereille ja rahastonhoitajille sekä piiritoimikuntien jäsenille. Lehti on ilmestynyt vuosittain neljä kertaa.

Järjestöohjaajien matkat vuosina 1953—55.

Kertomuskauden aikana liiton palveluksessa olleet järjestöohjaajat ovat toimineet seuraavasti:

Vuonna 1953:

Liitolla oli vuoden alusta alkaen kaksi järjestöjohtajaa, Judith Sundman ja Pertti Ritakoski, joista e.m. toimialaan kuuluivat liiton ruotsinkieliset osastot ja piiri; järjestöt. Syyskuun 15 päivästä alkaen maksoivat Hämeenlinnan kaupungissa ja maalaiskunnassa toimivat nuoris-osastot liitolle Ritakosken palkan, ja hän oli loppuvuoden näiden järjestöjen käytettävissä. Syyskuun 1 päivästä tuli järjestöjohtajaksi Pekka Lahtinen Tampereelta (Messukylästä).

Syksyllä suoritettujen kunnallisvaalien johdosta siirrettiin liiton sekä Nuorten Kotkain Keskusliiton järjestöjohtajat puoluepiirijärjestöjen alaisuuteen mainitun kuukauden ajaksi. Heidän tehtäviinsä kuului vaalivalistustyön tekeminen lähinnä nuorison keskuudessa.

Seuraavassa luettelossa järjestöjohtajien matkoista vuoden 1953 aikana: Judith Sundman ruotsinkielisissä nuoris- ja kotkaosastoissa muun ajan vuodesta paitsi 23. 9.—6. 10. Vaasan 1. eteläisen vaalipiirin alueella. Pertti Ritakoski kevätkauden Porin, Tampereen ja Jyväskylän piirissä, 15. 9. alkaen Hämeenlinnassa. Pekka Lahtinen 1. 9. alkaen Tampereen, Vaasan ja Kymenlaakson piireissä.

Vuonna 1954:

Kertomusvuoden ajan oli liiton palveluksessa kolme järjestöjohtajaa, Judith Sundman, Pertti Ritakoski ja Pekka Lahtinen, joista e.m:n toimialueena on ollut ruotsinkieliset nuoris- ja kotkaosastot. Ritakoski on kiertänyt Hämeenlinnan, Joensuun, Kymenlaakson, Porin, Mikkelin ja Jyväskylän piireissä. Lahtinen on liikkunut Tampereen, Vaasan, Oulun, Lapin, Joensuun ja Etelä-Saimaan piireissä. Liiton järjestöjohtajien lisäksi kävi NKY:n palveluksessa ollut Erkki Takala kierroksillaan nuoris-osastojen tilaisuuksissa. Samoin olivat NKK:n järjestöjohtajat yhteydessä myös nuoris-osastoihin. Helmi-maaliskuun aikana olivat kaikki järjestöjohtajat puoluepiirien sihteerien alaisina hoitamassa pääasiassa nuorisoon kohdistuvaa vaalivalistustyötä Muuna

aikana he toimeenpanivat osastokäyntien lisäksi muutaman illan osastokursseja.

Vuonna 1955:

Koko kertomusvuoden ajan on CK:n ja liiton ruotsinkielisten osastojen järjestöohjaajana toiminut edelleenkin Judith Sundman. Vuoden alussa erosivat toimistaan Pertti Ritakoski 1. 1. ja Pekka Lahtinen 24. 1. Heidän tilalleen palkattiin 1. 2. Pentti Marjamäki Toijalasta ja Eero Niemelin Martinniementä. Lisäksi on NKY:n järjestöohjaaja Erkki Takala ollut osittain liiton käytettävissä.

Keväällä 1. 4.—30. 6. liiton ja NKK:n arpajaisten aikana olivat Takala ja Marjamäki kokonaan puoluepiirien käytettävissä arpajaisten järjestelyjä hoitamassa. Tällöin Takala oli Joensuun, Kuopion ja Mikkelin ja Marjamäki Uudenmaan, Hämeenlinnan, Tampereen ja Turun piireissä. Muun ajan järjestöohjaajat käyttivät osastokäynteihin ja osastokurssien järjestämiseen eri piireissä.

Seuraavassa luettelo liiton järjestöohjaajien matkoista vuoden 1955 aikana: Judith Sundman koko vuoden ruotsinkielisissä nuoris- ja kotkaosastoissa. Pekka Lahtinen 10. 1. alkaen Mikkelin piirissä Pentti Marjamäki 6. 2. alkaen Hämeenlinnan ja Kuopion piireissä. Eero Niemelin 6. 2. alkaen Vaasan, Lapin ja Oulun piireissä. Syyskaudella kiersi Erkki Takala 28. 8.—14. 9. välisen ajan Etelä-Saimaan piirissä, jonka jälkeen hän erosi liiton ja NKY:n palveluksesta 15. 9. Elokuun 28 päivästä alkaen oli Marjamäki Hämeenlinnan piirissä sekä Niemelin Oulun piirissä 15. 10. saakka, jolloin he siirtyivät em. piirijärjestöjen palkkaamiksi piiri-ohjaajiksi.

VAALITYÖ.

Piirien neuvottelukokoukset kesällä 1953 ja syyskuussa pidetty liittoneuvoston kokous muodostuivat nuorisoliittolaisille lähtölaukauksiksi kunnallisvaalikamppailuun. Muutamaa poikkeusta lukuunottamatta olivat osastot täydellä

tehollaan mukana vaalitaistelussa, jonka tuloksena puolueen saama äänimäärä kohosi edellisiin kunnallisvaaleihin verrattuna n. 70.000 äänellä. Sosialidemokraattien osuus jkaikista annetuista äänistä oli 26 %.

Liiton portaassa vastasi vaalityöstä propaganilajaosto, jonka toimesta painettiin nuorille äänestäjille tarkoitettua lentolehtistä 100.000 kpl. Lisäksi toimitettiin lehdistölle nuorisoa koskevaa materiaalia. Erikoisesti on syyt. mainita tästä aineistosta hyvän vastaanoton saaneet hiimoristiset piirrokset, jotka lähetettiin matriiseina kaikille iios.-dem. lehdille. Liitosta lähetettiin osastoille vaalityöohjeet ja ohjelma-aineistoa sekä toimitettiin puhujille nuorisoa! koskevaa aineistoa.

Valtiollisia vaaleja edeltänyt lyhyt valmistelukjusi aiheutti vuoden 1954 alussa erittäin vilkkaan toiminnan, Liiton toimesta valmistettiin "Kuuma erä"-niminen ääpallonaiheinen lentolehtinen, jota painettiin 100.000 kpl. Lisäksi painatettiin faksimile-jäljennöksenä 100.000 kpl käsinkirjoitettua kirjettä nuorille äänestäjille. Tämä kirje iai erittäin suopean vastaanoton kentällä erikoisuutensa vuoksi. Liiton toimesta lähetettiin osastoille lisäksi vaalityöohjeet ja ohjelma-aineistoa mm. erityistä startti-iltaa varten. Lisäksi toimitettiin T-lehdistölle materiaalia, joista sananlaskuilla varustetut pilapiirrokset olivat erittäin] suosittuja.

LEIRITOIMINTA.

Kertomuskauden aikana ei liitto ole järjestänyt kcjtimaista suurleiriä, koska näkyvissä on ollut vuoden 1996 50-v. juhlaleiri ja koska kesäaikoina on ollut riittävästi muita toimintatapahtumia, mm. piirien järjestämiä viikon oppuleirejä y.m.

Vuonna 1953 järjestettiin liiton tunturileiri Ylläksellä maaliskuun 29 ja huhtikuun 5 päivän välisenä aikana Onnis-

tiineellä leirillä oli 30 osanottajaa Eino Tammilehdon toimiessa leirin ohjaajana.

Pohjoismainen leiri järjestettiin Pariisissa heinäkuun 14.—23. p:nä 1953. Leirille osallistui Suomesta 101 nuorisoliittolaista, ja matkan ohjaajina toimivat Urpu Manninen, Ulla Tiilikainen ja Pentti Iivari. Leirillä ei ollut paljonkaan varsinaista leiriohjelmaa, sillä se oli järjestetty lähinnä turistimatkana majoitus- ja ruokailukustannusten alentamiseksi.

Vuonna 1954 järjestettiin tunturileiri Pyhätunturilla maaliskuun 29 ja huhtikuun 4 päivän välisenä aikana Eeli Simulan toimiessa ohjaajana. Runsaasta ilmoittautumisesta huolimatta ei leirille saapunut kuin 10 osanottajaa.

Väinö Voionman Opistolla järjestettiin yhteistoiminnassa Opiston kanssa työleiri heinäkuun 5.—14. p:nä 1954. Leiriläiset tekivät päivittäin työtä 6 tuntia Opiston vastatessa ruokailu- ja majoituskuluista. Onnistuneen leirin ohjaajana toimi Pentti Iivari, ja osanottajia oli 24.

"Eräleiri" järjestettiin Kangasalalla Santasaarella 18.—27. 7. 1954 Pertti Ritakosken toimiessa leirin ohjaajana. Leirillä oli päivittäin keskimäärin 23 osanottajaa, jotka itse huolehtivat täydellisesti myös leirin hullosta.

IUSY:n leiri järjestettiin Belgiassa Liégessä heinäkuun 5—14 p:nä. Leirille osallistui kaikkiaan 63 liittomme jäsentä, joista 23 tamperelaista matkusti Reino Kolisen johdolla omalla linja-autolla. Pääjoukon ohjaajana toimi Pekka Ylivuori. Kaikkiaan oli leirillä n. 5.000 osanottajaa.

Vuonna 1955 järjestettiin pohjoismainen leiri Hälsingborgissa heinäkuun 10.—20. päivinä. Suomalaisia osanottajia oli 31 Antti Hietasen toimiessa matkan ohjaajana.

VVO:n työleiri järjestettiin 10.—17. 7. 1955. Osanottajia oli 15. Leirin ohjaajana toimi Pentti Marjamäki.

I RETKEILY- JA URHEILUTOIMINTA.

Vuonna 1952 yhdistettiin liiton lentopallo- ja suunnistus- mestaruuskilpailut pidettäväksi samanaikaisesti joka syksy retkeilypäivien muodossa. Tämä toimenpide on osoittautu-

nut onnistuneeksi, sillä vuosittain on päiville **kokoontunut** yli 300 osanottajaa. Valitettavana ilmiönä on kuiteinkin pidettävä sitä, että retkeilypäiville on useasti saapunut osanottajia, joiden käyttäytyminen ei ole täyttänyt nuorisoliittolaisille asetettavia vaatimuksia. Erityisesti tämä tuli esille Lahdessa 1953 ja Vaasassa 1954. Vaasan retkeilypäivien jälkeen lähetti liittotoimikunta kaikille osastoille, joista oli osanottajia päivillä, kirjeen, jossa lausui paheksumisensa sen johdosta, että eräät osanottajat esiintyivät päivillä alkoholia nauttineina ja pyysi osastoilta ilmoitusta, minkälaisiin toimenpiteisiin ne ovat ryhtyneet asianomaisten kohdalla. Kirjeeseen vastasivat kuitenkin ainoastaan Heinolan, Kuopion, Lahden, Oulunkylän ja Pietarsaaren osastot, jotka ilmoittivat ryhtyneensä asian vaatimiin toimenpiteisiin. Ilahduttavana piirteenä on mainittava, että vuoden 1955 retkeilypäivillä Lauritsalassa ei enää sattunut mainitunlaisia tapauksia. Retkeilypäivien **tulosluettelot** vuosittain ovat seuraavat:

V u o s i 1 9 5 3 :

Retkeilypäivät järjestettiin Lahdessa syyskuun **I** 19.—20. päivinä Lahden nuoriso-osaston vastatessa järjestelyistä. Uutena kilpailulajina oli pöytätennis, jossa kilpailtiin ensi kertaa "Klasun pallosta" sen lahjoittajan, Eero T/irtasen, toivomuksen mukaisesti sekanelinpelinä. Sateisesta, säästä huolimatta onnistuivat retkeilypäivät hyvin, osanottajamäärän noustessa n. 300.

Tulokset:

Lentopallo; tytöt: SSN:n mestari Kotkan osasto. Joukkue: Seija Lahtinen, Terttu Aspholm, Anneli Sommarbepp-, Aira ja Maire Valkonen ja Hilikka Parkkinen.

Lentopallo; pojat: SSN:n mestari Karhulan osasto. Joukkue Elo Blomqvist, Onni Rinne, Raimo Rahikainen. Leo Hirvelä, Olavi Isakoff, Raimo Johansson ja Veikk) Paasikunnas.

Pöytätennis: SSN:n mestari Järvenpään osasto (Anja ja Tenho Repokivi).

Suunnistus:

Naiset:

1. Anja Lahtinen, Vesanka 1.31.36.
2. Eila Laitila, Helsinki 2.01.16.
3. Helvi Mäkilä, Eura 2.36.48.
4. Saara Koivunen, Jyväskylä 2.39.55.
5. Maire Kivistö, Eura 2.40.00.

Nuoret:

1. Sulo Hentula, Paimio 1.09.45.
2. Jarkko Laine, Tapanila 1.22.10.
3. Jaakko Petäjäistö, Valkeakoski 1.25.40.
4. Raimo Huhtaluoto, Eura 1.55.30.
5. Raimo Hyvönen, Kruunuhaka 1.56.25.

Miehet:

1. Tenho Repokivi, Järvenpää 1.27.19.
2. Ensio Salomaa, Eura 1.35.20.
3. Jorma Pihlajainen, Vesanka 1.38.18.
4. Toivo Mäkilä, Eura 1.43.10.
5. Kaino Lehtonen, Eura 1.49.57.

Joukkuekilpailun voitti Vesangan osasto saaden vuodeksi haltuunsa Rastipytytyn.

Vuosi 1954:

Retkeilypäivät järjestettiin Vaasassa syyskuun 11.—12. p:nä Vaasan Sos.-dem. Nuorisoyhdistyksen vastatessa järjestelyistä. Sade ei tänäkään vuonna pysytellyt poissa retkeilypäiviltä, mutta siitä huolimatta ohjelma vietiin kitkatomasti lävitse 350 osanottajan voimalla.

Tulokset:

Lentopallo; tytöt: SSN:n mestari, Oriveden Asemaseudun osasto: Armi Rantanen, Helmi Vehmas, Hilja Halme, Irma

Kivimaa, Arja Viitanen ja Hanni Lehtikangas. PelitJ: Orivesi—Tapanila 2—1, Raunistula—Vaasa 2—0, Orivssi—Pori 2—0, Orivesi—Raunistula 2—0.

Lentopallo; pojat: SSN:n mestari, Karhulan osasto: Blomqvist, Rinne, Hirvelä, Rahikainen, Johansson ja 'rainamo. Pelit: Karhula—Tampere 2—1, Raunistula—Ykspiljlaja 2—0, Lahti—Lohikoski 2—0, Karhula—Lahti 2—0, JTeinola—Raunistula 2—1 ja Karhula—Heinola 2—0.

Pöytätennis: SSN:n mestari, Raunistulan Sos.-datn. Nuoret. Pirjo Joutsu ja Pekka Ahonen. Pelit: Raunistula—Lohja 2—0, Turku—Oulunkylä 2—0, Turku—Pori 2—0 ja Raunistula—Turku 2—1.

Suunnistus: (yhteensä 21 osanottajaa)

Naiset:

1. Helvi Mäkilä, Eura 1.06.15.
2. Saara Koivunen, Jyväskylä 1.10.56.
3. Anja Lahtinen, Vesanka 3.06.31.
4. Maire Kivistö, Eura 3.10.35.

Miehet:

1. Martti Peura, Vesanka 1.19.48.
2. Jorma Pihlajainen, Vesanka 1.26.40.
3. Sulo Hentula, Kaleva 1.38.50.
4. Ensio Salomaa, Eura 1.46.22.
5. Toivo Mäkilä, Eura 1.48.35.
6. Kaino Lehtonen, Eura 1.52.52.
7. Tauno Honkanen, Vesanka 3.02.20.
8. Aimo Aaro, Eura 3.10.36.

Nuoret:

1. Erkki Mannerus, Vesanka 1.06.15.
2. Antti Lahtinen, Vesanka 1.49.23.

Miesten B-sarja:

1. Aarre Hietanen, Vesanka 1.09.05.
2. Raimo Huhtaluoto, Eura 3.04.24.

Joukkuekilpailut "Rastipytystä:" (2 miesten- ja naisten- ja naistensarjan yhteenlaskettu aika)

1. Euran Sos.-dem. Nuoriso-osasto 4.41.12.
2. Vesangan Sos.-dem. Nuoret 5.52.59.

Vuosi 1955:

Retkeilypäivät järjestettiin Lauritsalassa syyskuun 10.—11. p:nä Lauritsalan Sos.-dem. Nuoriso-osaston vastatessa järjestelyistä. Päivien avajaisjuhlassa puhui sosialidemokraattien presidenttiehdokas Karl-August Fagerholm. Erittäin hyvin onnistuneita päiviä suosi mainio sää, ja yli 300 osanottajaa oli saapunut Lauritsalaan.

Lentopallo; tytöt: SSN:n mestari, Oriveden Asemanseudun osasto: Pelit Orivesi—Pori 2—0, Orivesi—Kulosaari 2—0.

Lentopallo; pojat: SSN:n mestari, Porin Sos.-dem. Nuorisoyhdistys: Pelit: Pori—Karhula 2—0, Karhula—Jämsänkoski 2—0, Pori—Helsinki 2—0, Karhula—Lohikoski 2—0, Pori—Heinola 2—0, Karhula—Valkeakoski 2—0, Lohikoski—Imatra 2—0, Jämsänkoski—Raunistula 2—0.

Pöytätennis: SSN:n mestari, Raunistulan Sos.-dem. Nuoret (Pirjo Joutsi—Pekka Ahonen). Pelit: Kulosaari—Järvenpää 2—1, Lohja—Lauritsala 2—0, Raunistula—Lohja 2—1, Raunistulan Sos.-dem. Nuoret saivat toisen kiinnityksen "Klasun palloon".

Suunnistus:

Naiset:

1. Saara Koivunen, Vesanka 1.23.36.
2. Anja Lahtinen, Vesanka 1.56.15.
3. Helvi Mäkilä, Eura 2.00.35.

Miehet:

1. Tauno Hilvenius, Järvenpää 1.23.19.
2. Martti Peura, Vesanka 1.23.24.
3. Ensio Salomaa, Eura 1.33.19.

Nuoret:

1. Oiva Lindqvist, Lohja 1.11.0.

Joukkuekilpailut: "Rastipytystä"

1. Euran Sos.-dem. Nuoriso-osasto 4.41.12
2. Vesangan Sos.-dem. Nuoret 5.52.59.

Voitollaan Euran osasto sai "Rastipytyyn" omakseen.

Vuonna 1955 järjestettiin piiriryhmien toimesta **seuraavat** retkeilytapahtumat:

Jyväskylän, Lapin, Oulun, Porin ja Vaasan piirit järjestivät yhteistoiminnassa linja-autoretken Suomen ja Norjan Lappiin 10.—20. 7. Retkelle osallistui yhteensä 115 nuorisoliittolaista pääosaltaan e.m. piireistä.

Etelä-Saimaan, Helsingin ja Kymenlaakson piiri, järjestivät moottoriveneretken Suomenlahdelle heinäkuun 16.—24. p:nä viimeksi mainitun piirin vastatessa käytännöllisistä järjestelyistä. Onnistuneella retkellä oli 18 osanottajaa.

Joensuun, Kuopion ja Mikkelin piirit järjestivät leirin Kolille heinäkuun 17.—24. p:nä ensin mainitun piirin vastatessa käytännöllisistä järjestelyistä. Leirillä oli päivittäin keskimäärin 15 osanottajaa.

Hämeenlinnan, Tampereen ja Turun piirit järjestivät yhteisen laivaretken, joka seuraili ns. Runoilijan reittiä Tampereelta Ruovedelle ja takaisin. Retken käytännöllisistä järjestelyistä vastasi Tampereen piiri ja sille osallistui n. 80 nuorisoliittolaista.

1 HENKISET KILPAILUT

Liiton henkiset mestaruuskilpailut.

Kilpailut järjestettiin 1953 edustajakokouksen yhteydessä Helsingissä. Kilpailut suoritettiin HTY:n talolla 23.-24. 5. kahdessa salissa yhtäaikaaisesti. Päätäjaisjuhla oli 25. 5. samassa paikassa. Kilpailujen taso muodostui eräissä lajeissa erittäin korkeaksi, mutta kuten jäljempänä olevat pisteet osoittavat, se jäi parissa lajissa luvattoman alhaiseksi. Kilpailujen tuloluettelo muodostui seuraavaksi :

Puhekuorot: 1) Jyväskylän osasto, Jyväskylän piiri 4,1. 2) Varkauden yhdistys, Kuopion piiri 3,9, 3) Helsingin yhdistys, Helsingin piiri 3,8, 4) Lahden osasto, Hämeenlinnan piiri 3,6, 5) Mäntän osasto, Tampereen piiri 3,5, 6) Turun yhdistys, Turun piiri 3,4, 7) Voikkaan osasto, Kymenlaakson piiri 2,9, 8) Vaasan yhdistys, Vaasan piiri 2,5, 9) Savonlinnan osasto, Mikkelin piiri 2,3.

Kuorolaulu: 1) Tampereen yhdistys, Tampereen piiri 4,4, 2) Jakobstads klubb, Svenska distrikt 3,6, 3) Säynätsalon osasto, Jyväskylän piiri 3,3.

Soitinyhtyeet: 1) Ison-Puiston osasto, Kymenlaakson piiri 2,9.

Kansantanhut: 1) Lahden osasto, Hämeenlinnan piiri 5,9, 2) Euran osasto, Porin piiri 5,8, 3) Varkauden yhdistys, Kuopion piiri 5,7, 4) Vaasan yhdistys, Vaasan piiri 5,6, 5) Tampereen yhdistys, Tampereen piiri 5,5, 6) Haapajärven osasto, Oulun piiri 5,0, 7) Parkkarilan osasto, Etelä-Saimaan piiri 4,6, 8) Myllykosken osasto, Kymenlaakson piiri 4,3, 9) Lieksan osasto, Joensuun piiri 3,0, 10) Heinolan osasto, Mikkelin piiri 2,0, 11) Kyrön osasto, Turun piiri 1,0.

Kisällitärilaulu: 1) Vaasan yhdistys, Vaasan piiri 5,1, 2) Metsolan osasto, Kymenlaakson piiri 4,9, 3) Porin yhdistys Porin piiri 4,3, 4) Tampereen yhdistys, Tampereen piiri 4,1, 5) Imatran osasto, Etelä-Saimaan piiri 3,8, 6) Turun yhdistys, Turun piiri 3,5, 7) Jyväskylän osasto, Jyväskylän piiri 3,2, 8) Savonlinnan osasto, Mikkelin piiri 3,0, 9) Helsingin yhdistys, Helsingin piiri 3,0, 10) Varkauden yhdistys, Kuopion piiri 2,9.

Kisällilaulu 1) Lappeenrannan osasto, Etelä-Saimaan piiri 5,6, 2) Porin yhdistys, Porin piiri 5,3, 3) Messukylän osasto, Tampereen piiri 5,3, 4) Voikkaan osasto, Kymenlaakson piiri 4,9, 5) Säynätsalon osasto, Jyväskylän piiri 4,8, 6) Valkeakosken osasto, Hämeenlinnan piiri 4,8, 7) Turun yhdistys, Turun piiri 3,5, 7) Jyväskylän osasto, Jyväskylän piiri 9) Tapanilan osasto, Helsingin piiri 3,0, 10) Vaasan yhdis-

tys, Vaasan piiri 2,9, 11) Heinolan osasto, Mikkdlin piiri 2,8, 12) Joensuun osasto, Joensuun piiri 2,4.

Soitinmusiikki: 1) Jorma Bergman, Keravan osjisto 4,8, 2) Veikko Ahvenainen, Kuopion osasto 4,6, 3) Ossi Turkia, Metsolan osasto 3,6, 4) Aulis Aaltonen, Turun yhdistys 3,1, 5) Keijo Ahtiainen, Heinolan osasto 1,0.

Lausunta: 1) Hilikka Jauhiainen, Äänekosken osjisto 5,0, 2) Eija Stenfors, Lielahden osasto, 4,3, 3) Pirkka Kokko, Lappeenrannan osasto 4,1, 4) Lempi Heinonen, Varkauden yhdistys 3,9, 5) Antero Aarnio, Hyvinkään osasto 3,6, 6) Anneli Koskinen, Humppilan osasto 3,4, 7) Ines Kiuskopff, Turun yhdistys 3,2, 8) Eino Pulkkinen, Mikkeli osasto 3,0, 9) Jaakko Hauhia, Turvalan osasto 2,8, 10) Helga Holopainen, Joensuun osasto 2,5, 11) Seppo Riikkilä, Rauman osasto 2,0.

Puhe 1) Heimo Taskinen, Valkeakosken osasto 5,0,1!) Seppo Ihanus, Varkauden osasto 4,8, 3) Keijo Liinamaa, Mäntän osasto 4,6, 4) Hellä Mylläri, Metsolan osasto 4,4, 5) Antton Räisänen, Vaasan yhdistys 4,3, 6) Eva Huovinen, Helsingin Eteläiset 4,2, 7) Teppo Meriluoto, Lappeenrannan osasto 4,1, 8) Kauko Kruskopff, Turun yhdistys 4,0, 9) Sinikka Tuunanen, Savonlinnan osasto 3,8, 10) Jouko Ruotsi, Euran osasto 3,6.

Huumori: 1) Pirkko Kokko, Lappeenrannan osast* 6,0, 2) Seppo Ruohonen, Messukylän osasto 4,6, 3) Esa Suominen, Ruosniemen osasto 4,5, 4) Veikko Nykänen, Savonlinnan osasto 4,0, 5) Reino Hautanen, Äänekosken osasto 3,9, 6) Oili Jokela, Veitsiluodon osasto 3,5, 7) Liisa Rautakorpi, Kallion seura 3,4, 8) Veikko Ahvenainen, Kuopion osasto 3,2, 9) Eino Eriksson, Turvalan osasto 3,0, 10) Åke Hakala, Vaasan yhdistys 2,9, 11) Mauno Nikkonen, Joensuuii osasto 2,7.

Yksinlaulu, (tytöt): 1) Taimi Anttonen, Savonlinnan osasto 3,2, 2) Raili Nyström, Porin yhdistys 3,2, 3) Liisa Rautakorpi, Kallion seura 3,0, 4) Airi Häggqvist, Tampereen yhdistys 2,7, 5) Anja Venäläinen, Imatran osasto 2,5, 6)

Paula Hirvi, Myllykosken osasto 2,0, 7) Hilikka Asikkala, Lievestuoreen osasto 2,0, 8) Aira Maliniemi, Haapajärven osasto 1,5.

Yksinlaulu, (pojat): 1) Esko Toivonen, Vaasan yhdistys 3,2, 2) Aarne Paksunen, Lahden osasto 2,7, 3) Taavi Pöljö Lauritsalan osasto 2,5, 4) Jorma Kutvonen, Savonlinnan osasto 2,0, 5) Keijo Liimatta, Kaltimon osasto 2,0, 6) Reijo Kallio, Oulunkylän osasto 1,7, 7) Kalevi Puuperä, Haukiputaan osasto 1,5, 8) Erkki Huisman, Lohikosken osasto 1,5

Kirjoituskilpailu Runot: 1) Olavi Aaltonen, Oulunkylän osasto 5,0, 2) Helga Holopainen, Joensuun osasto 4,5, 3) Martti Kiukkonen, Jyväskylän osasto 4,0, 4) Kauko Kruskopff, Turun yhdistys 4,0, 5) Reino Hautanen, Äänekosken osasto 3,0, 6) Anneli Koskinen, Humppilan osasto 2,0, 7) Juho Kalinainen, Helsinki 1,5.

Suorasanaiset: 2) Aune Mäkinen, Tampereen yhdistys 4,5, 3) Martti Kiukkonen, Jyväskylän osasto 3,5, 4) Anneli Koskinen, Humppilan osasto 3,0.

Kisällilaulun kirjoituskilpailu: 1) Helga Holopainen, Joensuun osasto, 2) Pirkko Verho, Puistolän osasto, 3) Reino Hautanen, Äänekosken osasto.

Seuralehtikilpailu: 1) Jyväskylän osaston "Oraita", 2) Tampereen yhdistyksen "Välkkettä", 3) Puistolän osaston "Ampiainen", 4) Turun yhdistyksen "Kiekumaralla".

Rauman Uotilan osaston "Liekki, Pihlajalahden osaston "Pörinät" yksi lehti.

Seinälehtikilpailu: 1) Puistolän osasto. (Viiala, Joensuu yksi lehti.)

Kuvaamataidekilpailu. Maalaukset: 1) Martti Kiukkonen, Jyväskylän osasto, 2) Eero Ilola, Muurlan osasto, 3) Reino Lehmuksela, Kallion osasto, 4) Erkki Aholammi, Porin osasto, 5) Liisa Puumalainen, Lieksan osasto.

Piirroksat: 1) Erkki Aholammi, Porin yhdistys, 2) Jaakko Lihavainen, Utran osasto, 3) Eero Ilola, Muurlan osasto.

Yleispisteet.

Kilpailussa ei huomioida kirjallisuutta ja kuvaarjataidetta. Pistelaskutapa:

Ryhmälajit 5, 3, 2.

Yksinesiintyjät 3, 2, 1.

	Pisteet
1.— 2. Jyväskylän ja Tampereen piirit.....	. 15
3. Helsingin piiri.....	. 13
4. Porin piiri	. 11
5.— 6. Etelä-Saimaan ja Hämeenlinnan piirit	. 10
7.— 8. Kuopion ja Kymenlaakson piirit.....	. 9
9. Vaasan piiri	8
10.—11. CK ja Mikkelin piiri.....	. 3

Liiton näytelmäestaruuskilpailut Valkeakoskella **TZS.—19.**
J., 195J.

Neljänsille teatteripäiville osallistui 10 osastoa, näytelmällä. Lisäksi saapui Valkeakoskelle n. 150 re keilijää niitä seuraamaan. Kilpailusta muodostui erittäin korkeatasoinen. Sitä kuvaa ehkä parhaiten vuotta aikaisemmin Suomen Nuorison Kulttuuripäivillä voittaneen Valkeakosken osaston näytelmäryhmän sijoittuminen viidenneksi. I Kilpailun tulokset:

1) Kuopion osasto (Saunakohtaus Seitsemästä **veljekses-**tä) 5 p., 2) Kokkolan osasto (Matin ja Maijan I näytös) 4,8p., 3) Saarijärven osasto (Noidat) 4,5 p., 4) Tampereen yhdistys (Kosinta) 3,5 p., 5) Valkeakosken osasto Lukkarintupa-kohtaus) 3 p., 6) Kellokosken osasto (Aino) 2,9 p., 7) Raunistulan osasto (Kihlaus) 2,5 p., 8) Tiutisteri osasto (Kihlaus) 2,3 p., 9) Pieksämäen osasto (Sudet) 2,2 p., 10) Karihaaran osasto (Vekkulin vehkeet) 2 p.

Henkilökohtaiset tulokset:

1) Tauno Karhinen, Saarijärvi. Noitien Niila 5 p., 2) Keijo Suksi, Kuopio. Juhani 4,2 p., 3) Eila Niemi, **Tuokkola.** Maija 4 p.

Suonien Nuorison III Kulttuuripäivät.

SNE:n järjestämille kulttuuripäiville 23.—24. 5. 1953 joutui liittotoimikunta valitsemaan edustajamme ns. sormenpää-tuntumalla, koska toimintarikkaan kevään johdosta ei ollut tilaisuutta järjestää karsintakilpailua. Tästä huolimatta selviytyi liittomme yhteispisteissä neljänneksi 44 pisteellä voittajan, Suomen Teiniliiton saadessa 56 pistettä.

Liittomme edustajat saavuttivat seuraavat sijat: Runojen kirjoituskilpailussa sarja III:ssa, 1) Olavi Aaltonen, 2) Kalevi Sorsa, maalausten sarja II:ssa, 3) Leo Rannikko, kuvanveiston sarja III:ssa, 2) Yrjö Ruutu, yksinlaulun tyttöjen sarja II:ssa, 2) Anja Venäläinen, sarja III:ssa 4) Taimi Anttonen, miesten sarja III:ssa, 5) Esko Toivonen ja 6) Jorma Kutvonen, jousisoittimien sarja II:ssa, 3) Jorma Bergman, harmonikan sarja II:ssa, 3) Ossi Turkia, sarja III:ssa, 3) Lasse Janhunen, lausunnan sarja II:ssa, 5) Eija Stenfors, kerholehtien sarja II:ssa, 6) Jyväskylän osasto, sekakuorojen sarja II:ssa, 4) Mäntän osasto, 5) Tampereen Nuoret Työläislaulajat, naiskuorojen sarja II:ssa, 2) Euran Laulu-Sirkat (I palkintoa ei jaettu), kisällien sarja II:ssa, 2) Valkeakosken osasto, 4) Messukylän osasto, kisällittärien sarja II:ssa, 2) Turun yhdistys, 6) Savonlinnan osasto, näytelmien sarja II:ssa, 1) Valkeakosken osasto, 3) Lappeenrannan osasto, kansantanhujen sarja II:ssa, 3) Lahden osasto, kuorolausunnan sarja II:ssa, 3) Mäntän osasto, 6) Helsingin yhdistys.

Kirjoituskilpailun kiertopalkinnon sai vuodeksi haltuunsa Olavi Aaltonen ja näytelmäkilpailun kiertopalkinnon Valkeakosken Sos.-dem. Nuoret.

SOSIAALIPOLIITTISET KOKOUKSET.

Sosiaalineuvoston esityksestä järjestettiin 14.—15. 5. 1955 piiriryhmittäin sosiaalipoliittiset kokoukset Kauniaisissa (kokoukseen osallistuivat Etelä-Saimaan, Helsingin ja Kymenlaakson piirien edustajat), Keuruselällä (Jyväskylän,

Porin ja Vaasan piirien edustajat), Kuopiossa (Joensuun, Kuopion ja Mikkelin piirien edustajat), Oulussa (Oulun ja Lapin piirien sekä Vaasan piiristä Kokkolan aluejärjestön edustajat) ja Toijalassa (Hämeenlinnan, Tampereen ja Turun piirien edustajat).

Kaikissa kokouksissa oli pääkysymyksenä "Koulu- ja ammattikasvatuskysymys." Lisäksi käsiteltiin Kaujiaisten, Keurusselän ja Toijalan kokouksissa "Työajan lyhentämistä." Kuopion kokouksessa oli toisena kysymyksenä] "Maakuntien teollistaminen ja nuorisotyöllisyys." Oulun iokouksessa olivat lisäkysymyksinä "Nuorten ammattil asvatus maaseudulla" sekä "Nuorten työllisyystilanne." Kokouksiin osallistui piireistä valittuja edustajia yhteensä 212. Sokousten osanottajille toimitettiin lähdeaineistoksi pä Ljohtaja Reino H. Oittisen kirjoittama koulun uudistamista) ja filtri Aarno Niinin kirjoittama ammattikasvatuksen ärjestämistä koskeva moniste sekä luettelo muusta saitavissa olevasta materiaalista. Kokousten järjestelyistä huelehtivat isäntäpiirit. Liitto huolehti esitelmöitsijäin ja alustajien hankkimisesta sekä suoritti osanottajien matkakuluista osan.

Kokoukset onnistuivat erinomaisesti niin ulkonaisilta järjestelyiltään kuin aiheittensa käsittelyn kannalti, sillä mukana olleista nuorimmatkin osallistuivat vilkkaasti asialisiin keskusteluihin. Se osoittanee, että aiheet kiinnostivat erikoisesti juuri nykyajan nuoria. Osanottajien valtaosa oli alle 30 vuotiaita. Sosiaalineuvosto laati myöhemmin yhdessä Reino H. Oittisen kanssa T-lehdistölle toimitetun konlukysymystä käsittelevän julkilausuman. Lisäksi monistetltiin kokousten pöytäkirjat ja postitettiin ne kaikille kokouksissa mukana olleille.

Kokousten osanottajien keskuudessa suoritettiin kysely, jossa kysyttiin vastaajilta, miten heidän mielestään olisi jaettava lisääntynyt kansantulo: 1. korottamalla palkkoja, 2. lisäämällä eläketurvaa, 3. jakamalla se **välillisesti** vai 4. lyhentämällä työaika. Vastauksia saatiin kaikkijian 176. Vastanneista oli työajan lyhentämisen kannalla -|4,9 %.

Eläketurvan lisäämistä kannatti 17,0 %. Välillisen tuotannon nousun jakamisen kannalla oli 13,1 %. Huomattava on erikoisesti, että vaikka vastaajista lähes sata prosenttia oli palkkatuloistaan eläviä teollisuudentyöntekijöitä, liikeapulaisia ja henkisyöntekijöitä, niin vain 9,1 % oli sitä mieltä, että ensisijaisesti olisi palkkoja korotettava. Niistä, jotka kannattivat työajan lyhentämistä oli 91,1 % sitä mieltä, että työviikko on lyhennettävä 5-päiväiseksi ja 40-tuntiseksi.

SUHTEET MUUHUN NUORISOTOIMINTAAN.

Liiton edustajakokousten ja liittoneuvoston periaatepäätösten mukaisesti liitto on edelleen pidättäytynyt yhteistoiminnasta muiden kuin sosialidemokraattisten nuorisojärjestöjen kanssa. Suomen Nuorisojärjestöjen Edustajistoon on liitto kuitenkin kuulunut jäsenenä ja ollut mukana sen toiminnassa kaikkien muiden maamme nuorisojärjestöjen kanssa. SNE:n toiminnasta on kerrottu toimintakertomuksen kohdassa "Yleiskatsaus".

Valtion Nuorisotyölautakunta.

Liiton edustajana valtion nuorisotyölautakunnassa on ollut koko kertomuskauden ajan Meeri Kalavainen, Viljo Kuukanen syksyyn 1953 ja hänen jälkeensä Antti Hietanen. Lisäksi on Nuorten Kotkain edustajana kuulunut lautakuntaan talvesta 1954 alkaen Pentti Sulonen. Lautakunta on vuosittain tehnyt opetusministeriölle esityksen valtion nuorisotyömäärärahan jakamisesta ja antanut lausuntoja eräistä nuorison kasvatuksellisista sekä nuorisotyötä koskevista asioista. Lautakunnan aloitteesta perustettiin opetusministeriön alaiseksi Askartelutoiminnan kurssikeskus, joka syksyllä 1954 aloitti toimintansa.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA.

Huolimatta maamme syrjäisestä sijainnista on liitto yrittänyt pitää mahdollisimman hyviä yhteyksiä Sosialistisen Nuorison Maaailmanliittoon (IUSY). Yhteyden pito [on pääasiassa tapahtunut kirjeitse, mutta sääntömääräisiin kokouksiin on pyritty osallistumaan edustajan kautta. 1

IUSY:n toimeenpanevan komitean kokouksessa Lpntoossa lokakuun 25.—26. päivinä 1953 edusti liittoa Olavn. Hurri. Keskeisimmät kokouksen päätöksistä koskivat siirtomaakysymyksiä, IUSY:n toiminnan laajentumisesta johtmna organisatiomuutoksia ja tulevaa toimintaa kuten kurseja, leirejä y.m.

IUSY:n kongressi pidettiin Kööpenhaminassa 29. 10.—1. 11. 1954 ja toimeenpanevan komitean kokous 28. 10. samassa paikassa. Liiton edustajina olivat kongressissa Antti Hietanen ja Kalevi Sorsa. Liittomme esityksestä päätti kongressi yksimielisesti myöntää Suomelle v. 19a6 leirin järjestämisoikeuden. Kokouksen päätöksellä siirrettiin IUSY:n toimisto Wieniin. Toimiston jäseneksi valittiin liittomme edustajana Antti Hietanen.

Vuonna 1955 pidettiin IUSY:n toimeenpanevan komitean kokous Roomassa syyskuun 18.—19. päivinä. Liiton edustajina olivat kokouksessa Kalevi Sorsa ja Pekka Ylivuori, jotka samalla osallistuivat IUSY-seminaariin 15.—17. 9. Lisäksi oli Pekka Ylivuori Antti Hietasen varamieherm mukana IUSY:n toimiston kokouksessa. Kokoukset olival erittäin tärkeitä v. 1956 leirin propagandan vuoksi.

Liiton osallistumisesta IUSY:n leirit toimintaan on jkerrottu toimintakertomuksen "Leirit toiminta"-kohdassa.

Pohjoismainen yhteistyö.

Pohjoismainen yhteistyö on jatkunut kiinteänä **kdko kertomus**kauden ajan. Yhteistyötä on edelleen johtanut pohjoismainen yhteistyökomitea, jonka jäseninä ovat kunliin liiton puheenjohtajat sekä yksi kutakin kokousta varten valittu edustaja jokaisesta liitosta. Yhteistyökomitean sihteeristö

sijaiti joulukuuhun 1955 asti Tanskassa, josta se siirrettiin Suomessa pidetyssä kokouksessa seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi Norjaan.

Kertomusvuoden huomattavammaksi yhteispohjoismaiseksi tapahtumaksi muodostui kesäkuun 5.—7. päivinä 1954 pidetty pohjoismaisen sos.-dem. nuorison edustajakokous. Kokous järjestettiin Karlstadissa Ruotsissa, missä liittoamme edusti 56 henkeä. Kokouksessa käsiteltiin etupäässä pohjoismaisen yhteistyön merkitystä ja sen kehittämismahdollisuuksia. Kokous oli erittäin onnistunut.

Kaikkina kertomuskauden vuosina on myös järjestetty pohjoismainen kurssi. Vuonna 1953 se järjestettiin Tanskassa, jolloin liittoamme edusti neljä henkeä, v. 1954 Norjassa, jolloin liitostamme osallistui kurssille 7 henkeä ja v. 1955 Suomessa, jolloin liittoamme edusti korkein mahdollinen määrä eli 12 henkeä.

Pohjoismaisia leirejä on järjestetty v. 1953 Pariisissa ja v. 1955 Hälsingborgissa, kuten toimintakertomuksen "Leiritointi"-kohdassa on kerrottu.

Vuoden 1955 aikana järjestettiin kaikkien pohjoismaisten veljesjärjestöjemme edustajakokoukset. Sovitun periaatteen mukaisesti lähetti liittomme kaikkiin näihin tilaisuuksiin oman edustajansa. ADFm edustajakokouksessa edusti liittoa Pekka Ylivuori, DSU:n edustajakokouksessa Antti Hietanen ja SSU:n edustajakokouksessa Antti Hietanen ja Kalevi Sorsa.

VIHURI.

Vuoden 1952 syksyllä muutettiin SSN:n äänenkannattaja Työläisnuoriso Vihuri-nimiseksi ja aikakauslehtiasuiseksi. Tällöin kiinnitettiin suuria toiveita lehden entistä laajempaan levikkiin asunmuutoksen jälkeen.

Syksyn 1952 levikkiryssä osoittautuivat toiveet oikeutetuiksi. Lehden tilaajakanta nousi entisestään huomattavasti, ja se otettiin lämpimästi vastaan myös nuorisoliittolaispiireissä. Lehti oli ratkaisevasti muuttumassa sisällöl-

tään järjestölehdessä äänenkannattajaksi ja asultaan vanhantyyppisestä viikkolehdestä nykyaikaiseksi aikaluokkalehdeksi.)

Vuoden 1953 levitys merkitsi kuitenkin takaiskua). Levikki ei enää noussutkaan entisestään, päinvastoin koeltiin hienoista laskua. Vuoden 1954 aikana lehden kehittämistä kuitenkin edelleen jatkettiin. Vihuri siirrettiin epätasaista työtä tehneistä rotaatiokoneista laakapainokoneisiin, mikä merkitsi tuntuvaa parannusta lehden asuun.

Syksyllä 1954 suoritettu levikkikampanja pysäytti edellisenä vuotena ilmenneen laskun, vaikka tulos jäi tälläkin kertaa hieman edellistä vuotta heikommaksi. Kun Ilmoituskanta kehittyi suotuisasti ja tilausmaksujen tilitysprosentti saatiin nousemaan, oli lehden talous vuonna 1955 1 uitenkin sangen tyydyttävä.

Nuorisoliiton äänenkannattajan levikin hoitaminen on luonnollisesti liiton jäsenjärjestöjen vastuunalainen tehtävä. Kaikkina vuosina ja kaikissa osastoissa ei tätä tehtävää ole kuitenkaan ymmärretty, ja on ilmeistä, että jqs järjestökoneistomme tehokkaasti ja määrätietoisesti lyhyenkin ajan joka syksynä keskittyisi lehtemme levittämiseen, tulokset muodostuisivat tuntuvasti nykyisiä paremmiksi.

Lehden toimitustavassa on seurattu sitä periaatatta, että Vihurin tulee toisaalta olla nuorisoliiton jäsenten keskeinen yhdysside ja toisaalta sen äänenkannattaja ulospäin. Tämä periaate on aiheuttanut sen, että lehdessä on ollut sekä järjestötoimintaa ja sosialidemokratiaa esitteleviä että yleisesti nuorisoa kiinnostavia kirjoituksia, kuvarepoijaasheja, novelleja, kilpatehtäviä yms. Valitettavasti rajoitetat taloudelliset mahdollisuudet ovat hidastaneet toimituksellisen puolen jatkuvaa kehittämistä.

Vuoden 1954 loppupuolella päätoimittaja Olavi Burn siirtyi TULin järjestösihteeriksi, ja hänen tilalleen valittiin päätoimittajaksi lehden aikaisempi toimitussihteeji Kalevi Sorsa. Toimitussihteeriksi valittiin tällöin Suomer Sosialidemokraatin aikaisempi elokuva-arvostelija Jukka Holopai-

nen. Jukka Holopainen puolestaan siirtyi vuoden 1955 alussa Tuberkuloosiliitto r.y:n tiedotussihteeriksi, ja tällöin valittiin toimitussihteeriksi sosionomi Teppo Meriluoto. Lehden ilmoitushankintaa ja levikkityötä on koko kertomuskauden ajan hoitanut Johannes Rautsiala.

Vihurin kehitys kuluneen kertomuskauden aikana on ollut voitonpuolisesti myönteinen, mutta tarvitaan entistä tehokkaampia toimenpiteitä, jotta lehdestä voisi muodostua laaja-levikkinen sosialidemokraattisen nuorisosa puolestapuhuja ja samalla SSN:n jäsenten vireä yhdysside.

NUORTEN PUOLESTA.

Sos.-dem. Nuorisoliiton ja Nuorten Kotkain Keskusliiton aloitteesta perustettiin vuosina 1952—53 useimpien piirien alueelle maakunnalliset Nuorten Puolesta-yhdistykset nuoriso- ja kotkapiirien taloudellisten toimintaedellytysten parantamiseksi. Näiden yhdistysten toiminta on jatkunut koko kertomuskauden ajan. Suurimmalta osaltaan se on kaikkialla ollut, erikoisesti alkuvaiheissa, toimintaan soveltuvien muotojen ja menettelytapojen etsimistä ja kokeilemistä. Erikoisella tyydytyksellä voitiin panna merkille vanhemman väen sangen myönteinen suhtautuminen yhdistysten toiminnan aloittamiseen, ja edelleenkin on yhdistysten toimikunnissa monia puolue-, ammattiyhdistys-, urheilija- ja osuustoiminnassa näkyvästi mukana olevia henkilöitä.

Vuonna 1954 perustettiin Helsingissä eri NP-yhdistysten yhdyssiteeksi Nuorten Puolesta-Yhdistysten Keskusliitto r.y. jonka puheenjohtajana on Sos.-dem. Nuorisoliiton liittotoimikunnan jäsen Viljo Virtanen.

Vaikka yhdistysten toiminnassa on ollut monia vaikeuksia, ovat ne jo pystyneet monissa piireissä luovuttamaan nuoriso- ja kotkapiireille huomattavia avustuksia samoin kuin jakamaan opintoavustuksia mm. Voionmaan Opistossa ja Työväen Akatemiassa opiskeleville liittomme jäsenille. V. 1954 aikana kykeni jo 4 yhdistystä hankkimaan koko vuodeksi tai sen osaksi päätoimisen nuorisotoimitsijan piiriin-

sä. Nuoriso- ja kotkapiirien palkatessa v. 1955 syksyllä kaikkien piirien alueelle toimitsijan osallistuivat kaikki NP-yhdistykset tästä aiheutuvien kulujen maksuun, ja niiden toiminnan päähuomio on kiinnitetty siitä lähtien tämän toimenpiteen piireiltä vaatimien varojen hankintaan, kaikkialla on vallinnut hyvä yhteistyö NP-yhdistysten ja 1 uoriso-piirien välillä.

Kertomuskautena saatujen kokemusten perusteella voidaan sanoa, että Nuorten Puolesta-toiminnalla on suuri merkitys taloudellisen tuen hankkimisessa nuoriso-haisnuorisotoiminnallemme.

JULKILAUSUMAT.

Kertomuskauden aikana on liitto antanut seuraava julkilausumat :

1953:

Liittoneuvosto antoi kokouksessaan 14.—15. 2. julkilausuman, jossa kiinnitettiin huomio nuorten työllisyys- ja verotuskysymyksiin.

Liiton edustajakokous antoi Suomen nuorisolle osoitetun julkilausuman, jossa kiinnitettiin päivän poliittisten kysymysten lisäksi huomiota periaatteellisiin kysymyksiin

Liittoneuvosto antoi kokouksessaan 12.—13. 9. julkilausuman, jonka kärki oli kohdistettu n.s. porvarillista ryhdistäytymistä vastaan.

Sosiaalineuvoston toimesta annettiin 11. 11. julkilausuma, jossa kiinnitettiin erittäin vakavaa huomiota uhkavaan nuorisotyöttömyyteen.

1951,:

Helmikuun 14 p:nä antoi liittotoimikunta julkilausuman, jossa kiinnitettiin huomiota nuorten asutuskysymyksiin.

Maaliskuun 1 p:nä kiinnitti liittotoimikunta julkilausumallaan nuorten huomion lähestyviin valtiollisiin vaaleihin

Toukokuun 15 p:nä pitämässään kokouksessa antoi Sos.-dem. maaseutunuorten keskuksitoimikunta maaseudun nuorten oloja koskevan voimakkaan julkilausuman.

Joulukuussa pitämässään kokouksessa antoi liittoneuvosto liiton jäsenille tarkoitetun julkilausuman, jossa kiinnitettiin hyvin vakavaa huomiota raittiuskysymykseen.

1955:

Liittoneuvosto antoi kokouksessaan 23.—24. 5. sotilaskoulutuksen uudistamista vaativan julkilausuman.

Keväällä pidettyjen sosiaalipoliittisten kokousten yhteydessä annettiin julkilausumat, joissa kiinnitettiin huomiota yleisesti nuorten sosiaalisiin kysymyksiin.

TALOUDELLINEN TOIMINTA.

Liiton taloudellisen toiminnan tapahtumat kertomuskauden ajalta selviävät yksityiskohtaisesti tilikertomuksen yhteydessä. Niiden perusteella voidaan päätellä, että liiton toiminnan rahoittaminen on edelleen pääasiassa liittotoimikunnan hankkimien satunaisten tulojen varassa piirien ja osastojen osuuden ollessa jatkuvasti hyvin pieni.

Suuremmista taloudellisista tapahtumista mainittakoon ensi sijassa arpajaiset, joita kertomuskauden aikana on liiton toimesta yhdessä eräiden muiden järjestöjen kanssa järjestetty kahdet. V. 1953 järjestettiin "Hyvän Tuurin arpajaiset", joiden tuotto liitolle oli tyydyttävä, 3.374.571:— markkaa, ja v. 1955 "A-arpajaiset", jotka onnistuivat heikosti tuottaen vain 287.458:—.

Valtion nuorisotyömäärärahoissa tapahtui v. 1954 merkittävä muutos avustusten suurentuessa huomattavasti. Kun liitto v. 1953 sai nuorisotyömäärärahoista avustusta 400.000:— markkaa, kohosi se v. 1954 1.944.000:— markkaan. V. 1955 avustus oli 1.458.000:— markkaa. Raittiusmäärärahoista ei liitto vv. 1953—1954 saanut avustusta, mutta v. 1955 saatiin 250.000:— markkaa.

Liiton omistamaa "Väinölan" liittokotipalstaa Viriilissä ei liiton toimesta ole voitu kertomuskauden aikana täyttää hyödyksi. Vuosina 1953—54 se on ollut Helsingin S»s.-dem. Nuorison Aluejärjestön ja vuonna 1955 Helsingin Sos.-dem. Nuorisjärjestön käytössä leirialueena.

Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisliitto r.y.
Liittotoimikunta.

Tilikertomukset vuosilta 1953—1955

SUOMEN SOS.-DEM. NUORISOLIITTO R.Y.

TILINPÄÄTÖS 31. 12. 1953.

i *Omaisustase*

Vastaavat :

	35.773	—
.....	122.507	—
	11.005	—
.....	95.391	—
.....	100.000	—
.....	200.000	—
.....	782.307	—
.....	347.333	—
.....	164.504	—
	mk 1.858.820	—

Vastattavat :

Huoltokassa.....	7.136:
Tilivelat.....	714.629:
Tilikauden tuotto.....	1.381.131:—
Pääoma ed. v.....	244.076:— 1.137.055:
	mk 1.858.820:

*Tulotase***Kulut :**

Palkat.....	2.7	»8.740
Vuokra.....	!	'0.825
Lapsilisä- ja k-eläkemaksut.....	1	<3.500
Toimistokulut.....	li	16.711
Posti- ja puhelinkulut.....	2.9	0.044
Mainos- ja ilmoituskulut.....	i	4.630
Sanomalehdet ja kirjallisuus.....	!	11.230
Kaluston korjaus.....	1	6.300
Vakuutusmaksut		6.900
Kiinteistökulut.....	4	110.708
Jäsenmaksut.....	!	3.020
Matkakulut.....	7!	19.771
Kurssit ja neuvottelut.....	1'	4.325
Hallintokulut.....	1'	9-891
Avustukset.....	4'	0.000
Ulkomaiset suhteet ja jäsenmaksut.....	21	'3.660
Näyttelyt.....	!	- ³²⁵
Liittojuhlatappio.....	1!	»6.216
Vaalityökulut.....	!	107.022
Liittokokoustappio.....	2i	11.382
Arvopaperipoisto.....	!	3.000
Kalustonpoisto.....	!	7.961
Toimistovälinetappio.....	i	6.553
Sekalaiset kulut.....	5-5	286
Tilikauden tuotto.....	1.3!	1.131
	mk	8.219.131

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN
NUORISOLIITTO R.Y.

TILINPÄÄTÖS 31. 12. 1954

Omaisuuatase

V a s t a a v a t :

Rahaa kassassa	(16.192
postisiirtotilillä	2.246
" talletustilillä	.1.632
Arvopapereita.....	1118.435
Kalusto.....	" 0.000
Kiinteistö ja tontti.....	"! 0.000
Tavaravarasto.....	7< 9.004
Julkaisuvarasto.....	"! 6.146
Tilisaatavat	2.471
	mk 1.636.126

V a s t a t t a v a t :

Tilivelat.....	8, 2.774:
Huoltokassa.....	"
Pääoma ed. v.....	1.137.055:-
Tilikauden tappio.....	383.810:— 7^3.245
	mk 1.636.126:-

*Tulostase.***Kulut :**

Palkat.....	3.214.295:—
Vuokra.....	66.300:—
Posti- ja puhelinkulut.....	223.135:
Lapsilisä ja K-eläke.....	157.430:—
Toimistokulut.....	122.640:—
Ilmoitus- ja mainoskulut.....sfJÄ.....	29.041:—
Sanomalehdet ja kirjallisuus.....	12.845:—
Kaluston korjaus.....	86.312:
Vakuutukset.....	2.890:—
Kiinteistökulut.....	27.640:—
Jäsenmaksut.....	216.670:
Matkakulut.....	1.173.050:—
Kurssit ja neuvottelut.....	411.011:—
Hallintokulut.....	104.099:—
Vaalityö.....	36.740:—
Avustukset.....	38.000:
Sekalaiset kulut.....	60.180:—
Kalustonpoisto.....	18.355:
Tilisaatavapoisto.....	17.660:
Julkaisutappio.....	41.881:
	mk 6.060.174:—

Tuotot :

Jäsenmaksut.....	480.105:
Toinrintävälinetuotto.....	194.814:
Korkotulot.....	332:—
Teoston tuotto.....	17.383:
<i>Lahjoitukset:</i>	
Valtion nuorisotyöni.....	1.944.000:—
.....	3.039.730:— 4.983.730:—
Tilikauden tappio.....	383.810:
	mk 6.060.174:—

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton edustajakouksen valitsemina tilintarkastajina olemme tarkastaneet liiton tilinpidon vuodelta 1954. Tarkastuksen perusteella esitämme seuraavaa:

1. Tilinavaus on oikea.
2. Tilimerkinnät ovat pätevien tositteiden mukaiset.
3. Kassa ja pankkitalletukset sekä postisiirtotilit ovat tilitakirjojen mukaiset.
4. Arvopaperit ovat tallella ja palovakuutukset riittävät.
5. Tilinpäätös on oikea ja vakavaraiselle pohjalle laadittu.
6. Kirjanpito on huolellisesti hoidettu.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja asianomaisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1954.

Helsingissä maaliskuun 18. päivänä 1955.

Lahja Simonen

Kerttu Koivisto.

SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN
NUORISOLIITTO R.Y:N
TILINPÄÄTÖS 31, 12. 1955.

Omaisuustase

Vastaavat:

Rahaa kassassa.....	654:—
" postisiirtotil.....	35.686:—
talletustilillä.....	12.340:—
Arvopapereita.....	188.479:—
Kalusto.....	90.000:—
Kiinteistö.....	200.000:—
Tavaravarasto.....	469.420:—
Julkaisuvarasto.....	151.735:—
Tilisaatavamme.....	107.642:—
Laina.....	142.234:—
	mk 1.398.190:—

Vastattavat :

Tilivelkamme.....	536.995:—
Pääoma ed. v. ..	753.245:—
Tilikauden tuotto	107.950:— 861.195:—
	mk 1.398.190:—

Tililöytäse

Kulut :

Palkat.....	t.26.510:-
Vuokra „i.....	95.300:-
Posti- ja puhelink.....	118.167:-
Lapsilisä ja K-eläke.....	55.985:-
Toimistokulut	500.238:-
Ilmoitus- ja mainoskulut.....	46.500:-
Sanomalehdet ja kirjall.....	32.310:-
Kaluston korjaus	70.962:-
Vakuutukset	4.864:-
Jäsenmaksut	1154.321:-
Matkakulut	173.505:-
Kurssit ja neuv.kok.....	15.884:-
Hallintokulut	83.558:-
Avustukset.....	51.725:-
Sair- ja tapaturmak.....	20.934:-
Retkeilyp. ja leirit.....	47.545:-
Leirikulut.....	t.35.072:-
Sekalaiset kulut.....	43.162:-
Toimintavälinetappio.....	17.500:-
Julkaisutappio.....	51.587:-
Tilikauden tuotto.....	07.950:-
	mk ~7 f53.579:-

Tuotot :

Jäsenmaksut.....	i58.095:-
Korkotulot	9.110:-
Teoston tuotto.....	33.436:-
Arpajaistuotto.....	187.458:-

Avustukset:

valtion nuorisotyöni.	1.458.000:—	
Raittius työni.....	250.000:—	1.708.000
Lahjoitukset		5.257.480
	mk	7.753.579

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

Suomen Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton edustajakokouksen valitsemina tilintarkastajina olemme tarkastaneet liiton tilinpidon vuodelta 1955. Tarkastuksen perusteella esitämme seuraavaa:

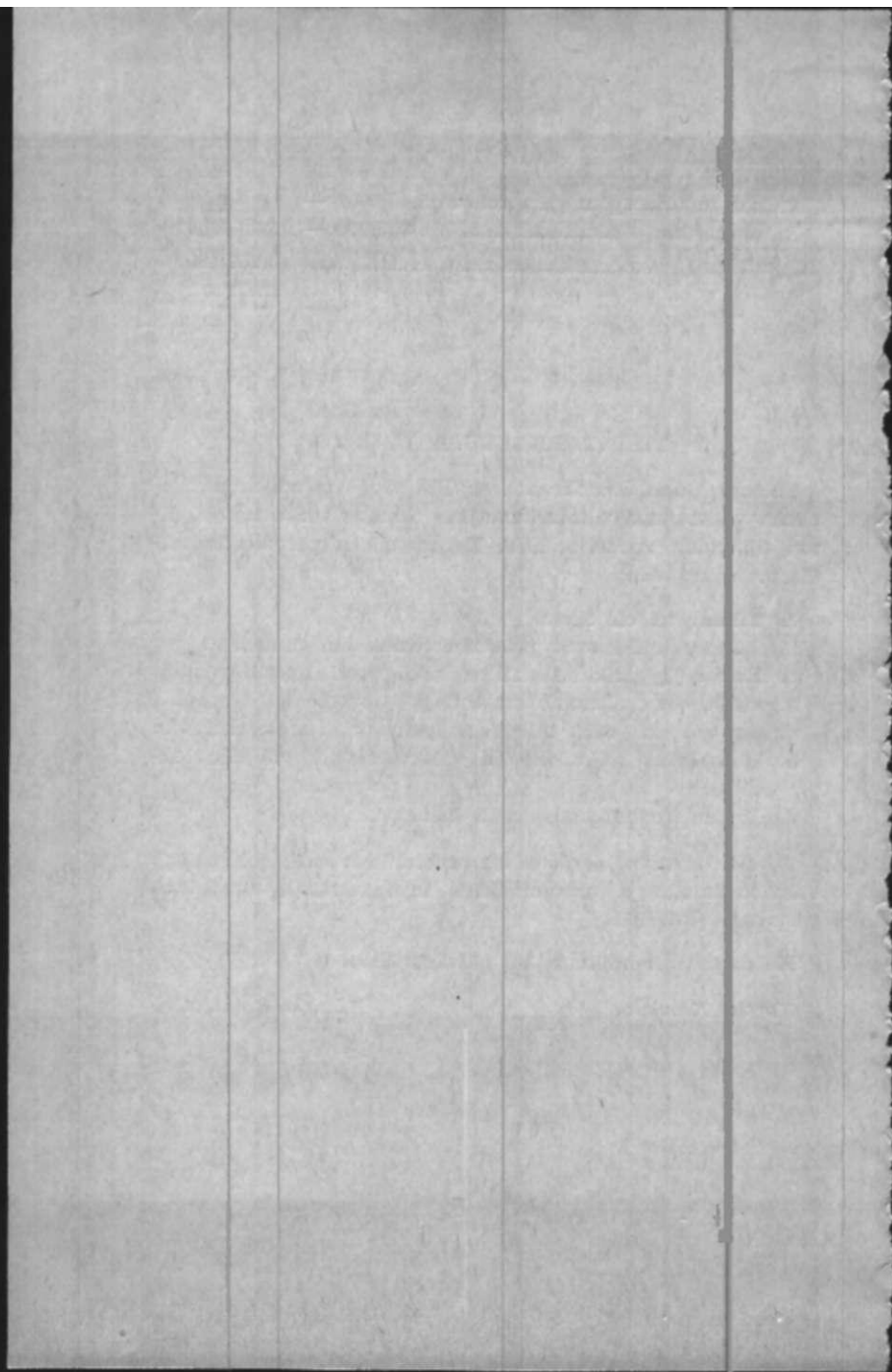
1. Tilinavaus on oikea.
2. Tilimerkinnät ovat pätevien tositteiden mukaiset.
3. Kassa ja pankkitalletukset sekä postisiirtotili vastaavat tilien osoittamia summia.
4. Arvopaperit ovat tallella ja palovakuutukset riittävät.
5. Tilinpäätös on oikein ja vakavaraiselle pohjalle laadittu.
6. Kirjanpito on ihuolellisesti hoidettu.

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja asianomaisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1955.

Helsingissä helmikuun 16. päivänä 1956.

Kerttu Koivisto.

Lahja Simonen.

ALUSTUKSET JA ESITYKSET SUOMEN SOSIALI- DEMOKRAATTISEN NUORISOLIITON

12. varsinaiselle edustajakokoukselle.

SSN:N LÄHIAJAN KOULUTUSTAVOITTEISTA.

Esitys n:o 1.

Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistyksen viime edustajakokoukselle tekemän esityksen pohjalta on SSN:n valistusjaosto tutkinut mahdollisuuksia liiton koulutusjärjestelmän uusi-
miseksi.

Liittomme suorittama koulutustyö on kuitenkin siksi monitahoista, että esityksessä ehdotetun kaltaisen koulutusjärjestelmän luomista ei voida pitää onnistuneena toimenpiteenä. Liiton edustajakokouksessa hyväksyttynä se saattaisi sitoa liiaksi koulutustyömme tulevaa kehitystä, joka nykyisin on voimakkaiden muutosten kohteena. Sen sijaan esityksen syvin ajatus — selvän suunnitelmallisuuden aikaansaaminen koulutustyöhömmä — on täysin oikeaan osunut, sillä liittomme piirissä tapahtuvan toiminnan tulee olla suunnitelmallista koulutustyötä osastoportaasta alkaen. Koulutustoiminnalla tarkoitetaan tässä samaa kuin kasvatustoiminnalla yleensä olemme tarkoittaneet, jolloin sen kohteina ovat jo jäseniksi liittyneet nuoret. Ulospäin suuntautuva ja herättävä valistustyö jää siis ulkopuolelle tämän esityksen.

Jos koulutustyö — kasvatustyö — jaetaan välilliseen ja välittömään, jolloin edelliseen kuuluu perusjärjestöjen monipuolinen seuratoiminta (kokous- ja ohjelmatoiminta), on

todettava, että meidän on tällä hetkellä kiinnitettävä erityistä huomiota välittömään kasvatustyöhön. Tämä johtuu siitä, että vaikka välillisin muotoin pystytäänkin ajittamaan nuorille selvä yleiskuva järjestömme demokraattisesta ja sosiaalisesta luonteesta, ei syvempi perehtyminen toimintamuotoihimme ja varsinkaan päämääriimme ole mahdollista ilman erityisen huomion kiinnittämistä näihin asiisiin eli niiden eri muotoin tapahtuvaa opiskelua.

Koska liitossa jo vanhastaan on kolmenasteisia kasvatuksen suorittajia eli kouluttajia, on järjestelmän rakennuttavaan kolmen, nimittäin osaston, piirin ja liiton maan koulutukseen. Kunkin tulee huolehtia omistilastaan viistään niin, että piiriporras voi luottavaisin mielin jättää koulutusohjelmastaan alkeistietojen ja -taitojen jatkantamisen ja keskittyä syventävään jatkokoulutukseen ja liitto puolestaan huolehtia koko maan tarpeista järjestämällä nuorisoliittolaisten "korkeinta opetusta" ja luomalla, siihen käytännön mahdollisuuksia (materiaalin ja välineiden hankinta)

Kaikessa liiton piirissä suoritettavassa **kasvatuksessa** on pantava erityinen paino sosiaalisille muodoille, sellaisille, jotka opettaessaan jotakin asiaa samalla antavat jäsenille ryhmäkokemuksia.

Tähdennämme lopuksi, >että tässä esitetty koulutusjärjestelmä on tehokas vasta, kun jokainen porras hoijaa omat tehtävänsä, mutta silloin se myös on todella tehokas. Kun me näin rakennamme vanhan pohjalle uutta ja pidämme huolen sekä kasvatustyömme muodon että sisällön ajankohtaisuudesta, meillä on edellytykset kasvattaa jäsenistämme kelpo kansalaisia ja hyviä sosialidemokraateja.

Edellä olevaan viitaten ehdottaa valistusjaosto edustajakokouksen hyväksyttäväksi jäljempänä mainitut koulutus-toimintamme lähiajan tavoitteet, joiden määrittelyssä on käytetty apuna mm. "Kiljavan palaverin" mietinnin Väli-tön kasvatustyö luku

A. Osaston koulutustoiminta.

1. Kurssit.

On varottava muodostamasta osaston kursseja ikävän kuiviksi ja teoreettisiksi tilaisuuksiksi. Kaikki se tieto, mikä näillä kursseilla annetaan, on koetettava elävöittää käytännöllisten harjoitusten y.m. avulla.

Jotta uudet jäsenet nopeasti saisivat perustiedot osaston toiminnasta, järjestetään sitä mukaan kun heitä liittyy, alkeiskursseja noin 6—7 hengen ryhmissä. Näiden kurssien pituus on 4—5 perättäistä iltaa, ja niiden ohjelmaan kuuluu tutustuminen osaston sääntöihin ja päätoimintamuotoihin yhden tai kahden johtokunnan tai muun oman osaston jäsenen avulla. Lisäohjelmana on välttämättä oltava leikkijä, vanhoihin toverilehtiin tutustumista y.m. sekä yhteislaululle omistettuja tuokioita. On huolehdittava siitä, ettei näille kursseille tule osastossa jo kauan olleita jäseniä, joiden läsnäolo olisi esteenä keskustelulle ja kysymysten teolle.

Jatkokurssilla tehdään selkoa kokoustekniikasta, liiton periaate- ym. ohjelmakysymyksistä sekä omistetaan aikaa ohjelmatoiminnan tai jonkin harrastusalan esittelyyn. Jatkokurssin käyneen olisi myös jo tunnettava työväenliikkeen järjestö rakenne. Tämän kurssin ohjaajaksi olisi saatava — mikäli osaston omat voimat eivät riitä — piiriohjaaja tai joku piiritoimikunnan jäsen.

Osaston kurssien olisi annettava pohja kaikelle myöhemmälle opiskelulle ja kannustettava osallistumaan piirin ja liiton kursseille. Myös muitten keskusjärjestöjen sekä kunnan toimeenpanemille kursseille olisi jäseniä kehoitettava osallistumaan.

2. Opintokerhot.

Opiskelu opintokerhoissa pohjautuu jäsenten omatoimiseen harrastukseen. Sen onnistumista ei ratkaise esitietojen paljous vaan kaikkien kerholaisten vilpitön pyrkimys tiedon

valloittamiseen. Kerhon ohjaajaltakaan ei vaadita niin paljon tietoja opiskeltavasta aineesta kuin toverillista **suhtautumista** muihin ja innostunutta mieltä. Kerho-opiskeli vaatii kaikilta siihen osallistuvilta pitkäjännitteisyyttä ja uskollisuutta tehtävien suorituksessa.

Kerhossa, jossa opiskelijat ovat menetelmään vielli tottu mattomia, on vältettävä liian raskaita ja pitkiä aljlstuksia ja esityksiä ja suoritettava erityisesti tehtäviä, jotka vetävät kaikki mukaan. Sopiva alku tällaiselle kerholle oa esim. I nuorisoliittolaistutkinnon suorittaminen. Jatkoksji sopii tällöin Työn nuorten peruskurssi. Kevyttä lisäohje pidä unohtaa kerhokokouksistakaan

Opintokerhotoiminta on myös sopiva muoto niile jäsenille, jotka jo ovat vähällä "kasvaa ulos" osastosta Monet kaipaavat perusteellista asioihin paneutumista, ja muissa olisi tämä tarve herätettävä.

Opintokerho-opiskelussa on käytettävä hyväksi | TSL:n kirjeopiston tarjoamia runsaita mahdollisuuksia.

Kerho-opiskelun on myös johdatettava jäseniä **itseopiskeluun**.

3. *Nuorisoliittolaistutkinto.*

Nuorisoliittolaistutkinto on eräänlainen nuorisoliittolaisen kypsyyskoe. Johtokuntien jäseniltä edellytetään ensir imaisen asteen suorittamista; samoin sen suorittamisen tu isi olla liiton kurssille pääsyn edellytyksenä. Kuitenkin jäi en voidaan valita johtokuntaan tai hyväksyä liiton kurssflille ennen merkin suorittamista, mutta hänen on se suoritettava välittömästi valituksi tulonsa jälkeen.

Nuorisoliittolaistutkinnon suorittaminen saattaa Imonelle merkitä ratkaisevaa ensi askelta jatkuvan opiskeljin tielä.

II. Esitelmä- ja ' keskustelutilaisuudet.

Jälleen on muistettava ottaa huomioon jäsenten J Esitelmä ei saa olla puolta tuntia pitempi, ja havaintoväli-

neitä on käytettävä hyväksi. Esitelmien ja alustusten aiheista on erikoisen sopivina mainittava liittomme ohjelmiin liittyvät sekä ajankohtaiset poliittisluonteiset kysymykset. Osaston omat jäsenet ovat sopivia alustajia, kunhan heitä vain opastetaan lähdekirjallisuuden ym. aineiston hankinnassa. — Vieraina luennoitsijoina voidaan käyttää myös eri alojen asiantuntijoita tai eri ammattien edustajia.

5. *Opintoretket ja -käynnit.*

Luontoon suuntautuva retki on kasvatuksellisesti arvokas, kunhan vain kuljetaan avoimin silmin ja korvin. — Milloin järjestetään opintokäynti, jonka päämääränä on kulttuurinähtävyys, sosiaalinen- tai tehdaslaitos, museo, näyttely jne. on huolehdittava siitä, että paikalla on asiantunteva opas. — Kun suunnitteilla on yhteisesti tehtävä matka, on sillekin huolellisesti valmistauduttava, tutustuttava matkan määränpäähän sekä maantieteellisesti että sosiaalisesti ja kielellisesti mahdollisuuksien mukaan. Nuorisoliittolaisten matkoista ei saa muodostua tyhjiä turistimatkoja.

6. *Kotiseututyö.*

Nuoriso-osastolaisten on tunnettava oman kotiseutunsa menneisyys ja erikoisesti sen työväestön aikaisemmat olosuhteet. Heidän velvollisuutenaan on myös tuntee oman työväentalonsa historia, mikä varmaan auttaa heitä myös arvostamaan sitä ja huolehtimaan sen kunnosta.

Tutkimisen ja tutustumisen on suuntauduttava myös kotiseudun tulevaisuuteen. Niinpä perehtyminen erinäisiin kunnallisiin kysymyksiin, esim. aluesuunnitteluun on jokaiselle läheistä ja kiinnostavaa.

7. *Työväenliikkeen opistot.*

Jäseneen kohdistuvan kasvatustyön korkeimpana asteena, on opiskelu jonkin työväenliikkeen opiston vuosikurssilla. Niiden ohjelmat on laadittu siten, että ne palvelevat jäsentä sekä yksilönä että nuorisoliiton ja koko yhteiskunnan jäse-

nenä. Osastoissa on jatkuvasti esiteltävä näitä opintoja ja niiden tarjoamia opiskelumahdollisuuksia: kansanopistot, Väinö Voionmaan Opisto ja Pohjolan Opisto, kansainkorkeakoulut Työväen Akatemia ja Ammattiyhdistysopisto sekä Pajulahden Urheiluopisto ja KK:n Osuuskauppakoulu.

8. *Opintoasiamies.*

Eri opintomahdollisuuksien esittelemiseksi jäsenille ja osaston opintotoiminnan hoitamiseksi on syytä valita erityinen opintoasiamies. Tämän on oltava yhteydessä luorisoliittoon ja TSL:oon, jolla on erityinen opintoasiamiesten toimintaa esittelevä ohjevihko ja joka huolehtii opintoasiamiesten kouluttamisesta.

B. PIIRIN KOULUTUSTOIMINTA.

Kurssit.

Piiritoimikunnan järjestämällä kurseilla on täydennettävä nuorisoliittolaisten osastokurseilla saamia tietoja. Niillä on käsiteltävä aatteellishajelmallisia, toiminnallisia ja ajankohtaisia kysymyksiä, kuitenkin siten, että kullakin kursilla on yksi näistä aineryhmistä vallitsevana. Kuitenkin piiritoimikunnan velvollisuutena on auttaa osastoja niiden toiminnassa, se voi myös järjestää erikoiskursseja tietynlaisille ryhmille, esim. osastojen puheenjohtajille, sihteereille ja rahastonhoitajille, jotka kutsutaan kursille henkilökohtaisesti ja jotka siellä saavat tietoja toimitsijatehtävistä.

Kaikki kurssit järjestetään viikonloppukursseina.

Kurseilla tarvittavat luennoitsijavoimat on pyrittävä saamaan oman piiritoimikunnan ja piirin alueella toimivien työväenjärjestöjen jäsenistä.

Jos piiritoimikunnan taloudellinen tila sallii, **järjestetään** kurssit ilmaisina, muussa tapauksessa peritään osanottajilta kustannuksia vastaava osanottomaksu. Tällöin oman osastoja kehoitettava myöntämään kurseille aikoville apurahoja.

Myös muiden työväenjärjestöjen puoleen voidaan apurahapyyntöinä kääntyä.

Jotta kosketus piirin kurssin osanottajiin säilyisi, tulee piiritoimikunnan pitää luetteloa kaikista kursseille osallistuneista. Tällainen luettelo on suurena apuna hankittaessa osanottajia myöhemmille piirin ja liiton kursseille.

2. *Luentotilaisuudet.*

Kaikkien piirin järjestämien tilaisuuksien tulisi olla myös välittömästi kasvattavia. Siksi, tulisi teatteripäivien yhteyteen järjestää näyttämötyöaiheinen ja retkeilypäivien yhteyteen retkeilyaiheinen luentotilaisuus sekä piirijuhlien yhteyteen paikallisista olosuhteista riippuen opintokäyntejä tms. Lisäksi piirit voivat järjestää esim. alueittain erillisiä luentotilaisuuksia joiksikin sunnuntaipäiviksi. On muistettava, että tällaisen tilaisuuden onnistuminen ei aina ole mitattavissa kuulijoiden lukumäärällä. — Luennoitsijoina tulisi käyttää asiantuntijoita.

3. *Opinto-ohjaajien valmennus.*

Opintokerhojen ohjaajista on jatkuvaa puutetta. Piiritoimikuntien ei kuitenkaan ole tarpeellista omin voimin kouluttaa kerho-ohjaajia, kun avuksi tarjoutuu tämän alan erikoisjärjestö TSL. Erikoisesti TSL:n aluekurssit soveltuvat järjestettäväksi yhteistoimin piiritoimikuntien kanssa. Mikäli tarvetta ilmenee, piiri voi myös tehdä aloitteen tällaisen kurssin järjestämisestä.

If. Piiritoimikunnan jäsenten kouluttaminen.

Piiritoimikunnan jäsenten kouluttamisen tulee olla jatkuvaa ja tapahtua viikonloppuneuvotteluissa yhdessä liiton edustajan kanssa. Toimintatapahtumien lisäksi on käsiteltävä aatteellishajelmallisia aiheita.

5. *Opintoasiamies.*

Piiritoimikunnan tehtävänä on ohjata ja avustaa myös sitä kasvatusta ja koulutustoimintaa, jota sen alaisissa osastoissa suoritetaan. Tätä tehtävää varten tulee piiritoimikunnan valita erityinen opintoasiamies, joka hoitaa yhteyksiä TSL:oon ja nuorisoliittoon ja toimii aloitteen tekijänä ja suunnitelmien laatijana kaikissa alan kysymyksissä.

C. LIITON KOULUTUSTOIMINTA.

1. *Kurssit.*

Kun pohjustava kurssityö on suoritettu osastoissa ja piireissä, jää liiton tehtäväksi aatteellisten ja erikoiskurssien järjestäminen yhteistoiminnassa TSL:n ja muiden työväenjärjestöjen kanssa.

Kuten tähänkin asti, on järjestettävä osasto-ohjajakursseja, joiden ohjelma tulee olla mahdollisimman lähellä käytäntöä. Lähiaikoina olisi kuitenkin päästävä siihen, ettei näillä kursseilla enää tarvitsisi käsitellä järjestötehtävien alkeita ja muita perusasioita, joiden opettaminen kuuluu osastojen tehtäviin.

Osasto-ohjaajakurssin käyneille on järjestettävä jatkokursseja, joilla ryhmätyön avulla on perehdyttävä erikoiskysymyksiin.

Kolmantena asteena on edelleen järjestettävä kuukauden kestäviä kansanopistokursseja Väinö Voionmaan Opistossa joka toinen vuosi.

Mainittujen lisäksi on järjestettävä vuosittain vlihintään yksi jonkin ohjelmatoiminnan tai harrastusalan erikoiskurssi joko yksin tai yhteistyössä työväen erikoiliittojen kanssa. Myös voidaan järjestää kurssi, jonka ohjelma ja kaantuu kahteen e.m. linjoista.

2. *Havaintovälineet.*

Liittotoimikunnan on kiinnitettävä erikoista huomiota havaintovälineiden lisäämiseen ja niiden käytön tehostamiseen kentällä. Tällöin on ensisijaisen tärkeätä luoda koko maata käsittävä rainakoneverkosto yhdessä puoluepiiritoimikuntien kanssa sekä laadittava luettelo käyttökelpoisista rainoista ja suunniteltava kiireesti uusia rainoja omaa toimintaamme palvelemaan.

3. *Luennoitsijapalvelu.*

Liitto valmistaa piireille luettelon käytettävissä olevista luennoitsijoista ja heidän aiheistaan.

J. Materiaalin toimittaminen.

Liiton on jatkuvasti toimitettava osastoille erilaisia alustusrunkoja, jotka eivät ole valmiita vaan viitteitä antavia. Niiden on käsiteltävä ajankohtaisia aiheita ja nuorisokysymyksiä. Erilaisia opaskirjasia ja lentolehtisiä on mahdollisuuksien mukaan julkaistava. Samoin on liittotoimikunnan toimitettava malliohjelmia osastojen ja piirien kursseja, kerhoja ja yksityisiä tilaisuuksia varten.

5. *Vihuri ja Me Nuoret-lehti.*

Liiton äänenkannattaja ja järjestölehti ovat huomion arvoisia kasvatustyöntekijöitä. Liittotoimikunnan on huolehdittava siitä, että niiden sisältö jatkuvasti on myös käytännön kasvatustarpeita palvelevaa mm. siten, että niiden kirjoitukset koskettelevat ajankohtaisia aiheita soveltuen esim. alustusaiheiksi kokouksiin.

6. *Kirjekurssit.*

Liittotoimikunnan on ryhdyttävä kiireellisiin toimenpiteisiin uusien nuorisokurssien aikaansaamiseksi TSL:n kirjepistoon.

SSN-Valistusjaosto.

71

LiittatOimiknna.it lausunto:

Yhtyen vtulistusjaoston esitykseen ehdottaa **H**
ta sen hyväksyttäväksi.

Esitys n:o ?.

KOULULAITOKSEN JA AMMATTIKASVATUKSEN
UUDISTAMINEN.

Vuonna 1946 hyväksytyn koulunuudistusohjelman ja v. 1950 hyväksytyn sosiaaliohjelman, jotka molemmat ovat edelleen voimassa, yleisiin koululaitosta ja ammattikasvatusta koskeviin perusteisiin ei tässä vaiheessa ole syytä tehdä periaatteellisia muutoksia. Ei myöskään ole tarpeellista muuttaa niitä vaatimuksia, joita esitetään ohjelmien yksityiskohtaisissa ehdotuksissa. Sosiaalineuvosto pitää kuitenkin aiheellisena esittää liiton XII edustajakokoukselle koulunuudistus- ja sosiaaliohjelmien täydentämistä eräillä ajankohtaisilla vaatimuksilla.

Yhä jatkuva yhteiskuntaelämämme kansanvaltaistuminen tuo mukanaan entisestään lisääntyviä vaatimuksia kansalaisten henkilökohtaiselle kypsyydelle ja harkintakyvyille sekä tietomäärälle. Toisaalta maamme talouselämän voimakkaasti käynnissä oleva teollistuminen asettaa entistä suurempia vaatimuksia työntekijäin ammattitaidolle. Kansakoulussa olevat sekä lähivuosina oppivelvollisuusikään tulevat ikäluokat ovat aikaisempia tuntuvasti suuremmat. Heidän sijoittamisensa työmarkkinoille tuottavaan työhön ei voine tapahtua ilman erikoisjärjestelyitä. Edellä mainittujen ja muiden vastaavien ongelmien ratkaisua voidaan edistää koululaitoksen ja ammattikasvatuksen laajentamisen ja tehostamisen avulla.

Koululaitoksen tämänhetkisistä pulmista on vaikein se, että nuoret eivät pääse riittävästi suuntautumaan opinnoissaan tarpeittensa ja harrastustensa mukaisesti. Oppikouluun pääsy riippuu usein aivan muista seikoista kuin lapsen omista kyvyistä ja taipumuksista. Ratkaisuun vaikuttaa suuresa määrin kodin sijaintipaikka ja varallisuus. — Vanhemmilla on tilaisuus siirtää lapsensa kansakoulun IV luokalta oppikouluun. Kun eri syistä johtuen monet näistä nuorista

joutuvat keskeyttämään keskikoulun kurssin, ei heillä ole enää mahdollisuutta saada oppivelvollisuuskoulun Jäästökirjaa. Keskikouluja on 3- ja 5-vuotisia, joiden antaamat tiedot ja taitomäärät eivät luonnollisestikaan voi täysin vastata toisiaan. Ammattioppilaitoksia on monien valtion liiallinnhaarojen alaisina. Kansa- ja oppikouluista niihin siirtyminen tuottaa monasti epäselvyyttä pääsyvaatimusten ja opetusohjelmien kirjavuuden johdosta. Ammattikouluista monet — samalle alallekin johtavat ovat opätusteholtaan kovin erilaisia. Tunnettua on lisäksi, että oppikoulujen ja varsinkin ammattikoulujen oppilaspaikkaluvut eivät vaptaa oppilaaksi pyrkivien määrää. Työpaikoilla tapahtuva oppilaskasvatus on aivan puutteellisella kannalla, mikä vielä lisää epäselvyyttä. Tämänkaltaisista seikoista johtien nuoret voivat joutua kokemaan vastuksia ja vaikeuksia, tarpeetonta ajanhukkaa ja haparointia pyrkiessään tiivistettyyn toimeentuloon ja heille sopivaan elämäntehtävään.

Opintoharrastus on kuitenkin maassamme selviästi kasvamassa ja yhä useammat lasten vanhemmat katsevat, että heidän lastensa tulisi saada sellainen peruskoulutus, että se avaisi näille mahdollisimman runsaat valintamahdollisuudet sekä jatko- että ammattiopiskelun osalta. Kun keskikoulu tässä kohdin näyttää olevan nuorille edullisempi, on pyrkimys keskikouluun jatkuvasti kasvanut. Sitä on jossakin määrin lisännyt myös alempien ammattikoulujen riittämättömyys sekä käsitys, että keskikoulun päätyttyä on myös ammattiopiskelusuunnan valintaan enemmän mahdollisuuksia. Keskikoulut ovat näistä syistä jatkuvasti paisumassa. Kun kuitenkin nykyiset keskikoulut ovat luonteeltaan varsin teoreettisia, niin ne huonosti sopivat yleisiksi kouluiksi. Koulujärjestelmää olisikin uudistettava siten, että koululapsille asuinpaikkaan ja varallisuuteen katsomatta voitaisiin antaa sellainen peruskoulutus, että se todella vastaa lapsen tarpeita ja opintoedellytyksiä sekä tarjoaa mahdollisimman hyvät mahdollisuudet ammatinvalintaan ja jatkoopintoihin. Eri koulumuotojen joustava toisiinsa niveltäminen on samoin

asetettava menestyksellisen koulutus- ja kasvatusjärjestelmän perusedellytyksiksi.

Edelleen tarvitaan tehokas kaikkiin nuoriin ulottuva ammatinvalinnan ohjausjärjestelmä, jonka puitteissa annettavassa ohjauksessa otetaan huomioon sekä nuoren ihmisen henkilökohtaiset pyrkimykset, kyvyt ja taipumukset että työvoiman tarve eri aloilla. Ammatinvalinnan ohjaustoimen edellytysten luomiseksi on pikaisesti lisättävä psykologisen koulutuksen saaneiden virkailijain valmistamista. Tämän rinnalla on koulunkäynnin taloudellisen perustan uudistus tarpeellinen. Tavoitteena on pidettävä, että valtio ja kunnat ottavat kantaakseen kaikki kustannukset keski-koulussa ja alemmissa ammattikouluissa ja senkin jälkeen pääosan kustannuksista. Opiskelijoiden terveydenhoito-, asunto-, ruokailu- yms. kysymykset on samassa yhteydessä muistettava. Edelleen on tarpeen kiinnittää erityistä huomiota sellaisiin lapsiin ja nuoriin, jotka eivät voi tehokkaasti käyttää hyväkseen yleistä järjestelmää: tässä mielessä tarvitaan erikoistoimenpiteitä mm. harvaanasutuilla seuduilla asuvien samoin kuin kroonillisesti sairaiden ja vammaisten sekä normaalia heikomman käsityskyvyn omaavien lasten ja nuorten kohdalla. Näiden vaatimusten toteuttamisen jälkeen on olemassa edellytyksiä sille, että jokainen nuori voi saada kykijänsä ja taipumuksiansa vastaavan koulutuksen.

Edellä koulu- ja ammattikasvatusjärjestelmälle asetetut tavoitteet jäävät kuitenkin saavuttamatta, jos koululaitokselta puuttuvat ulkonaiset edellytykset toimeenpanna ajan vaatimuksia vastaavat uudistukset. Monet kansa-, oppi- ja ammattikoulut toimivat ahtaissa ja vanhanaikaisissa suojissa. Ammattikoulujen puutteen vuoksi ei läheskään kaikilla nuorilla ole tilaisuutta saada haluamaansa ja tarvitsemaansa ammattiopetusta. Usein koulujen rakentaminen ja niiden varustaminen ajanmukaisella välineistöllä on tarpeellista jo nykyisinkin, tulevaisuutta ajatellen se on aivan välttämätöntä.

Yhtenäiskoulujärjestelmän edellyttämä koulun sisäinen uudistaminen vaatii opettajakasvatuksen uudistamista. On syvennettävä alaluokilla toimivien luokkaopettajien valmistusta, mutta tehostettava erityisesti aineopettajien koulutusta, koska juuri näitä tarvitaan ryhmä- tai linjajakoisessa yhtenäiskoulussa. Seminaarilaitos toimii yhä viime vuosisadalla suunnitellulla pohjalla. Muuttuneet yhteiskunnalliset olot ja talouselämän teollistuminen ovat kuitenkin asettaneet kansakoulun opettajain sosiaaliselle ja ammatilliselle kypsyydelle uudenlaisia vaatimuksia, mikä on otettava lähtökohdaksi kauan vireillä ollut seminaarituudistusta toteutettaessa. On tärkeätä, että myös luokkaopettajiksi valmistuneille opettajille varataan mahdollisuus erikoistua ja myöhemmin täydentää opintojaan. Erilaisten aineopettajien tarve on jo nyt suuri jatkokoulussa, joka nykyisellään ei ole riittävän tehokas, m.m. koska ei ole tätä opinjaksua varten erikoiskoulutuksen saaneita opettajia. Oppikoulun opettajain valmistuksessa on yliopistossa pidetty etualalla tiedemieskasvatusta. Olisi kuitenkin tärkeätä, että vastaisuudessa voitaisiin yliopisto-opinnoissa kiinnittää enemmän huomiota k:nimenomaan koulun tarpeisiin ja opettajaksi aikovien kasvatuksellisiin ominaisuuksiin. Opettajakasvatusta uudistettaessa on yleensä tärkeätä lisätä valmennusta, jolla tähtää opetustaidon, kasvatusten menetelmien ja yhteiskunnan tuntemuksen parantamiseen. Lisäksi on myös huomattava, että ammattikoulujen opettajissa on aivan liian runsaasti sellaisia, joilla ei ole riittävän laajaa metodista ja pedagogista valmennusta. Erityinen ammattikoulun opettajien valmennuslaitos on tarpeen vaatima.

Tämän asteen suuria koulupoliittisia kysymyksiä on myös yleisen kouluajan pituus. Kouluille asetetut vaatimukset kasvavat sekä tiedollisessa että kasvatuksellisessa pöieessä. Kouluajan pidentämisestä keskustellaankin monissa maissa, ja usealla taholla on tavoitteena 9 vuotinen yleinen koulu. Ilmeistä onkin, että ainakin tähän tullaan vähitellen siirtymään. Se, milloin ja miten tämä tapahtuu on osaltaan

myös taloudellinen kysymys, samoin se riippuu käytettävissä ja valmistettavissa olevien opettajain määrästä sekä tietenkin käytettävissä olevien ja rakennettavien kouluhuoneistojen määrästä.

Koululaitoksen uudistamista ja laajentamista vastustetaan ensisijassa taloudellisilla näkökohdilla. Väitetään, että maamme kansantalous ei kestäisi esimerkiksi 9 vuotiseen oppivelvollisuuskouluun siirtymistä. Toisaalta voidaan kuitenkin sanoa, että koululaitokseen sijoitetut varat ovat kansakunnan kokonaisuuden kannalta katsottuna edullisesti sijoitetut. Koulujärjestelmien uudistaminen olisi myös suuri sosiaalinen edistysaskel, joka samalla kohottaisi maamme arvoa sivistysvaltiona.

On kuitenkin ilmeistä, että lähivuosina ei välittömästi voida toteuttaa edellä hahmoiteltua ohjelmaa, vaan siirtyminen nykyisestä järjestelmästä uuteen tulee viemään runsaasti aikaa. Kuitenkin on olemassa niin ilmeisiä puutteita, että niitä on kaikin mahdollisin keinoin pyrittävä kiireellisesti poistamaan. Ensimmäiseksi askeleeksi voidaan hyväksyä nykyisen 8 vuotisen järjestelmän puitteissa kansa- ja keskikoulun yhdistäminen kansalaiskouluksi. Tätä toteutettaessa on samalla valmistettava tehokkaampaan ja laajempaan koulujärjestelmään siirtymistä, sen mukaan kuin kansantaloudelliset ja muut koulun uudistukselle välttämättömät edellytykset ovat olemassa.

Edellä olevan perusteella Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto pitää tärkeänä, että koululaitoksen ja ammatikasvatuksen uudistamiseksi ryhdytään seuraaviin toimenpiteisiin.

1. Maamme kouluolojen uudistaminen ja eri koulumuotojen toisiinsa niveltäminen SSN:n aikaisemmin hyväksymän yhtenäiskouluun perustuvan ohjelman mukaisesti on kiireellisesti toteutettava.

2. Koulujen rakentamista on tehokkaasti jatkettava ja siinä otettava huomioon nimenomaan koulun näkökohdat.

3. Valtakunnallinen ammatinvalinnan ohjausjärjestelmä on kiireellisenä järjestettävä, jolloin on otettava ljuomioon jokaisen nuoren oikeus saada pyrkimyksiänsä, kykynsä ja taipumuksiensa vastaava koulutus sekä tuotannollisen elämän tarpeet.

4. Myös muilla tavoin on varmistettava, että jokainen lapsi ja nuori saa edellytykset käyttää hänelle sopivaa opiskelumuotoa. Siinä mielessä tarvitaan aidon opiskeluharrastuksen herättämistä, opiskelun taloudellisen **Derustan** sekä terveydenhoito-, asunto- ja ruokailukysymysten järjestämistä, samoin kuin myös erikoistoimenpiteitä eräitä poikkeuksellisissa asemassa olevia lapsia ja nuoria varten.

5. Ammattiopetuksen laajentamiseen ja tehostamiseen on pikaisesti ryhdyttävä. Tässä mielessä on laadittava nykyaikaa soveltuva ammattikasvatusjärjestelmä. Tällöin on erityisesti otettava huomioon kolmannessa kohdassa nainitut näkökohdat ja lähivuosina työkään tulevat suuret iläluokat.

6. Opettajakasvatus on järjestettävä nykyisen ajan ja uudistetun koulun tarpeita vastaavaksi, jolloin ki reellisiin tehtävä on kansakoulun opettajia valmistavan semilaarilaitoksen uudistus. Sitä toteutettaessa on järjestettävä jatkokoulun opettajien valmennus sekä varattava kansakoulun opettajille mahdollisuus erikoistua ja täydentää myöhemmin opintojansa. Oppikoulun opettajain ja muiden aineot etta jäin sekä ammattikoulun opettajain valmistuksen **tehos** amiseen ja pätevyyteen on kiinnitettävä entistä enemmän h lomiota.

7. Koululaitoksen hajanaisuuden haittoja on pikaisesti ryhdyttävä poistamaan. Ensimmäisenä toimenpiteenä, on toteutettava 8 vuotinen yhtenäiskoulu. Samalla on kuitenkin hyväksyttävä suunnitelma 9 vuotiseen kouluun siirtymisestä, jonka tulee tapahtua sitä mukaan kuin uudistuksilla välttämättömät edellytykset ovat olemassa.

8. SSN:n XII edustajakokous velvoittaa liittot< imikunnan yhdessä sosiaalineuvoston kanssa kiinteästi **seuj** aamaan edellä olevien sekä aikaisemmin hyväksytyin kouljnuudistusohjelman vaatimusten toteuttamista sekä koulun uudis-

tuksen kehitystä. Liiton toimesta on lisäksi pyrittävä vaikuttamaan uudistuksille suotuisten olosuhteiden muodostamista.

S osiaalineuvosto.

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunta yhtyy esitykseen ja ehdottaa sen hyväksyttäväksi.

KOULULAITOKSEN UUDISTAMISESTA.

Ensi syksynä tulee kuluneeksi 10 vuotta siitä, **Ilun** Sos.-dem. Nuorisoliiton ns. yhtenäiskoulujärjestelmään tähtäävä koulunuudistusohjelma tuli julkisuuteen. Kun nyt on vihdoin toiveita siitä, että uusi kansakoululaki avail entistä parempia mahdollisuuksia asian eteenpäin viemiseksi, olisi Sos.-dem. Nuorisoliiton pikaisesti ryhdyttävä kaikkiin mahdollisiin keinoin jouduttamaan kysymyksen positiivista, ratkaisemista sekä aloitettava voimakas valistustyö, jotta työväenliikkeenkin piirissä entistä paremmin tajuttaisiin koulun uudistamisen tärkeys.

Koulu-uudistuksen toteuttamiselle on ensiarvoien tärkeitä siitä saadut mahdollisimman laajat ennakkokokemukset. Näin ollen olisi ensisijassa ryhdyttävä perustamaan yhtenäiskouluperiaatteen mukaisia kokeilukouluja sekä lähetettävä asiantuntijoita perehtymään niihin kokemuksiin, joita ulkomailla on saatu yhtenäiskoulujärjestelmästä. Koulu-uudistuksen onnistumisen erään **perusedellytyksen** muodostaa mahdollisimman pätevä opettajisto. Tästä johtuen olisi myös opettajavalmistuksen uudelleen järjestämistä pyrittävä jouduttamaan.

Sos.-dem. Nuorisoliiton laatiman koulu-uudistusohjelman mukaisesti olisi oppivelvollisuuskoulussa pyrittävä selvittämään kunkin oppilaan taipumukset ja harrastukset (sekä niiden perusteella ratkaistava, kykeneekö hän omaksumaan jatko-opetuksen ja myönteisessä tapauksessa tutkittava, onko oppilaan siirryttävä ammatillisille vai henkisillä aloille. Em. ajatuksen toteuttaminen vaatii ehdottomasti psykologisen koulutuksen saaneita henkilöitä, koska pelkästään opettajan lausuntoon nojautuva ratkaisu voi olla tehty subjektiivisten ja virheellistenkin näkökohtien perusteella. Viitattakoon tässä vain erääseen saksalaiseen tutkimukseen,

jonka mukaan n. 20 % oppilaista on sellaisia, joiden lahjoista ja taipumuksista ei opettaja pääse selville ilman psykologista tutkimusta.

Edellä esitettyyn viitaten ehdotamme edustajakokouksen hyväksyttäväksi seuraavaa:

Liiton on aloitettava voimakas valistustyö koulun uudistamiselle suotuisan maaperän muokkaamiseksi vaikutusvaltaisten piirien, työväenliikkeen eri järjestöjen sekä nuorison keskuudessa. Tässä mielessä on otettava yhteyttä ennenkaikkea kouluhallitukseen, kansanedustajiin, työväenliikkeen johtohenkilöihin sekä sanomalehdistöön. Em. ja muita mahdollisia keinoja hyväksi käyttäen on liiton pyrittävä vaikuttamaan siihen että maahamme perustetaan lähiaikoina yhtenäiskouluperiaatteen pohjalla toimivia kokeilukouluja ja että opettajavalmistuksen uudistamista joudutetaan. Samoin on liiton pyrittävä vaikuttamaan siihen, että jokaiseen kansakoulun tarkastuspiiriin perustetaan oppivelvollisuuskoulun piirissä toimivat, pääasiassa ammatinvalintaa ohjaavan psykologin virka.

Viialan Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y.

Liittotoimikunnan lausunto.

Liittotoimikunta yhtyy Viialan Sos.-dem. Nuoriso-osaston esityksessä mainittuihin ajatuksiin koululaitoksen uudistamisesta, jota on pyrittävä jouduttamaan kaikin käytettävissä olevin myönteisin keinoin. Koulun uudistamiselle ovat myös tärkeitä mahdollisimman laajat ennakkokokemukset. Siksi liittotoimikunta pitää välttämättömänä, että kunnille varataan mahdollisuus perustaa esityksessä mainittuja kokeilukouluja. Liittotoimikunta ei pidä kuitenkaan tarpeellisena, että koulupiireihin pyrittäisiin perustamaan esityksessä mainittuja psykologin virkoja, vaan yhtyy sosiaalineuvoston esittämään alustukseen, jossa ehdotetaan muodostettavaksi valtakunnallinen ammatinvalinnanohjausjärjestelmä.

Edellä olevin muutoksin liittotoimikunta esiittää Viialan Sos.-dem. Nuoriso-osaston esityksen **hyväksyttäväksi** ja ehdottaa, että se käsitellään yhdessä sosiaal≠neuvoston koulu- ja ammattikasvatusjärjstelmien uudistamisesta laatiman alustuksen kanssa. **I**

Esitys n:o J.

TYÖAJAN LYHENTÄMINEN.

Suomessa voimassa oleva työaikalaki on annettu vuonna 1946. Sitä täydentävät eräät toiset, suppeampia oloja (esim. liiketyötä) koskevat lait, jotka kuitenkin rakentuvat samoille pääperiaatteille. Työaikalaki pohjautuu jo vuodelta 1917 peräisin olevaan 8 tunnin työaikalakiin, jonka määräykset ja säännökset on suurelta osaltaan hyväksytty nyt voimassa olevaan lakitekstiin. Tänä lähes 40 vuoden aikana on maamme tuotantoelämä kehittynyt valtavasti. Tuotanto on laajentunut ja monipuolistunut, ja työ on monilla aloilla muuttunut käsityöstä koneelliseksi sarjatuotannoksi. Teollisuutemme ja yleensä kansantaloutemme tuotto henkilöä kohden onkin noussut ennätysmääräisellä nopeudella. Tuotannon nousun aikaansaamasta hyödystä ovat työntekijät päässeet osittain osallisiksi eräitten sosiaalisten etujen lisääntyessä, mutta ne tuskin vastaavat sitä hyötyä, jonka teollisuus voisi ilman vakavampaa taloudellista vaaraa luovuttaa työntekijöille.

Teollisuuden tultua rationalisoiduksi ja työn muututtua koneelliseksi on ihmisen — varsinaisen työntekijän — osuus muuttunut suuressa määrin koneen työtahdista riippuvaksi. Ihmistä voidaanakin sanoa monessa tapauksessa vain pitkälle kehitetyn koneen osaksi, jonka on pysyttävä sen vauhdissa tai siirryttävä syrjään. Vaikka työmenetelmien kehittyessä fyysillinen rasitus on saattanut pienentyä, on työntekijän vastuu ja muu henkinen rasitus vastaavasti kasvanut.

Viime sodan jälkeen ei työaikaan ole saatu muita huomattavampia lyhennyksiä kuin vuosiloman pidentäminen. Välittömästi sodan jälkeen tuskin olisi ollutkaan taloudellisia edellytyksiä suurempaan työajan lyhentämiseen. Sotakorvauksien tultua suoritetuksi paine kansantaloudellisella rintamalla on pienentynyt. Tuotantokapasiteetti on noussut ja työvoiman alitarjonta muuttunut eräinä aikoina huomattavaksi työttömyydeksi. Nykyiset työmenetelmät ja kalliit

koneet, joiden parissa työntekijä joutuu työskentelemään, vaativat hoitajaltaan suurta valppautta ja tarkkaavaisuutta. Kansantaloudellisesti ei ole edullista, että koneen työteho laskee. Väsyneelle työntekijälle sattuu helposti myös sellaisia vahinkoja, jotka aiheuttavat koneiden pysähtymisen. Siksi on tärkeätä, että sen ääressä työskentelevä ihminen on parhaassa mahdollisessa kunnossa.

Työajan lyhentäminen onkin viime aikoina tullut **Kaikkialla** ajankohtaiseksi. Sitä on käsitelty arvovaltaisen Kansainvälisen Työjärjestön piirissä, ja esim. toisissa pohjoismaissa se on ollut vilkkaan julkisen keskustelun kohteena. Maaamme on v. 1954 asetettu valtion komitea tutkimkan työajan lyhentämisen mahdollisuuksia ja vaikutuksia. **I**

Työajan lyhentämistä on vastustettu eniten sen vuoksi, että sen väitetään aiheuttavan tuotannon laskua ja kustannustason nousua. Aikoinaan 8 tuntiseen työpäivään siirtyminen johti kuitenkin aivan päinvastaiseen tulokseen. Näitä kokemuksia tukevat myös myöhemmin kotimaassalme ja ulkomailla yksityisissä teollisuuslaitoksissa suorite'ut työajan lyhentämiset. Työnantajat ovat joutuneet kiinnittämään enemmän huomiota työmenetelmien kehittämiseen i i teollisuuden koneellistamiseen. Levännyt ihminen selviytyy paremmin suuremmista työsaavutuksista, joten esimerkiksi urakkatyötä teettämällä päästään suurempiin työsaavutuksiin työtuntia kohden kuin aikaisemmin.

Teollisuutemme lisäksi on myös muilla tuotannonaloilla siirrytty huomattavassa määrin koneiden ja uusien työmenetelmien käyttöön. On tosin eräitä aloja lähinnä palvelusammatit — joissa ei ole samoja mahdollisuuksia lisätä yksityisen kansalaisen työsaavutuksia. Näin i n myös niissä automatisoiduissa teollisuuslaitoksissa, joissa ihminen vain hoitaa koneita ja valvoo niiden suorittamaa trötä.

Voimassa olevan työaikalain uudistaminen on lärkeätä myös sen vuoksi, koska sen määräykset eivät ulotu kaikkiin ammatteihin. Sellaiset suuret ammattiryhmät kuin naa- ja metsätaloustyöntekijät ovat vielä vailla työaikalain suoma

turvallisuutta. Sosiaalipoliittisen epäkohdan lisäksi tämä on omiaan karsinoimaan ja aiheuttamaan katkeruutta huonommassa asemassa olevien kohdalla. Tästä johtuen epäkohta synnyttää juopaa eri ammateissa toimivien ihmisten välillä ja on siten yhteiskunnan kokonaisuutta hajoittava tekijä. Kun työaikaa ryhdytään lyhentämään on tärkeätä, että samalla saatetaan nämä työntekijät työaikalain määräysten piiriin ja päätetään heidän työaikansa lyhentämisestä.

Työaikaa ei kuitenkaan voida lyhentää kaikkien kansalaisten osalta. Tällaisia ryhmiä ovat omaa työtään tekevät pienviljelijät, perheenäidit ja muut heihin verrattavat. On samalla suunniteltava toimenpiteitä, joiden avulla voidaan helpottaa näiden ihmisten työtä. Tässä kohdin on erilaisilla talous- ja neuvontajärjestöillä huomattava osuutensa. Valtiovallan on aiheellista tukea pienviljelijä- ja kotitalouksien yms. työn helpottamista sekä näillä aloilla työskentelevien loma- ja vapaa-ajan vieton tehostamista edistävien järjestöjen työtä.

Nuorten ja lasten osalta työajan lyhentäminen on vielä tärkeämpää kuin aikuisten kohdalla. Nuori kasvava ihminen tarvitsee enemmän lepoa. Hänellä on usein myös ammatti- ja muut opinnot kesken, joten niidenkin harjoittaminen työajan lyhentyessä helpottuisi. Voimassa olevat lait asettavat lisäksi eri ammateissa toimivat lapset ja nuoret erilaiseen asemaan. Olisi tärkeätä, että kaikki nuoret saatettaisiin samojen määräysten alaisuuteen ja että heidän työaikansa määrättäisiin yhtä pitkäksi.

Kaikki sosiaaliset uudistukset lisäävät kansalaisten henkilökohtaiselle työosuudelle ja vastuulle astettavia vaatimuksia. Saavutetut sosiaaliset edut on ymmärrettävä oikein. Lisääntynyttä vapaa-aikaa ei saa väärinkäyttää, vaan siitä on jokaisen pyrittävä saamaan todellista hyötyä.

Työajan lyhentäminen ei kuitenkaan vastaa tarkoitustaan, jos samassa yhteydessä ei huolehdita sellaisen kansalaiskasvatuksen lisäämisestä, jonka tarkoituksena on ohjata kansalaisia käyttämään hyödyllisesti vapaa- ja loma-

aikansa. Tämä on erityisen tärkeätä nimenomaan nuorten osalta. Valtiovallan ja kuntien onkin tuettava entistä enemmän nuorten Omien sekä kaikkien niiden loma- ja muiden vapaiden järjestöjen työtä, joiden tarkoituksena on ohjata nuoria ja vanhempiakin oikeaan ja hyödylliseen vapaa-ajan viettoon. Ehkä valtion olisi syytä myös puuttua hillitsevässä mielessä epäterveeseen suuntaan kehittyneen huvitteluolenteellisuuden, roskalehdistön yms. asioihin.

Edellä olevan perusteella Suomen Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto esittää:

1. Työaikalainsäädäntö on uudistettava niin, että säännökset ulottuvat kaikille työaloille.
2. Nykyinen työaikalaki on muutettava niin, että työpäivien pituudeksi tulee 40 tuntia ja 5 työpäivää viikossa. Siirtyminen lyhyempään työaikaan tulee toteuttaa siten, että se ei aiheuta maamme teollisuuden kilpailukykyyn heikentymistä kansainvälisillä markkinoilla. Lyhyempään työaikaan voidaan siirtyä myös asteittain.
3. Niilläkin työaloilla, kuten pienviljelystiloilla, kotitaloudessa jne., joilla ei ole mahdollisuutta lyhentää työaikaa, on kaikin käytettävissä olevin keinoin pyrittävä vähentämään työn aiheuttamia rasituksia ja edistämään vapaa-ajan viettoa.
4. Lapset ja nuoret on saatava kaikilla ammattialoilla samojen työaikaa ja työhönottoaikaa koskevien määräysten alaisiksi. Tällöin ei kuitenkaan saa huonontaa niihin asemaa, joilla jo nyt on paremmat edut kuin toisilla.
5. Valtiovallan ja kuntien on tuettava entistä enemmän niiden kansalaiskasvatusta ja oikean vapaa-ajan käytön merkitystä korostavien järjestöjen työtä, joiden työn tarkoituksena on kansalaisten henkisen ja fyysisen kunnan sekä yleisen vastuuntunnon lisääminen.

Sosiaalilinjasto.

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunta yhtyy esitykseen ja ehdottaa sen hyväksyttäväksi.

Esitys n:o 5.

ASEVELVOLLISTEN OIKEUSTURVA JA
VAPAA-AJAN VIETTO

Viime edustajakouksessa hyväksytyssä liiton periaateohjelmassa sanotaan: "Ajankohtana, jolloin valtiollisen vapautemme ylläpitäminen tai maamme tekemät sitoumukset eivät edellytä sotalaitoksen olemassaoloa, on siitä viipymättä luovuttava." Tämä ajatus on ollut rauhaa rakastavan liittomme eräänä periaatteena liittomme perustamisesta alkaen ja edelleenkin. Tästä huolimatta on liittomme — nuorison etujen valvojana — jatkuvasti kiinnitettävä huomiota asevelvollisuuttaan suorittavien nuorten oloihin niin kauan kuin maassamme sotalaitos on. Tässä mielessä asetti liittotoimikunta toimikunnan tutkimaan asevelvollisten oloja tämän päivän sotalaitoksessamme.

Aloitettuaan työnsä totesi toimikunta hyvin pian asevelvollisten oikeusturvan asiaksi, johon on nopeasti pyrittävä löytämään parannuksia. Tähän toteamukseen olivat omiaan vaikuttamaan m.m. Dragsvikissä sattuneet tapaukset, jotka järkyttävällä tavalla toivat esille sen heiveröisen oikeudellisen turvan, mikä asevelvollisuuttaan suorittavalla on Suomen armeijassa, ja samalla sen väärän hengen, joka edelleen on vallitsevana. Olihan esimieskin mainitussa tapauksessa suorittamassa asevelvollisuuttaan.

Asevelvollisen oikeusturva rakentuu mitä suurimmassa määrin aikansa eläneen kantelujärjestelmän varaan, joka jo yksin nimensäkin vuoksi olisi kiireellisesti uusittava. Tähän järjestelmään liittynyt pääkatselmus onkin — täysin epäonnistuneena, jopa irvokkaanakin — osittain poistettu, mutta sen poistamisella ei ole ollut mitään todella merkittävää vaikutusta. Nykyisen järjestelmän vallitessa on kantelu tehtävä kantelun kohteen lähimmälle esimiehelle, ja jo sekin saattaa koko järjestelmän vakavaan vaaraan. Usein ei asevelvollisuuttaan suorittava uskalla mennä kantelemaan esim. joukkueen johtajalle jonkun ryhmänjohtajan

menettelystä, sillä useimmin tällaisen kantelun seurauksena on kantelijan joutuminen koko yksikön aliupseerien ja usein upseerienkin silmätikuksi, mikä tekee koko jäljellä olevan palvelusajan hänelle hyvin piinalliseksi. Eräs järjestelmän heikkouksista on myös se, että kantelijalle on annettava tieto tuloksesta vasta 3 kuukauden kuluessa sen tekemisestä. Huomioon ottaen nykyisen palvelusajan pituuden on oletettavissa, että asianomainen usein on jo va »autettu palveluksesta tiedon saadessaan. Asevelvollisen oikeuksiin tosin kuuluu, että hän voi suorittaa kantelun virkja-asteet ohittaen suoraan eduskunnan oikeusasiamiehelle, mutta siitä ei ole mainintaa edes sotaväen järjestyssäännössä niin ollen ole läheskään yleisesti tiedossa — ei efies upseerienkaan piirissä.

Sotaväen järjestyssäännön, joka sisältää määräykset kantelujärjestelmästä, on antanut Suomen Suuriruhtinas vuonna 1850 ja on sitä vain hieman muutettu vuonna 1920. Kantelujärjestelmä on kokonaisuudessaan soveltumaton nykyiseen yhteiskuntaan. Se on korvattava uudella järjestelmällä. Saatujen tietojen mukaan on Kouvolan prikaatissa jo kokeiltukin oikeusupseerin virkaa. Yleisten oikeudellisten periaatteiden mukaisesti tulisi kuitenkin tällaisten virkamiesten olla kokonaan erossa upseeriporrastuksesta, jonka alaisena asevelvollisuuttaan suorittavat ovat. Uuden järjestelmän rakentamiseen olisi lähdettävä siitä, että jokaisessa varuskunnassa olisi siviilivirkamies, joka olisi suoraan puolustusministeriön tai eduskunnan oikeusasiamiehen alainen ja niin ollen riippumaton upseereista. Tämän virkamiehen puoleen voisi jokainen asevelvollinen kääntyä esimieheltään lupaa kysymättä hakiessaan itselleen oikeudellista turvaa tai halutessaan pyytää neuvoa huolto- tai muihin niihin viittaaviin kysymyksiin. Tämän kaltaisia järjestelmiä on käytössä eräissä maissa, ja on niistä saatu erittäin myönteisiä kokemuksia.

Erittäin suuren huomion ansaitsee osakseen myös asevelvollisten vapaa-aikojenvieton ohjaus. Eräissä uusmissa

kasarmeissa on lukunurkkauksia ja melkein kaikissa varuskunnissa myös kirjastot, joskin useimmin melko vaatimattomat. Kirjastojen käyttöä on väitetty hyvin vähäiseksi, ja niin lieneekin asia. Varuskunnissa ei kuitenkaan liene tehty paljonkaan niiden käytön lisäämiseksi. Usein on kirjasto avoinna vain yhden tunnin viikossa, mitä aikaa on ehdottomasti pidettävä liian lyhyenä. Kun lueskelumahdollisuuksia — sopivien paikkojen puuttuessa — useinkaan ei ole, ei ole syytä ihmetellä kirjastojen vähäistä käyttöä. Samaa suuntaan vaikuttaa lisäksi armeijassa vallitseva henki; kirjoja lukeva joutuu usein toveriensa ja jopa esimestensäkin pilkan kohteeksi.

Uusimmissa kasarmeissa ja eräissä vanhemmissakin on varattu tiloja myös urheilutarkoituksiin. Tämä toimenpide on oikeaan osunut. Huoneiden ja pelivälineiden käytössä on kuitenkin ilmennyt suuria puutteellisuksia. Esimiesasemaansa vedoten ovat upseerikokelaat ja varusmiesalikersantit usein varanneet pelivälineet ja -tilat omaan käyttöönsä miehistöön kuuluvien joutuessa olemaan sivustakatsojina. Tällaiseen menettelyyn on ehdottomasti saatava muutos ja varatut tilat saatettava tarkoituksenmukaiseen käyttöön.

Vapaa-aikatoiminnan kehittämiseksi olisi syytä kiinnittää myös erityinen huomio varuskuntapaikkakunnilla vallitsevaan henkeen. On yleisesti tunnettua, että näillä paikkakunnilla ovat välit paikkakunnan nuorison ja asevelvollisuuttaan suorittavien kesken usein erittäin kireät. Niihin toisi varmasti parannusta hyvin järjestetty yhteistoiminta erilaisten juhla- y.m. tilaisuuksien merkeissä. Armeija suhtautuu yleensä kielteisesti yksityisten nuorisjärjestöjen yhteistyötarjouksiin, ja ehdottoman kielteinen on sen asenne poliittisiin nuorisjärjestöihin nähden. Mutta käsityksemme mukaan sillä ei pitäisi olla mitään kunnallisten nuorisotyölautakuntien taholta järjestettyä toimintaa vastaan. Siksi tätä tietä on pyrittävä käyttämään hyväksi ja nuorisotyölautakuntien toimesta järjestettävä erilaisia tilaisuuksia

mainitun häiritsevän tekijän poistamiseksi. Useat varuskunnat olisivat valmiit perustamaan pysyväisenkin yhteistyöelimen tähän tarkoitukseen.

Edellä olevaan viitaten ehdotetaan edustajakokouksen hyväksyttäväksi seuraavaa: '

1. Liiton on vaikutettava siihen, että vanhentunut kantelu-järjestelmä saadaan mahdollisimman nopeasti täydellisesti uusituksi ja asevelvollisten oikeusturva sitten vahvemmalle pohjalle.
2. Oikeusturvan edelleen kehittämiseksi olisi pyrittävä saamaan aikaan oikeusasiamiesjärjestelmä niin, että jokaiseen varuskuntaan tulisi oikeusasiamies, jonka puoleen asevelvollinen voisi kääntyä esimieheltään lupaa kysymättä hakiessaan itselleen oikeutta tai järjestäessään siiviliasioitaan.
3. Varuskuntiin on saatava kunnolliset kirjastot ja asevelvollisille on järjestettävä mahdollisuus niiden tehokkaaseen käyttöön. Jokaiseen kasarmiin on varatavalla tarkoitustaan vastaava lukuhuone, jossa jtaataan rauhallinen tilaisuus lukemiseen ja muuhun opi kuluun.
4. Varuskuntapaikkakunnilla on kiinnitettävä kuntien nuorisotyölautakuntien kautta erityinen huomio asevelvollisuuttaan suorittavien ja paikkakunnan nuorison välisten suhteiden kehittämiseen oikeaan suuntaan.

Läittötoimi tuntu.

Esitys n:o 5.

SOS.-DEM. NUORISOLIIKKEEN JA NUORTEN
KOTKAIN SUHTEET.

Kehityksen tarkastelua.

Lähtökohdan sos.-dem. nuorisoliikkeen ja Nuorten Kotkain suhteitten tarkastelulle muodostaa se tosiasia, että kotkaliike meidän maassamme syntyi nimenomaan Sos.-dem. Nuorisoliiton aloitteesta. Syntymisen syyt olivat niissä toiminnallisissa tavoitteissa, joita nuorisoliikkeen taholla silloin pidettiin tärkeinä ja ajankohtaisina. Niistä on ennen muuta mainittava yleisen huomion kiinnittäminen sodan aikana järjestettyä ja johdettua toimintaa vailla olevaan varhaisnuorisoon sekä nuorisoliikkeen järjestölliset pyrkimykset jäsenkasvunsa uudistamiseen ja varmistamiseen.

Voitaneen väittää, että vain suppeissa nuorisoliittolaispiireissä täysin tajuttiin ne uudet näköalat, jotka kotkatoiminnan aloittaminen sos.-dem. nuorisoliikkeelle ja työväen varhaisnuorisokasvatukselle avasi. Tästä huolimatta on todettava, että juuri nuoriso-osastoilla ja nuorisoliittolaisilla oli ratkaiseva osuus siinä järjestöllisessä nousussa, jonka kotkaliike ennen pitkään perustamisensa jälkeen koki. Niihin aikoihin piti miltei jokainen nuoriso-osasto kunnia-asianaan perustaa kotkaosaston. Ohjaajakysymyksen järjestäminen ei tuottanut suuriakaan vaikeuksia, sillä eräin paikoin syntyi jopa kilpailua siitä, ketkä pääsevät ohjaajiksi. Todistuksena tästä ovat ne ohjaajakurssit, joita järjestettiin vuosina 1945—1946. Jokaisella kurssilla oli osanottajia yli viidenkymmenen. Ei kuitenkaan kestänyt kauan, ennenkuin nuorisoliikkeessä ja sen ohella myös kotkatoiminnassa koettiin ensimmäinen sodanjälkeinen innostuksen lamaantumisen. Samalla menetettiin suuri osa siihen mennessä koulutetuista ohjaajavoimista. Välittömänä seurauksena tästä oli nukuvien osastojen lukumäärän huomattava lisääntyminen sekä uusien osastojen perustamisen vaikeutuminen. Järjes-

töllisen nousun lyhytaikaisuudesta johtui, ettei kotMaosaston ylläpitäminen ehtinyt kaikille nuoriso-osastoille mji odostua vaalimisen arvoiseksi perinteeksi.

Nuorisoliittolaisten otteen heikennyttyä alkoi työväenyhdistysten ja naisosastojen osuus kotkaosastojen ylläpitämisessä merkittävästi lisääntyä. Menetykset ja tappiot voitiin siten ainakin osittain korvata toisella taholla saatuilla voitoilla ja aluevaltauksilla. Ajan mittaan vakiintui myös käsitys siitä, että kotkaliike toiminnallisesti on i okonaan muuta kuin nuorisoliike, ja ettei sen tehtäviäkäs n voida määritellä tai tarkastella yksinomaan nuorisoliikkeen näkökulmasta. Nuorten Kotkain asema työväen varhaisnuorisokasvatuksen suorittajana alkoi vähitellen hahmoittua, samalla kun kotkaliike muutenkin pyrki kiinnittä/tymään työväenliikkeen kokonaisorganisaatioon. Johdonmukaiien seuraus tästä oli Nuorten Kotkain järjestöllinen irrottaminen Sos.-dem. Nuorisoliitosta, mikä tapahtui v. 1951, kun Nuorten Kotkain Keskusliitto perustettiin. Järjestön itsenäistämiseksi oli muitakin syitä, mm. pyrkimys valmistaa maaperää silloin ajankohtaisena keskustelunaiheena olleen työväen varhaisnuorisokysymyksen uudelleenjärjestelylle.

Tilanne tällä hetkellä.

Kotkaliikettä on sen perustamisesta lähtien pieietty lähinnä nuorisoliikkeen esikartanona, josta säädelyn ian saavuttamisen jälkeen siirrytään nuoriso-osastoon. Vaikka tämä jo sinänsä merkittävä seikka on yleisesti oivallettukin, ei se valitettavasti koskaan ole kaikille nuoriso-osastoille muodostunut käytännölliseksi toimintaohjeeksi. Tilanne onkin tällä hetkellä sellainen, että vain harvat Inuoriso-osastot osoittavat tajuavansa kotkaliikkeen olemassaolon ja tehtävän paitsi nuoriso-osaston myös koko työväenliikkeen kannalta. Nuoriso-osastot hankkivat uuden jäsenai:teksensa pääasiassa "pystymetsästä", nuorisotoiminnan ulk »puolella olevien keskuudesta. Luonnollisesti on tätäkin pidettävä tarpeellisenä, mutta huomattavasti parempiin tuloksiin pääs-

täisiin, jos nuoriso-osastolla olisi enemmän käytettävissään sellaista jäsenainesta, joka on saanut alkeiskoulutuksensa kotkaosastossa. Ainakin niissä nuoriso-osastoissa, joiden alaisena kotkatoiminta on jatkunut vuosikautia, on entisten kotkien muodostama aktiivinen jäsenistön runko ollut erinomainen tae nuoriso-osaston toiminnan jatkuvaisuudesta.

Jos tarkastellaan tilannetta siltä osin, missä määrin eri perusjärjestöt osallistuvat kotkatoimikuntien työskentelyyn, todetaan työväenyhdistysten ja naisosastojen tässä suhteessa alkavan olla enemmistöinä. Sitävastoin muodostavat nuorisoliittolaiset edelleenkin valtaosan kotkaohjaajajoukosta. Tämä johtunee siitä, että tämän laatuiset ohjaustehtävät vanhemmankin väen taholla yleensä mielellään jätetään nuorempien käsiin. Oma osuutensa lienee myös sillä seikalla, että kotkaliike itse on korostanut kotkaohjaajan jäsenyyttä nuoriso-osastossa. Tämä ei suinkaan aina ole ollut pelkäksi onneksi kotkaliikkeelle. Ohjaajavoimien ja toimitsijoiden puutetta potevissa nuoriso-osastoissa kotkaohjaajakin helposti sidotaan sellaisiin tehtäviin, joiden suorittaminen vie suuren osan hänen ajastaan kotkien jäädessä tällöin takalalle. Ei siis oivalleta, että kotkaohjaaja jo on eräässä nuoriso-osaston hänelle uskomassa luottamustoimessa. Voidaan myös väittää, että kotkaohjaajan asema sinänsä on "arvoasteikossa" niin alhaalla, että vain vaatimattomat luonteet siihen tyytyvät. Ja kuitenkin juuri kotkaohjaaja huolehtii nuoriso-osaston toiminnan jatkumisen eräästä tärkeimmästä edellytyksestä!

Nuorisoliikettä ja kotkaliikettä erottaa toisistaan myös se, että niillä ei ole mitään yhteistä ja yhtenäistä koulutus- ja kasvatustoimintaa. Tiedetään ainoastaan, että kotkaosasto pyrkii antamaan jäsenilleen sellaisen peruskoulutuksen, että heistä tulisi hyviä nuorisoliittolaisia, mutta lienee tuskin koskaan — ei ainakaan riittävästi — pohdittu sitä, minkälatuinen tuon peruskoulutuksen tulisi olla ja mitä seuraisi sen jatkona nuoriso-osastossa. Kotkaliike ja nuorisoliike ovat nykyisin siinä määrin kaksi erilaista kokonai-

suutta, että niiden niveltäminen toisiinsa tuottaa mopissa tapauksissa melkoisia vaikeuksia. Eräs niiden ilmen yma on kotkien heikohko siirtyminen nuoriso-osastoon. On tapauksia, jolloin kotkat eivät ensinkään halua siirtyä tai että kotkaohjaaja ei halua siirtämistä suorittaa. Eräissä nuoriso-osastoissa on suhtautuminen kotkaosastoista siirtyviin ollut sen laatuinen, että uudet tulokkaat ovat tunteneet itsensä vähemmän tervetulleiksi. Tällöin ei tietenkään enää ole kysymys yksinomaan yhteisen kasvatusohjelman, vaan yhteishengen ja yhteenkuuluvaisuuden tunteen puuttumisesta.

Yhteistyömuotojen puute on niinkään selvästi havaittava tosiasia nuoriso ja kotkaosastojen välillä. Yhdessä järjestetyt tilaisuudet saattavat rajoittua pariin kolmeen juhlaan, mutta arkipäivän puuhissa eivät osastot juuri toisiaan tapaa, vaikka toimitaankin samoissa suojissa. Mainitsemamme puutteellisuudet merkitsevät vähemmän nuorempien kotkien kohdalla, mutta sitä tarpeellisempia olisivat yhteistyöamuodot varttuneemmille, jo siirtymisiässä oleville kotkille. Heillähän olisi jo kehitystasonsakin puolesta käytännöllisiä edellytyksiä toimia yhdessä ainakin nuorempien nuorisoliittolaisten kanssa.

Suhteitten kehittäminen.

Suhteitten kehittämisen kannalta on ehdottomasti välttämätöntä, että kotkatoiminnan merkitys nuorisoliikkeelle saadaan paitsi johtoportaisissa myös nuorisoliiton jäsenjoukkojen keskuudessa oikein arvostetuksi. Tähän tähtäävien toimenpiteitten, jotka luonteeltaan lienevät sekä valistuksellisia että propagandistisia, on lähdettävä siitä, että nuorisoliike ja kotkaliike kasvatuksellisesti muodostavat yhden kokonaisuuden. Yksityisten nuoriso-osastojen ja nuorisoliittolaisten keskuuteen on luotava sellainen ajattelutapa, että tehokkaan kotkatoiminnan toteuttaminen on jokaisen pitkällä tähtäimellä ja suunnitelmallisesti toimivan nuoriso-osaston kunnia-asia. Nuorisoliiton puitteissa tapahtuvan jäsenhankinnan tulisi entistä enemmän rakentua liotkatoi-

minnan tarjoamiin mahdollisuuksiin. Vain siten on nuorisoliikkeellä edellytyksiä kohottaa jäsenistönsä koulutustasoa ja pysyvää aktiivisuutta.

Tehokkaan kotkatoiminnan toteuttamisen kannalta on tarpeen, että kotkaohjaajan asema saadaan siten arvostetuksi, että se muodostuu nuorisoliittolaisten keskuudessa tavoittelemisen arvoiseksi. Ohjaustehtäviin on pyrittävä saamaan nuoriso-osaston aktiivisia ja pystyviä jäseniä. Kotkatoimikuntaan on samalla valittava sellaisia nuorisoliittolaisia, joilla on harrastusta ja käytännön edellytyksiä tällaiseen tehtävään. Kotkaohjaaja on katsottava sellaiseksi nuoriso-osaston luottamustoimessa olevaksi, jolle muita tehtäviä ei voida antaa, ellei ole varmuutta siitä, että hänen paikkansa saadaan täytetyksi ainakin yhtä pystyvällä henkilöllä. Sellaisissa tapauksissa, että nuoriso-osaston toiminta heikkenee, on johtokunnan asiana huolehtia siitä, että ainakin kotkaosaston toiminta jatkuu, koska täten varmistetaan uuden aktiivisen jäsenistön rungon saaminen nuoriso-osastoon sen jälleen aloittaessa toimintansa.

Useimmilla nuoriso-osastoilla on paikallisiin olosuhteisiin katsoen kaikki mahdollisuudet kotkatoiminnan aloittamiseen. Voidaan tuskin asiallisin perustein väittää, että esim. ohjaaja- tai toimihuoneistokysymys olisivat aivan ylivoimaisen vaikeita järjestettäväksi. Jos nuoriso-osaston omat voimat tuntuvat riittämättömiltä, niin ainakin aloitteen tekoon on mahdollisuus. Muiden työväenjärjestöjen, kuten työväenyhdistyksen, naisosastojen ja kunnallisjärjestön vetäminen kotkatoimikuntiin lienee kaikkialla hoidettavissa. Yleensä olisikin pyrittävä siihen, että paikkakunnan työväenjärjestöt yhdessä huolehtisivat kotkatoiminnan ulkonaisista edellytyksistä. Tämä on erityisen tarpeen sellaisilla suurilla paikkakunnilla, joilla tehokkaan ja alueellisestikin laajan toiminnan aikaansaamiseksi on pyrittävä yhtenäisten suunnitelmien luomiseen koko paikkakunnan varhaisnuorison saamiseksi mukaan kotkatoimintaan.

Kotkaliikkeen järjestöllisen voiman lisäämismahdollisuuksia tarkasteltaessa kiintyy huomio ensimmäiseksi kaupun-

keihin ja maaseudun asutustaajamiin. Niissä on useimmiten parhaimmat edellytykset rahoituksen, toimihuonaisto- ja ohjaajakysymyksen järjestämiseen. Tällaisilla paikkakunnilla tarjoaa sitäpaitsi nykyisin käytännössä oleva pienryhmä- eli vartiotoiminta erinomaiset mahdollisuudet Raajoihin varhaisnuoriso joukkoihin ulottuvan toiminnan aikaansaamiseen. Myös maaseutua ajatellen tarjoaa pienryhmätoiminta sopivia ratkaisuja toiminnan aloittamiselle. Siihen ei välttämättä tarvita monikymmenpäistä lapsijoukkoa, vaan tuloksia voidaan saavuttaa jo kymmenen kotkan voimajlla, varsinkin jos ryhmä on tiivis ja jos sillä on asianmukaista puuhaa. Pienryhmien käyttäminen maaseudulla on sitäkin suositeltavampaa, kun toimintatilat yleensä ovat **rajoitetut**. Myös varojen vähäisyys asettaa omat rajansa toiminnan laajuudelle. Kaiken kaikkiaan on lähdettävä siitä, että maaseutu ei enempää kotkaliikkeelle kuin nuorisoliikkejelle saa muodostua väheksytyksi, koska juuri maaseudun nuoriso on eräiden muiden poliittisten ryhmien tavoittelun Hohteena. Sitäpaitsi on otettava huomioon, että sellaisilla paikkakunnilla, joilta varttuneempi nuoriso on siirtynyt ansiotyöhön muualle, on varhaisnuorisotyö ainoa mahdollisuus aos.-dem. nuorisotoiminnalle.

Varsin ajankohtainen on kysymys nuoriso- ja kotkaosastojen yhteistyömuodoista. Kun nuorisoliittolaisten keski-ikä tällä erää on varsin alhainen, todennäköisesti alle 10 vuotta, ja kun kotkaliikkeessä toisaalta on mukana runsaasti yli 15 vuotiaita, ei sopivien yhteistyömuotojen löytäminen liene vaikeata. Mahdollisuudet ja muodot yhteistoiminnalle ovat löydettävissä siitä käytännöllisestä toiminnasta, jota nuoriso- ja kotkaosastoissa harrastetaan. Myös muut toimenpiteet, joiden tarkoituksena on helpottaa kotkien siirtymistä nuoriso-osastoon, on otettava keskeisen tarkastelun kohteeksi. Tällöin on pyrkimyksenä pidettävä yhteistoiminnan perustana olevan yhteishengen luomista nuoriso- ja kotkaosastojen välille. Viittaamme SSN:n toimesta. Kiljalla pidetyn palaverin mietintöön, joka mielestämme sisäl-

tää monia toteuttamisen arvoisia ajatuksia ohjeeksi käytännön toiminnalle.

Sopivien yhteistyömuotojen luomisessa ja toteuttamisessa on kiinnitettävä huomiota myös koulutus ja kasvatustoiminnan käytännölliseen yhtenäistämiseen erityisesti varttuneempia kotkia ja nuorisoliittolaisia ajatellen. On näet sangen epätodennäköistä, että voitaisiin aikaansaada jokin kiinteä ja pysyvä, kummankin liikkeen jäsenistöä koskeva yhtenäinen kasvatusohjelma, joka edellyttäisi tiettyjen vaatimusten täyttämistä esim. nousujohteisen kurssitoiminnan tai merkksuoritusten muodossa. Tällaisen kiinteän ohjelman tarpeellisuus tulee kyseenalaiseksikin, jos käytännöllisessä toiminnassa riittävästi saadaan kosketuskohtia kummankin liikkeen jäsenistön välille.

Alustuksessa ei liene aihetta puuttua siihen, mikä merkitys nykyisillä nuorisoliittolaisilla yksityisinä ihmisinä ja nuoriso-osastojen jäseninä on esimerkin antajina kotkille, koska tämä seikka ilmeisesti muutenkin tajutaan. Missään tapauksessa ei kuitenkaan sovi unohtaa, että lapsetkin osaavat arvostella, joskaan eivät aina oikein valita ihanteitaan. Nuorisoliikkeen ja nuorisoliittolaisten täytyy pystyä tarjoamaan kotkille todellisia ja aitoja sekä kaiken arvostelun kestäviä esimerkkejä.

Edelläolevaan viitaten ehdotamme, että

edustajakokous antaa liittotoimikunnan tehtäväksi suorittaa selvityksen niistä syistä, jotka haittaavat nuoriso- ja kotkaosastojen välisten suhteitten suotuisaa kehitystä sekä velvoittaa liittotoimikunnan yhdessä Nuorten Kotkain Keskusliiton kanssa ryhtymään alustuksessa esitettyihin toimenpiteisiin suhteitten kehittämiseksi, jotta kotkaliikkeen tarjoamat mahdollisuudet työväen varhaisnuorisokasvatuksen suorittamiseksi sekä liiton toiminnan tehostamiseksi tulisivat tähän astista paremmin hyväksikäytetyiksi.

Nuorten Kotkain Keskusliitto r.y. Keskustoimikunta.

100

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunta yhtyy esitykseen ja ehdottaa sen
syttäväksi.

Esitys n:o 7.

KANTAMME KANSANKIRKKOON JA KRISTILLISYYTEEN.

Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistys on kokouksessaan 28. 1. 1956 päättänyt esittää Suomen Sos.-dem. Nuorisoliiton edustajakokoukselle, että se määritteli kantansa uudelleen Suomen kansankirkkoon ja kristillisyyteen yleensä.

Nuorisoliitto on vuosikymmenien aikana esiintynyt hyvin voimakkaasti uskontokymystä vastaan ja tällöin vaatinut erikoisesti kansankirkon aseman muuttamista niin, että se erotettaisiin valtiosta. Jyrkkyys on osittain poikennut sos.-dem. puolueenkin kannasta. Kun Nuorisoyhdistyksen tiedossa on, että puolueen asennoituminen kansankirkkoon ja erikoisesti uskonnonopetukseen on muuttunut sodan jälkeen hyvin myönteiseksi, on tästäkin syystä aiheellista Nuorisoliiton 50-vuotisjuhlakokouksessa suorittaa suhtautumisen uudelleen määrittelemisen, mikäli mahdollista myönteisessä hengessä. Puoltavia seikkoja viimemainittuun ovat kansankirkon lähentyminen työväestöön, kasvatustyömme syventämisen mahdollisuudet kristillisyyden voimalla, vakavahenkisten nuorten mukaansaaminen nuorisojoukkojamme rikastuttamaan ja nuorten lähentäminen kansankirkon viralliseen toimintaan. Yksityisasiaksi kristillisyyksymyksen jättäminen herkkien murrosikäisten nuortemme keskuudessa ei varmaan ole riittävästi perusteltu kannan määrittely.

Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistys r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunnan käsityksen mukaan ei viimeksi kuluneiden vuosien aikana ole tapahtunut sellaisia oleellisia muutoksia, joiden vuoksi liiton olisi syytä muuttaa aikaisempia päätöksiään suhtautumisessaan valtionkirkkoon.

Uskonnonvapautta on edelleenkin pidettävä eräänä sosiaalidemokratian peruseriaatteena, ja siksi liittotoimikunta, pitäen aitoa kristillistä elämänsäntettä sinänsä arvokkaana, ei voi yhtyä Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistyksen esitykseen.

E s i t y s n o ?.

NUORISOTYÖLAKI.

Nuorisotyöjärjestöjen keskuudessa virisi vuoden 1954 aikana keskustelu erityisen nuorisotyötä koskettelevan lainsäädännön tarpeellisuudesta ja mahdollisuuksista, keskustelu pohjautui sille tosiasialle, että kaikki se työ, josta yhteiskuntamme eri portaissa — valtion, läänien ja kuntien — toimesta nuorisoyöjärjestöjen ja niiden kautta itse nuorisoyön hyväksi suoritetaan, tapahtuu varsin puutteellisten säädösten varassa. Itse asiassa sekä valtion ja läänien että kuntien nuorisoyölautakuntien toiminta rakentuu vain muutamien kiertokirjeen ja kunkin vuonna tehtävien talousarviopäätösten varaan. Keskustelusta siirryttiin sitten toimiin. Suomen Nuorisoyöjärjestöjen Edustajistoin keskustustoimikunta asetti syksyllä 1954 komitean asiaa selvittämään.

Komitean asettamisen jälkeen käytiin asiasta keskustelua liittomme kunnallisen nuorisoyön neuvottelukunnassa ja komitean työn päästyä alkuun myös liittotoimikunnassa. Komitea saanee työnsä päätökseen tämän vuoden loppuun aikana. Asiaa päästään liittomme edustajakokouksessa siten käsittelemään varsin sopivassa vaiheessa, sillä vasta ensi syksynä pääsee asia liikkumaan eteenpäin SNE:n piirissä. Seuraavassa esitellään tähän mennessä keskeisimpinä, olleet seikat, joita edustajakokouksessa tullaan täydentämään kevään kuluessa mahdollisesti esille tulevilta osin.

LAIN TARPEELLISUUDESTA.

Alkukappaleessa esitetyin perusteluin on päädytty siihen, että nuorisoyölle yleensä ja myös liittomme toisinnalle on tärkeätä päästä irti siitä sattumanvaraisuudesta, missä nykyisen käytännön mukaan toimittaessa ollaan. Tähän päästäneen ainoastaan lainsäädäntöteitse, ja siitä syystä asenteemme nuorisoyöainsäädäntöön on ollut myönteinen. Asiassa on tietysti kielteinenkin puolensa. Lain avulla voi-

daan nuorisotyön vapaa ja elävä kehittyminen kahlehtia ja tehdä se ikäänkuin viralliseksi. Mutta kun tämä näkökohta lain muotoutumisvaiheessa riittävän selvästi otetaan huomioon ja varotaan puuttumasta liiaksi järjestöjen piirissä harjoitettavan työn säätelyyn, voidaan nuorisotyölle haitallisesta kehityksestä välttyä.

LAUTAKUNTIEN TYÖSTÄ.

Nuorisojärjestöjen kannalta ei ole yhdentekevää valtion, läänien ja kuntien nuorisotyölautakuntien tehtävien määrittely. Yleensä on lähdetty siitä, että tämä julkisen tahon harjoittama työ tulisi kohdistua järjestöjen toimintaedellytysten kohentamiseen eikä varsinaisen oman nuorisotyön suorittamiseen. Tätä näkökohtaa on komitean työssä erityisesti korostettu. Aivan ehdottomaksi tätä asennetta ei kuitenkaan kannata sanella, sillä kuntien lautakunnille tulee varata tilaisuus välittömän nuorisotyön suorittamiseen sellaisissa tapauksissa ja alueilla, joissa järjestöjen ei yrityksistään huolimatta ole onnistunut saada toiminnalleen sijaa.

Viime vuosien kehityksen tuloksena voidaan panna merkille, että nk. epäpoliittistenkin nuorisojärjestöjen taholla aletaan kiinnittää huomiota nuorison sosiaalisiin, sivistyksellisiin ja taloudellisiin eli nuorisopoliittisiin kysymyksiin. Entistä paremmin ymmärretään kaikilla tahoilla näiden kytkeytyvän yhteen nuorison kasvatustyön kanssa. Siksi on komiteassa ja asiasta eräissä muissakin yhteyksissä SNE:n piirissä keskusteltaessa päädytty siihen, että näiden kysymysten käsittely tulee sijoittaa valtion ja kuntien nuorisotyölautakuntien ohjelmaan. Näistä muodostuisi siten nuorisopoliittisten kysymysten asiantuntijaelimiä. Kunnissa tämä toiminta on järjestettävissä esim. siten, että nuorisotyölautakunta toimii aloitteiden tekijänä ja toteuttaminen jää kunkin alan erikoislautakunnan tehtäväksi riippuen luonnollisesti valtuuston kannanotosta. Meille avautuisi tällöin nuorisopoliittisten asiain käsittelyyn uudet mahdollisuudet. Liiton tämän alan toiminta voitaisiin näin paikallis-

taa ja tuoda lähemmäksi kutakin nuorta ihmistä.

KUNNAN NUORISOTYÖN OHJAAJA. |

Nuorisojärjestöjen taholla pidetään välttämättöminä sitä, että kuntiin palkataan nuoriso-ohjaaja. Tarkoituksenmukaisena pidetään myös sitä, että toimeen voidaan yhdistää jokin muukin kansalaistoiminnan ala kuten raittiustyö tai urheilu kuitenkin sillä varauksella, että useamman kuin kahden alan yhdistelmätoimia ei pitäisi perustaa. SNE:n komiteassa asiaa harkittaessa on päädytty lisäksi siihen, että jokaiseen yli 5.000 asukkaan kuntaan **tällainen** toimi erillisenä tai yhdistettynä tulisi lakimääräisesti saada perustetuksi kuitenkin niin, että vapaus tästä velvollisuudesta olisi anomuksen perusteella mahdollisuus saada.

Nuorisonohjaajan pätevyysvaatimuksista joudutaan varsinakin kunnissa jatkuvasti kiistelemään. SNE-komiteassa on todettu, että YK:n nuorisonohjaajatutkinnon suorittamista ei voida asettaa ainoaksi pätevyden osoitukseksi, »illa kokemus on osoittanut, että YK:n suorittaneet eivät hakeudu kuntiin likimainkaan kysyntää vastaavassa määräh. Näin ohjaajien pätevyysvaatimuksissa tulisi edelleenkin jolemaan riittävää väljyyttä.

NUORISOJÄRJESTÖJEN AVUSTAMINEN.

Maamme nuorisotyössä on pahimpia säröjä aiheuttanut valtion nuorisotyön keskusjärjestöille ja kuntien paikallisille nuorisojärjestöille jakamien avustusten perusteiden tulkinta. Sen nojalla on eräissä tapauksissa poliittisten nuorisojärjestöjen avustukset evätty. Jo aikaisemmassa vaiheessa on valtion avustusten jaossa tässä suhteessa päästy yksimielisyyteen, mutta kunnissa on ristiriita viime vuosina lentises-täänkin syventynyt.

Nuorisojärjestöjen keskuudessa ollaan yksimielisiä siitä, että avustuksia on jaettava tasapuolisesti kaikille [nuorisojärjestöille. Samalle pohjalle rakentuu myös SNE:n komi-

tean mielipide. Avustuksen käyttö puoluekiihoitukseen kielletään, mutta avustusta tulee komitean käsityksen mukaan myös poliittiseen puolueeseen viittavin tunnuksin toimivan järjestön saada harjoittamaansa yleistä nuorisokasvatustyötä varten. Komitea on lisäksi määritellyt avustuksen saannin yleisiksi edellytyksiksi, että järjestö toiminnallaan tukee maamme itsenäisyyttä ja kansanvaltaista yhteiskuntajärjestelmää sekä toimii raittiiden ja terveiden elämäntapojen edistämiseksi.

Valtion avustusta nuorisotyön keskusjärjestöille esittää komitea jaettavaksi järjestön toiminnan laajuuden ja tarkoituksenmukaisuuden perusteella, ja saa sitä käyttää nuorisohjaajien koulutukseen ja palkkoihin, järjestöjen toiminnalle välttämättömien huoneistojen hankkimiseen ja vuokriin sekä esitelmä- ja luentotoiminnasta aiheutuneisiin kuluihin.

Kunnan avustusta esitetään jaettavaksi opinto-, kulttuuri-, virkistys- ja askartelutoimintaan sekä toimintahuoneistojen ylläpitokustannuksiin ja vuokriin.

Merkille pantavaa on, että avustusten määrästä puhuttaessa ei kiinnitetä huomiota järjestöjen ilmoittamiin jäsenmääriin. Kaikesta päätellen ne on todettu siinä määrin epäluotettavaksi, että oikeata perustetta ei niiden nojalla löydetä.

LOPPUTOTEAMUKSIA.

Kysymys nuorisotyölaista on laaja tiiviin esityksen muotoon kiteytettäväksi. Sitäpaitsi on asia vielä siinä määrin kesken käsittelevä, että mitään loppuun saakka punnittua ei vielä voisikaan olla esitettävänä. Kun juuri tämä asia tulee kuitenkin lähivuosina olemaan kaikissa nuorisojärjestöissä ja oletettavasti myös useissa nuorisotyölautakunnissa keskeisen pohdiskelun kohteena, on asian käsittelevä edustajakokouksessamme tärkeätä pitääksemme liittoamme edelleenkin muita edellä tämän kysymyksen käsittelevässä.

(Alustus tullaan kokouksessa suullisesti täydentämään).

Liittotoimikunta.

NUORISON EDUSTUS KUNNALLISISSA
LAUTAKUNNISSA

Useimmissa maamme kunnissa on nykyisin toiminnassa nuoriso- ja urheilulautakunnat, taikka ainakin raittiuslautakunta. Kaikki nämä lautakunnat toimivat varsin kiinteässä yhteistyössä nuorisjärjestöjen kanssa, pystyivät monasti tukemaan järjestöjä varsin huomattavasti, erityisesti taloudellisesti.

Kun kuitenkin katselemme edellämainittujen lautakuntien kokoonpanoa, havaitaan jäsenten olevan yleensä Ikeski-ään saavuttanutta, jopa sitä vanhempaa. Näin myöskili sosiaalidemokraattisten edustajien kohdalla. Lautakuntien jäsenet eivät monasti tiedä tämän hetken nuorisotoiminnasta ja sen tarpeista juuri mitään, voivatpa usein suhtautua täysin kielteisestikin varsinkin työläisnuorten omaan järjestötoimintaan. Epäkohta johtuu käsittääksemme lähinnä Isiltä, että nuoriso-osastoilla ei ole esityksenteko-oikeutta) asiassa ehdokkaitten asettamista päättävälle puolue-elimille.

Kun edellämainittu epäkohta on mielestämme huclmattava, katsomme asialliseksi esittää liiton edustajakokoukselle, että:

edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnali ryhtymään toimenpiteisiin epäkohdan korjaamiseksi niin, että sos.-dem. nuoriso-osastoille myönnetään oikeus esittää kunnallisjärjestöille tai muille ehdokkaitten asettamisesta päättävälle järjestöille ehdokkaansa ainakin edellämainittuihin nuoriso-, urheilu- ja raittustyölautakuntiin.

Liittotoimikunnan lausunto:

Vuoden 1955 puoluekokous totesi, että nuorisoliikkeellä on oma erikoistehtävänsä myös varsinaisessa poliittisessa toiminnassa ja että sen tulee toimia aloitteentekijänä nuorisopoliittisissa kysymyksissä sekä olla niiden osalta puolueen asiantuntijaelimenä. Erityisen tärkeänä piti puolueen edustajakokous tämän menettelyn ulottamista kunnallisjärjestöjen ja nuoriso-osastojen keskinäisiin suhteisiin kunnallisissa kysymyksissä.

Näiden päätösten pohjalta on muodostettu puolueen ja nuorisoliiton yhteinen toimikunta asioita edelleen kehittämään.

Edellä olevaan viitaten ehdottaa liittotoimikunta Joensuun Sos.-dem. Nuoret r.y:n alustuksen hyväksyttäväksi.

Esitys n:o 10.

KUNNALLISTIEDON OPISKELU.

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura on vuosikokouksessaan päättänyt esittää liitolle, että esim. nuorisoliittolaiatutkinnon joksikin haaraksi otettaisiin kunnallistiedon opiskelu. Olkoon tämän opiskelun kohteen kannustimena silten mainittu nuorisoliittolaistutkinto tai jokin muu onnistunut keksintö, olisi joka tapauksessa tärkeätä saada nuori polvi hyvissä ajoin perehtymään kunnallisiin kysymyksiin, jotta voisimme vähemmän vihreinä ottaa aikanaan vastaan vastuun myös kunnallisessa elämässä.

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

3

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseuran esittämä ajatus tulee erittäin ajankohtaiseksi Joensuun Sos.-dem. Nuoret r.y:n esityksen yhteydessä liittotoimikunnan lausunnossa mainitun toimikunnan saatua työnsä päätökseen. Siksi toimikunta ehdottaa alustuksen hyväksyttäväksi ja kunnallistiedon opiskelun osuutta lisättäväksi liiton suorittamassa kasvatus-työssä.

Esitys n:o 11.

SOSIALIDEMOKRAATTINEN NUORISOTALO.

Nykyajan nuorisoa arvostellaan paljon käyttäytymisestä ym. kasvatuksellisista seikoista, eikä useinkaan suotta. Nuorison saamiseksi pois kaduilta terveiden harrastusten piiriin, on eräs tarkoitus millä Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto toteuttaa tehtävänsä. Siksi osastomme esittääkin, että se antaisi Nuorisoliiton liittotoimikunnan tehtäväksi tutkia mahdollisuuksia sosialidemokraattisen nuorisotalon aikaansaamisesta työläisnuorisolle.

Monet eri järjestöt ovat ottaneet suunnitelmiinsa nuorisotalon aikaansaamisen. Tällaisen talon merkitys, ajatellen nimenomaan sen kasvatuksellista puolta, on ensiarvoisen tärkeä. Sosialidemokraattinen liike on monissa asioissa kulkenut maassamme edelläkävijänä. Naisliittomme on saanut aikaan suuriarvoisia sosiaalisia rakennuksia tarmokkuudellaan ja uupumattomuudellaan. Katsoimme, että juuri Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto voisi olla aloitteen tekijänä tällaisen, nimenomaan työläisnuorison tarpeita tyydyttävän talon aikaansaamisessa.

Esittäisimme, että talosta tehtäisiin kerhotalo, joka antaisi mahdollisuuden nuorisoliittomme erilaisten toimintahaarojen, ohjelmaryhmien, opintoryhmien y.m. muodostamiseen. Taloon varattaisiin asuntoja, joita saisivat työläisnuoret ja nuoret avioparit, jotka muodostaisivat toiminnallisen rungon, joista ohjaajien avulla kehitettäisiin mm. ohjelmaryhmiä. Talon alakerroksessa sijaitsisivat kerhohuoneet.

Edellä olevaan viitaten esitämme, että liitto ottaisi huolehtiakseen asian eteenpäin viemisen ja tutkisi, onko mitään mahdollisuuksia tällaisen talon rakentamisesta tai vaihtoehtoisesti työväentalojen muuttamisesta e.m. tarkoitukseen, tosiasiassa on se, että nykyajan nuoriso kaipaa taloja, joissa se viihtyy ja voi harrastaa omia harrastuksiaan.

Oulunkylän Sos.-dem. Työläisnuoriso-osasto r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Oulunkylän osaston esityksessä kosketellaan asLaa, joka on todella tavoittelemisen arvoinen. Valitettavasti on kuitenkin pakko todeta, että väylien löytäminen asian ratkaisemiseksi on tavattoman vaikeata.

Esityksessä hahmoitellun kaltaisen nuorisotaloni rakentamiseksi täytyisi liiton saada nykyiset taloudelliset voimavarat huomioon ottaen yhteiskunnan varoja lähes rakennuskustannuksia vastaava määrä. Mistään lähteistä, joista avustuksia tämän tapaisiin tarkoituksiin myönntään, ei kuitenkaan nykyisin ole mahdollista saada varoja tarkoitukseen, joka suuntautuu poliittiseen toimintaan. Tällä perusteella talon rakentaminen jo osoittautuu vaikeaksi.

Toisaalta on myös vakavasti harkittava, olisiko toisissaan olosuhteissa juuri liiton ryhdyttävä esitetynlaisiin toimenpiteisiin, sillä talon vaikutus jäisi suuressa määrin paikalliseksi, kun taas Uiton tehtävänä on toimia koko maan hyväksi.

Käsityksemme mukaan on toimipaikkakysymyksemme ratkaistavissa ainoastaan tehostamalla työväentalojen rakentamista ja korjaamista kaikkien eri työväenjärjestöjen tarpeita silmälläpitäen sekä aikaansaamalla kunnallisia toimintahuoneistoja. Erityisen merkillepantavaa on se työ, jota Työväenyhdistysten Keskusliitto harjoittaa. NäilU perusteilla liittotoimikunta ehdottaa, että edustajakokous päättää

velvoittaa liittotoimikunnan tarkoin seuraamaan työväentalojen korjaus- ja rakentamiskysymysten yhteydessä tehtäviä yleisiä ratkaisuja siten, että myös nuorisotoiminnan edut tulevat huomioon otetuiksi.

Esitys n:o 12.

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO
VUODELLE 1957.

Liittotoimikunta ehdottaa, että vuoden 1957 toimintasuunnitelman ja talousarvion käsittely ja vahvistaminen jätetään syksyllä pidettävän liittoneuvoston kokouksen tehtäväksi.

Esitys n:o 13.

NUORISOPIIRIJÄRJESTÖN SÄÄNTÖJEN
MUUTOSEHDOTUS.

Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osasto r.y. kokouksessain helmi-kuun 16 päivänä 1956 teki päätöksen, joka koskee Nuorisopiirijärjestön sääntöjen muutosehdotusta Nuorisoliiton liittokokoukselle esitettäväksi. Muutosehdotus koskee Nuorisopiirijärjestön sääntöjen yhdeksättä pykälää ja sen ensimmäistä momenttia muutettavaksi seuraavasti: Piirijärjestön edustajakokoukselle kuuluu päättämisvalta kaiHissa piirijärjestön asioissa. Varsinainen edustajakokous pidetään joka vuosi ennen huhtikuun 15 päivää paikassa, joka sitä varten on edellisessä edustajakokouksessa määrätty. Ajan, milloin varsinainen edustajakokous pidetään, määrää tarkemmin piirijärjestön toimikunta, joka sen kutsuu [koolle.

Tämän ehdotuksen perusteluksi mainittakoon seuraavaa: Käytännössä on osoittautunut, että piirikokoukset eivät ainakaan Pohjois-Suomen osalta aina satu mahdollisimman edulliseen aikaan pidettäväksi, sillä nykyisten sääntöjen mukaan mm. pääsiäispyhä eivät useinkaan ole käytettävissä piirikokousta varten. Niinkuin useissa piireissä on tapana pidetään piirikokous piirin henkisten kilpailujen yhteydessä, ja näin ollen käy yksi pyhä riittämättömäksi, jolloin kauempaa tulevat osanottajat joutuvat käyttämään matkoihin työaikaansa. Työesteet asettavat myös usein voittamattomia vaikeuksia mainittuihin tilaisuuksiin osallistumiselle.

Jos ehdotuksemme hyväksytään, on tämä vastaisuudessa vaikuttava sen, että pääsiäispyhiä voidaan käyttää piirin edustajakokousta ja henkisiä kilpailuja varten. **Sillain** myös välttyään turhilta työpäivien menetyksiltä, ja osanottajamäärä saadaan kasvamaan henkisissä kilpailuissa. **I**

Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osasto toivoo, että asiaj otetaan liittokokouksessa käsiteltäväksi, ja että päätös tehdään ehdotuksemme mukaisesti.

Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osaato r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Yhtyen Oulun Sos.-dem. Nuoriso-osaston esittämiin perusteluihin ehdottaa liittotoimikunta, että edustajakokous päättäisi muuttaa piirijärjestöjen sääntöjen 9 §:n toisen virkkeen näin kuuluvaksi:

Varsinainen edustajakokous pidetään joka vuosi ennen toukokuun 1 päivää paikassa, joka sitä varten on edellisessä edustajakokouksessa määrätty.

Koska edellä olevan johdosta joudutaan piirijärjestöjen sääntöjä muuttamaan seuraavissa piirien edustajakokouksissa, ehdottaa liittotoimikunta, että samalla tarkistetaan myös sääntöjen 6 §.

Kun pykälän sisältämä määräys piiritoimikunnan varajäsenistä on vanhentunut ja aiheuttaa usein toimikuntaa valittaessa turhia vaikeuksia, ehdottaa liittotoimikunta edustajakokouksen päätettäväksi, että pykälässä olevat sanat "... ja yhtä monta varajäsentä..." poistetaan, minkä jälkeen kaikki jäsenet valitaan varsinaisiksi.

Viitaten esitykseen "SSN:n lähiajan koulustoiminnan tavoitteista" ehdottaa liittotoimikunta edustajakokouksen päätettäväksi, että sääntöjen 6 §:n viimeinen kappale muutetaan näin kuuluvaksi:

Toimikunta valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan, sihteerin, opintoasiamiehen ja muut tarpeelliseksi katsomansa toimihenkilöt. Sihteeri voidaan valita myös toimikunnan ulkopuolelta.

Esitys n:o 14.

SSN:n HENKISTEN KILPAILUJEN OHJESÄJÄNTÖ

Näiden sääntöjen tarkoituksena on edistää liittomme piirissä tapahtuvaa esitystaidollista harrastus- ja kulttuuritoimintaa. Samalla niiden tarkoituksena on luoda ylläpitäminen pohja, jota esiintyjät voivat käyttää hyväkseen taitaviinsa valmistautuessaan. Piirijärjestöjen säännöt laaditaan näiden sääntöjen pohjalta yksityiskohtaisemmiksi, mutta tulee niissä noudattaa näissä säännöissä annettuja **yleisohjeita**. Tällöin on erityisesti otettava huomioon, että arvosteluperusteet ja arvostelutuomareja koskevat sekä kilpailujen järjestelyihin liittyvät yleismääräykset ovat yhdenmukaisia kaikissa piirijärjestöissä. Sama koskee myös **yleiskilpailun** ja kiertopalkintojen sääntöjä pistelaskun osalta.

Nuorison harrastustoiminnassa on kilpailulla oma suuri merkityksensä. Voitto ei kuitenkaan saa muodostua päätarkoitukseksi varsinkaan, kun kysymyksessä ovat nuorison henkiset harrastukset. Tärkeintä on osanoton ja **harrastuksen** laajentaminen ja syventäminen kilpailujen avulla.

SSN:n henkiset mestaruuskilpailut järjestetään joka kolmas vuosi liittotoimikunnan kulloinkin tarkemmin määräämänä aikana. Kilpailujen pitämisestä on ilmoitettava "Vihurissa" sekä piiri- ja perusjärjestöille **kiertokirjeellä** viimeistään 4 kuukautta ennen kilpailuja. Ilmoituksesta tulee selvitä kilpailulajit, kilpailujen pitämisaika ja -paikka sekä, mihin mennessä ja miten ilmoittautuminen on suoritettava.

Liittotoimikunnan päätöksellä voidaan kilpailujen ohjelma jakaa suoritettavaksi useammassa kuin yhdessä

ARVOSTELULAUTAKUNTA.

Kutakin lajia arvostelee kolmehenkinen arvostelulautakunta, joissa vähintään yhden jäsenen tulee olla ko. alan asiantuntija. Lautakunnan nimeää liiton toimikunta. Erityisesti on huomattava, että arvostelulautakuntaan ei saa valita kilpailuihin osallistuvia henkilöitä eikä niiden tai kilpailevien ryhmien ohjaajia.

YLEISET ARVOSTELUPERUSTEET.

Arvostelussa annetaan pisteitä 1—6 ja voidaan käyttää myös kymmenesosapisteitä. Suoritusten arvostelu: 6—5 pistettä, erinomainen, erittäin hyvä (kypsä suoritus, muodon ja sisällön täydellinen hallinta); 4 pistettä, hyvä (itsenäinen ja lupauksellinen suoritus); 3 pistettä, tyydyttävä (keskitason suoritus, joka täyttää perusvaatimukset); 2 pistettä, välttävä (epäitsenäinen suoritus, muodon ja sisällön hallinta hapanoiva); 1 piste, heikko (epäkypsä suoritus, muodon ja sisällön hallinta heikko). Täyttä pistemäärää voidaan käyttää vain harvoin, sillä se edellyttää kaikin puolin taiteellisesti täysin virheetöntä suoritusta.

Arvostelutuomari laskee ensin kullekin kilpailijalle eri arvostelukohteista antamiensa pisteiden keskiarvon ja asettaa kilpailijat näin saatujen pisteiden mukaisesti paremmuusjärjestykseen. Eri arvostelutuomareiden laatimia sijoittumisjärjestyksiä vertaamalla vahvistetaan kilpailijoiden lopullinen paremmuusjärjestys, minkä jälkeen kullekin kilpailijalle annetaan hänen suorituksensa tasoa osoittava pistemäärä edellä mainittujen arvosteluperusteiden mukaisesti.

Kilpailussa voidaan antaa parhaana sijoituksena huonompikin kuin ensimmäinen sija. Ensimmäinen palkinto edellyttää vähintään 4.0 pisteen suoritusta.

Kilpailuaiheiden ja -töiden tulee olla sopusoinnussa liiton kasvatusihanteiden kanssa. Alkoholin väärinkäyttöä ihannoivat ja muuten moraaliltaan ala-arvoiset tehtävät on ehdottomasti jätettävä arvostelematta. Samoin on jätettävä ulkopuolelle kilpailun ne kilpailijat, jotka esiintyvät juhlilla alkoholin vaikutuksen alaisina. Samaa sääntöä on sovellettava myös esiintymisryhmiin, vaikka vain yksikin ryhmän jäsenistä rikkoisi tätä määräystä.

KILPAILUTULOSTEN JULKAISEMINEN.

Arvostelulautakuntien tulee laatia työstään pöytäkirjat, joista selviävät kunkin kilpailijan lopullinen pistemäärä ja

sijoitus. Pöytäkirjat luovutetaan kilpailujen jälkeen liittotoimikunnalle.

Arvostelulautakuntien on pidettävä huoli siitä, että kilpailujen jälkeen joko palkintojenjakotilaisuudessa tili myöhemmin sanomalehdissä tai kiertokirjeiden välityksellä saatetaan julkisuuteen lyhyt selostus arvostelulautakunnan työn perusteista sekä lyhyt yleisarvostelu kustakin lajista. Tällöin on hyvä kiinnittää huomiota ainakin seuraaviin näkökohtiin:

1. Todetaan kilpailuesitysten yleistaso.
2. Selostetaan pääpiirteittäin tehtävien valinnat, vaikutusta kilpailun tuloksiin ja annetaan sitä koskevia lohjeita.
3. Selostetaan suorituksissa yleisesti ilmenneitä virheitä mainitsematta ketään kilpailijaa erikseen. Samalla, mainitaan parhaat yksityiset tai ryhmäsuoritukset vertaamalla toisiinsa eri palkintosijojen voittajien esitysten laadullista tasoa. 1
4. Julistetaan kilpailun tulokset ja mainitaan, mitkä puolet esiintyjien suorituksissa ovat ratkaisseet sijoittumisen.

Koska henkisten kilpailujen tarkoituksena on viiittää ja edistää nuorison taideharrastuksia, arvostelijan on aina syytä muistaa, että hänen tulee olla arvostelussaankin ennen muuta nuorten parasta tarkoittava ystävä. Hän kiinnittääköön hienovaraisesti huomiota virheellisyyksiin ja puutteellisuuksiin, mutta samalla innostakoon ja rohkaiskoon nuoria yhä parempiin saavutuksiin.

KILPAILUOIKEUS.

SSN:n henkisiin kilpailuihin saavat osallistua kaikki ne liiton osastot ja niiden jäsenet, jotka piiritoimikunnat ovat nimenneet edustajiksi. Piirijärjestö saa lähettää yhden ryhmän tai osanottajan kaikkiin muihin lajeihin paitsi kirjallisuus-, kuvaamataide-, kisällilaulujen kirjoitus- ja i valokuvakilpailuihin, joihin saavat osallistua kaikki liittn osastojen jäsenet. Kilpailuoikeutta ei ole niiden osastojen ryhmillä eikä jäsenillä, joilla on suorittamatta viimeisiä edel-

lisen vuosineljänneksen liittoverot. Kaikilla esiintyjillä tulee olla mukanaan kunnossa oleva osaston jäsenkirja.

KILPAILUOIKEUDEN RAJOITUKSET.

Henkilökohtaisiin kilpailuihin ei saa osallistua henkilö, joka kilpailuvuoden aikana täyttää 30 vuotta tai on sitä vanhempi. Ryhmälajeissa saa ryhmän jäsenistä olla korkeintaan 1/3 tämän ikärajan ylittäneitä. Näytelmien osasuorituksissa ei palkita yli 30-vuotiaita. Heille voidaan kuitenkin antaa kiitosmaininta, mikäli heidän suorituksensa

J oikeuttaisi palkintosijoille, ammattitaiteilijat, oman teoksen julkaisseet kirjailijat, oman näyttelyn järjestäneet kuvaamataiteilijat, konsertin tai lausuntailan antaneet taiteilijat, lehtien toimittajat, teattereihin välikirjalla vakinaisiksi tai iltanäyttelijöiksi kiinnitettyt näyttelijät sekä ammattinsa vuoksi palkattuina puhujina, taideohjaajina tms. toimineet tai toimivat eivät ole ammatillallaan kilpailukelpoisia. Nämä määräykset eivät koske ryhmien ja yhtyeiden johtajia eivätkä ohjaajia.

>

YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ.

Kirjallisuus-, kuvaamataide-, kisällilaulujen kirjoitus- ja valokuvauskilpailuun tarkoitetut työt on varustettava nimimerkillä. Ilmoitus kilpailijan omasta nimestä on liitettävä mukaan suljetussa kirjekuoressa.

Edellisessä kappaleessa mainitut sekä seura- ja seinälehtikilpailuun tarkoitetut työt on toimitettava arvosteltaviksi kilpailukutsussa määrättyyn päivään mennessä.

Samalla työllä voidaan kilpailla vain yksillä liittojuhlilla.

- Samassa kilpailulajissa voi yksi kilpailija sijoittua vain yhdellä työllä.

Kunkin kilpailulajin ensimmäisen esityksen jälkeen tulee arvostelutuomareiden sopia yhteisestä peruspistemäärästä.

Piirijärjestöjen keskeisessä yleiskilpailussa otetaan huomioon kaikki ne lajit, joissa osanotto on rajoitettu yhteen ryhmään tai osanottajaan, lukuunottamatta teatteripäivien

näytelmäkilpailuja. Yleiskilpailussa annetaan pisteitä seuraavasti: esiintymisryhmille paremmuusjärjestyksessä 7, 5 ja 4 sekä muille kilpailuun osallistuville ryhmille 2: pistettä ynnä henkilökohtaisessa kilpailussa vastaavasti 5, 3, 2 ja 1 piste.

Kilpailujen järjestäjien on ennakolta merkittävä ai"vostelutaulukoihin kilpailijain nimet, osasto ja esitystehtävän nimi tai aihe. Järjestäjien on myös huolehdittava siitä, että arvostelulautakunnan käytettävissä ovat kaikkien erikoispalkintojen (esim. kiertopalkintojen) säännöt.

Jäljempänä mainittujen kilpailulajien lisäksi voidaan taa kilpailtaviksi myös luettelossa mainitsemattomia, lajeja, mutta siinä tapauksessa on liittotoimikunnan tai a^{TM}vostel tuomareiden erikseen sovittava kulloinkin käytettävistä, vosteluperusteista.

KILPAILULAJIT.

/. Henkilökohtaiset kilpailut:

1. puhetaito,
2. lausunta,
3. yksinlaulu,
4. laulelmat,
5. soitinmusiikki:
  - a) pianonsoitto,
  - b) jousisoitin ja
  - c) puhallinsoitin,
6. kirjallisuus:
  - a) runot,
  - b) suorasanaiset ja
  - c) näytelmät,
7. kuvaamataide:
  - a) maalaukset,
  - b) piirroukset,
  - c) grafiikka ja
  - d) veistokset,

J

8. kisällilaulujen kirjoitus,
9. valokuvaus.

// *Ryhmä- ja yhtyekilpailut:*

1. kuorolausunta,
2. kansantanhu,
3. kisällitörlaulu, _
4. kisällilaulu,
5. kuorolaulu,
6. soitinyhtyeet,
7. näytelmäesitys,
8. seuralehti,
9. seinälehti.

ARVOSTELUPERUSTEET.

1. *Henkilökohtaiset kilpailut:*

Puhetaito: Kukin kilpailija esittää 6—8 minuutin valmistetun puheen, jonka aihe ilmoitetaan ennakkoilmoittautumisen yhteydessä. Sen lisäksi puhuja pitää 3—5 minuutin puheen *ex tempore*, jota varten hän saa kilpailupaikalla tuomareilta aiheen, joka sivuaa hänen valmistetun puheensa aiheita. Kilpailijalle on syytä varata n. 5—10 minuuttia valmistautumiseen.

Arvostelussa on kiinnitettävä huomiota siihen, puhuuko puhuja aiheestaan eli onko hän ymmärtänyt aiheensa. Varatun ajan ylittäminen on laskettava miinukseksi. Korvin kuultavaksi tarkoitettu esitys voi paljonkin poiketa luettavaksi tarkoitettusta, minkä takia päähuomio kiinnitettäköön puheeseen kokonaissuorituksena ja sen vakuuttavuuteen. *Ex tempore*-puheen aihe on annettava alalta, jonka puhuja hyvin hallitsee; se voi olla myös humoristinen. Tällöin kiinnitetään huomio ennen kaikkea siihen, miten puhuja on käyttänyt annetun aiheen ajatusmahdollisuudet ja niistä puheensa kehittänyt.

Arvostelukohteet: sanaton ilmaisu (liikkeet, eleet, ilmeet), puheen tyyli (kieliasu, havainnollisuus) puheen U hokkuus (omakohtaisuus, johdonmukaisuus, sujuvuus) ja äänenkäyttö (selvyys, kuuluvuus).

L a u s u n t a : Kukin kilpailija esittää yhden vapaavalintaisen lausuntatehtävän, joko runon, runosikermän tai suorasanaisten, joka kestää korkeintaan 10 minuuttia. Tehtävä voi olla myös humoristinen.

Arvostelussa ratkaisee tehtävän kirjallinen arvo, vaikeusaste, esittäjän tulkinnalliset ansiot ja suorituksen puhtaus. Esityksellisesti helppo tehtävä voi olla kirjallisesti erittäin arvokas ja päinvastoin. Tehtävän vaikeusasteesta j. i. aiheen soveltuvuudesta esittäjälle voidaan antaa korkeintaan 4 pistettä eikä 6 kuten muista, sillä olisi väärin antaa aiheen vaikeudesta tai soveltuvuudesta yhtä paljon pisteitä kuin esim. aidosta eläytymisestä ja tehtävän oikein ymmärtämisestä. Merkityksensä on myös sillä, millainen ot> lausujalla on tehtävänsä.

Arvostelukohteet: yleisvaikutelma (osoitettu kyvykkyyden suoritus (eläytyminen, väritys, aitous), äänellinen valmius (selvyys, kuuluvuus, kielellinen virheettömyys) ja aiheen soveltuvuus esittäjälle (tehtävän vaikeusaste).

Y k s i n l a u l u : Tytöt ja pojat kilpailevat samassa sarjassa. Kilpailija esittää kaksi tehtävää, joista toinen on kilpailujen järjestäjien määräämä pakollinen kansanlaulu. Laulajan tekniikka, tehostukseen kuuluva rytmi, tauotus ja sävytys samoin kuin ääntämisen puhtaus ja tulkinnallinen aitous on otettava tasapuolisesti huomioon.

Arvostelukohteet: kokonaisvaikutelma (vaikeusaste, säestys ja laulu), tulkinta (eläytyminen, **musikaalisuus**), ääntäminen (selvyys) tehostus (rytmi, tauotus, sävytys) intervallipuhtaus, äänenmuodostus (sointi, sävy, **kaventaminen**, äänialan laajuus) ja ääniaines.

L a u l e l m a t :

Laulelmia ovat leikilliset kansanlaulut, kansanlaulat, iskelmät, kupletit ja muut niihin verrattavat laulliset esi-

tykset. Niiden luonteen mukaisesti on arvostelussa laulullisen esityksen lisäksi kiinnitettävä huomiota esittäjän eläytymiseen ja luontevuuteen sekä käytettyihin tehokeinoihin, kuten liikkeisiin, pukeutumiseen, säestykseen tms.

Arvostelukohteet: laulullinen esitys, (ääniaines, sävelpuhtaus, rytm, tauotus), tulkinta, (eläytyminen, esityksen luontevuus, tehokeinot), kokonaisvaikutelma (aihe, säestys).

Soitinmusiikki: Tarvittaessa voidaan jakaa soittimien mukaisesti eri sarjoihin. Arvostelussa on kuitenkin käytettävä kutakin soitinta varten laadittua taulukkoa. Kilpailija esittää vapaavalintaisen tehtävän, joka kestää korkeintaan 12 minuuttia.

Pianonsoittokilpailun arvostelukohteet: Kokonaisvaikutelma (eläytyminen), esityksen musikaalisuus (musikaalinen tunne, kosketus, vauhti, tauotus, sävytys), tekniikka (selvyys, virhelyönnit) ja tehtävän vaikeusaste.

Arvostelussa kiinnitetään painavaa huomiota tehtävän valintaan ja vaikeuteen. Ratkaisevinta on esityksen musikaalisuus ja kappaleen tulkinnassa osoitettu teknillinen taito. Tasaväkisessä kilpailussa otettakoon huomioon myös eläytyminen ja kokonaisvaikutelma.

Jousisoittokilpailun arvostelukohteet: säestyksen taso (yhteissuoritus), elehdintä, musikaalisuus (tauotus, vauhditus, rytmitys, ilmeikkyy, tunne), tekniikka — suorituspuhkaus — (kaksoisotteet, huiluäänet, intervallit, skaala), äänen laatu (mehevyys, leveys, syvyys), tehtävän vaikeusaste.

Arvostelussa otetaan huomioon tehtävän valinta ja vaikeus. Ratkaisevinta on esityksen musikaalisuus ja kappaleen tulkinnassa osoitettu teknillinen taito. Säestäjän ja esittäjän yhteistyö arvioidakoon myös.

Puhallinsoittokilpailun arvostelukohteet: musikaalisuus (esitystaito, sisällinen ilmentäminen), *Ansatsi* (suoritus helppo, korkeat ja matalat äänet) tekniikka (legatosoitto, siirtyminen äänestä toiseen, kielenkäyttö, jäykkä vai

norja), äänen (puhtaus, viritys, sointi), tehtäviin vaikeusaste.

Arvostelussa kiinnitetään erityistä huomiota siinä, onko kappale sävelletty juuri kyseistä soitintyyppiä varten.

Puhaltimen äänen väri ja puhtaus sekä suorituksen musikaalisuus osoittavat soittajan luontaisia perusominaisuuksia. Myöskin otetaan huomioon tehtävän vaikeusaste, joka ilmenee sävellyksen tulkinnan teknillisessä puolessa\ kielenkäytössä ja legatosoitossa.

Kirjallisuus : Tarvittaessa voidaan jakaa i-unot ja suorasanaiset eri sarjoihin. Näytelmäkirjoituskilpailua varten on laadittu myös oma arvostelutaulukko. Runokilpailuun lähetetään kaksi aikaisintaan edellisen vuoden aikana laadittua työtä.

Kilpailukirjoituksia arvosteltaessa kiinnitetään Huomiota kirjoituksen kirjallis-taiteelliseen ja kasvatukselliseen arvoon sekä siihen, kuinka hyvin kertomuksen johdattelu ja loppuosat liittyvät esitykselliseen kokonaisuuteen. Oh tehtävä ero elävän kuvailutyylin ja laveasanaisuuden välillä; monisanaisuus ja käsittelyn sekavuus ovat puutteita. Suuri arvo on pantava omaperäiselle ja persoonallisella sanonnalle kirjoituksessa. Murteenkin käyttäminen olkoon sallittua edellyttäen, että se murteena on virheetöntä.

Arvostelukohteet: tyyli (teknillinen taitavuus, omaperäisyys), rakenne (keskittyneisyys, tarkoituksenmukaisuus), aiheen hallinta (asiapitoisuus), aiheen kirjallinen taso ja taiteellinen arvo.

Runokirjoituskilpailun arvostelukohteet: rakenne (teknillinen taitavuus, omaperäisyys), tyyli (runon poljennollisuus, keskittyneisyys), elämyksen aitous ja tunnelman tiiviys, aiheen kirjallinen taso ja taiteellinen arvo.

Ratkaiseva huomio on kiinnitettävä runon elämykselliseen aitouteen ja sen synnyttämän tunnelman rujiolliseen tiiviyyteen.

Näytelmäkirjoituskilpailun arvostelukohteet: esitjsekelpoisuus, tyyli (teknillinen taitavuus, omaperäisyys, aiheen ja

tyylin sopusointu), rakenne (keskittyneisyys, tarkoituksenmukaisuus), elämyksen aitous ja tunnelman tiiviys, aiheen hallinta, aiheen kirjallinen taso ja taiteellinen arvo.

Kirjallisuuskilpailun yleisten arvostelunäkökohtien lisäksi näytelmässä kiinnitettäköön erityistä huomiota sen esityskelpoisuuteen ja juonen kiinteyteen. Näytelmän rakenteen ja tyylin tulee olla sopusoinnussa aiheen sisäisen hengen kanssa.

K u v a a m a t a i d e : Voidaan tarvittaessa jakaa käytetyn materiaalin mukaan eri sarjoihin. Kilpailija lähettää arvosteltavaksi kaksi aikaisintaan edellisen vuoden aikana laadittua työtä, joista vain toinen voi kilpailussa sijoittua, mutta arvostelussa on otettava huomioon molempien töiden antama kokonaisvaikutelma.

Arvostelussa kiinnitetään pääpaino teoksen taiteelliseen arvoon. Aiheen vaikeus on niinkään otettava huomioon nimenaan samantasoisten töiden sijaintijärjestystä määrättäessä.

Arvostelukohteet: käytetty materiaali (grafiikka, piirustus, kuvanveisto, maalaus: öljymaalaukset, akvarellit), aiheen vaikeus, teknillinen taso, teoksen taidearvo.

V a l o k u v a u s : Voidaan tarpeen vaatiessa jakaa aiheitten mukaan eri sarjoihin. Kilpailija lähettää arvosteltavaksi kaksi aikaisintaan edellisen vuoden aikana tehtyä työtä. Kilpailevien kuvien lyhimmän sivun on oltava vähintään 16 sm. Suurin sallittu koko on 24x30 sm. Kuvat on pohjustettava. Pohjakkeen koko saa olla korkeintaan 29x35 sm. Pohjakkeen on ulotuttava vähintään 2 sm. kuvan ulkopuolelle. Työlle on annettava aiheensa mukainen nimi.

Valokuvauskilpailun arvostelussa kiinnitetään ensinnäkin huomiota siihen, että aihe edustaa yksilöllistä näkemystä ja että sitä on oikealla tavalla käsitelty kuvavaikutuksen esillesaamiseksi. Aiheen viivojen ja massojen tulee muodostaa ehjä ja tasapainoinen sommitelma, jonka sävyt antavat kuvalle aidon ja elävän tunnelman. Valokuvan taiteellista kokonaisuutta arvosteltaessa on viimein kiinnitettävä huomiota

miota niihin teknillisiin keinoihin, joilla kuva-aiheen olemusta on ilmennetty. Arvostelussa on katsottava **ansioksi**, jolle kilpailija on itse kehittänyt ja kopioinut kuvat.

Arvosteluperusteet: taiteellinen kokonaisvaikutus] teknillinen suoritus, aiheen sommittelu (viiva-, massa- ja sävy-sommittelu), aiheen valinta ja käsittely.

2. Ryhmä ja yhtyekilpailu:

Kuorolausunta: Tehtävänä on vapaavalintainen esitys, joka saa kestää enintään 15 minuuttia. Arvostelussa on kiinnitettävä huomiota tehtävän kirjalliseen ja, kasvatukselliseen arvoon sekä teknilliseen suorituspuhtauteen. Hyvään kokonaisvaikutukseen kuuluvat äänellinen ja lausuntavarmuus. Tehtävän kokonaisvaikutusta korostavat liikkeet ja puvut sekä muut tehokeinot on laskettava eduksi. Arvostelussa on syytä ottaa huomioon myös soolojen osuus. •

Kuorolausuntakilpailun arvostelukohteet: puvut ja liikkeet, kokonaisvaikutelma, solistien osuus (eläytyminen, värittäminen, täsmällisyys) äänellinen valmius (selvyys, kuuluvuus) ja tehtävän kirjallinen arvo.

Kansantansu: Ryhmä esittää kaksi vapaavaiintaista tanssia.

Arvostelussa otetaan huomioon esitettävän tanssin tyyppi sekä tanssin vaikeusaste. Ryhmän suorituksissa kiinnitetään huomiota askelten valintaan, suorituksen täsmällisyyteen ja yhtenäisyyteen, esitystyyliin ja tanssijien ilmehtimiseen. Hyvän tanssijien tunnusmerkkeinä ovat iloisuus, välittömyys ja suorituksellinen helppous.

Arvostelukohteet: kokonaisvaikutelma, puvut, tanssin sisällön ilmentäminen (suorituksen tyyli ja ilmeet), suoritus (askeleet, täsmällisyys, yhtenäisyys) ja tehtävän vaikeusaste.

Kuorolaulu: Kilpailuun voivat osallistua Mlyärtetit ja sitä suuremmat ryhmät. Kuoro esittää kaksi vapaaavalintaista tehtävää.

Arvostelussa on otettava huomioon tehtävän vaikeus, sen musiikillisen tulkinnan aitous ja teknillinen taitavuus. Johtajan ja kuoron yhteistyöhön on kiinnitettävä painavaa huomiota.

Arvostelukohteet: johtajan ja kuoron yhteistyö, eläytyminen ja ilmeikkyys, kaijullinen yleisvaikutelma, äänenmuodostus (äänen väri, sointi ja sävy) rytmi ja fraseeraus (nyansoin ti), intervalli- ja sointupuhtaus sekä tehtävän vaikeusaste.

Kisälli- ja kisällitärilaulu:

Kisällilaulu on yhteiskunnallista ja poliittista satiiria sekä huumoria sisältävä laulelma. Sen tarkoituksena on esitellä ajankohtaisia asioita tavalla, jossa yhdistyvät sekä laulullinen esitys että asianmukaiset liikkeet, eleet ja muut selventävät tehokeinot.

Kisälli- tai kisällitäriryhmä ei ole pelkästään lauluyhtye, jonka esityksissä yksinomaan vain laulullinen puoli otetaan huomioon. Niiden tulee esityksessään musikaalisen puolen lisäksi pystyä luontevasti, hauskasti ja mukaansatempaavasti esiintuomaan laulun tekstiä elävöittäviä piirteitä. Esityksissä on kuitenkin vältettävä liiallisuutta liikkeissä, ulkopuolisissa tehosteissa ja moniäänisyydessä, mikäli ryhmä ei niitä täysin hallitse ja esityksen luontevuus siitä kärsii. Laulujen teksteissä on pyrittävä ajankohtaisuuden ja aatteellisuuden lisäksi omaperäisyyteen sekä iskevyyteen ja vältettävä mauttomuuksia.

Kilpailutehtävinä ryhmä saa esittää tunnuslaulun ja kaksi vapaavalintaista laulua tai laulusikermää, jotka yhteensä saavat kestää enintään 15 minuuttia. Arvostelussa on huomioitava ajankohtaisuus, omaperäisyys ja poliittinen iskevyy^ys. Hyvään kokonaisv likutukseen kuuluvat esityksen laulullinen puhtaus sekä esiintyjien luontevuus ja ryhmän yhtenäisyys. Sitä korostavat liikkeet ja puvut sekä muut tehokeinot on laskettava eduksi.

Arvostelukohteet: Esityksen sisältö (ajankohtaisuus, omaperäisyys, sävelmien valinta ja iskevyy), äänellinen vai-

mius (puh
hallinta,
(ryhmän
vaikutelma!

pti ja rytmi), tehosteet (liikkeiden
sekä muut tehokeinot), suoritus
syys, iMntevuus ja välittömyys), llokonais-

S o i t i n i amassa sarjassa kilpaileva / eri ko-
koonpanoisl yhtyeet. O: esteri tai yhtye esittää l aksi va-
paavalintafl tehtävää,

Arvosteli sa otetaan huomioon kappaleen mus likillinen
arvb ja so^ tuvuus va^utensa puolesta kilpaileval e orkes-
terille. ArTÄanojen keskiarvo ei sellaisenaan ratki ise sija-
järjestystä, vaan se muoiclostaa vain tietyn pohjan arvoste-
lulle. Pisteiden keskiarvo saadaan jakamalla annettujen ar-
vosanojen summa pistesaIrakkaiden lukumäärällä.

Arvosteli^jhteet: Jytien suoritusten arvo, joluajan ja
orkesterin yhteistyö, tul inta (musikaalisuus, aitous), tek-
niikka (sointiväri, soin ti jjuhtaus, rytmi), vaikeusaste ja mu-
säkillinen M"vo.

N ä y t e l m ä e s i t y s : Kilpailussa esitetään enintään
n. 45 min t u l i a kestäv^pienoisnäytelmä tai osa pi(temmäs-
t ä n ä y t e l m ä t ä . NäyteBiät esitetään verhoiin Varlbstetulla
näyttämöllä. Kilpailuryhmillä on oikeus käyttää itjie hank-

etaan palkinnot myös kolmelle
n esittäjälle.

uomioon näytelmän kirjallinen ja
ä ohjaajan luoma käytäinöllinen
stuu yksityisistä osasuorituksista,
|sikäytöstä, asema vaihteluista ja
Esitykselle luetaan ansiqksi, jos
inallisesti liittyvät kiinteä sti n ä ^ Ä
seen.

yiset osasuoritukset, puvut ja naa-
miot, lavastus, näyttämöpuhe (kuuluvuus, selvyys, luonte-
vuus), ohjaus (roolijako, asemat, oikea korostus) yleisvai-
kutelma (yhteisnäytteleminen, aitous), tehtävän sisältö ja
sen vaikeusaste.

Seuralehti: Kerho-, seura- ja seinälehdet arvostellaan omissa ryhmissään. Huomioon otetaan myös, onko lehti kirjoitettu käsin vai koneella.

Lehden ilmestymisen jatkuvuus ja "säännöllisyys" katsotaan ansioksi. Arvosteltaviksi tuodaan neljä edellisen vuoden numeroa. Lehdessä pitäisi olla kaunokirjallisen tekstin lisäksi kirjoituksia, jotka käsittelevät lukijoita kiinnostavia asioita, lisäksi uutisia heidän piiristään jne. Kuvituksesta ja hyvästä huumorista annetaan lisäpisteitä. Tärkeätä on, että lehti on lukijakunnan harrastusten ja kehitystason mukainen ja että se kiinnostaa niitä, joita varten sitä toimitetaan.

Seinälehti: Seinälehti on julisteenomainen kirjallinen ja taiteellinen tuote. Sen mukaisesti sen tarkoituksena voi olla esimerkiksi osaston toiminnan mainostaminen ja esitleminen. Arvostelussa on ensiksi katsottava, mihin tarkoitukseen seinälehdellä pyritään ja miten se tämän tarkoituksensa täyttää. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota idearikkauteen, selkeyteen ja kokonaisvaikutelman hallintaan. Näin ollen seinälehden arvostelu jakaantuu neljään osaan: 1) tarkoituksenmukaisuus, 2) kirjallinen asu, 3) taiteellinen asu, 4) idearikkaus, omaperäisyys, selkeys ja kokonaisvaikutelma.

Liittotoimikunta.

Esitys n:o 15.

SSN:n PIIRIJÄRJESTÖJEN HENKISTEN KILPAILUJEN OHJESÄÄNTÖ.

Näiden sääntöjen tarkoituksena on edistää liittomme piirissä tapahtuvaa esitystaidollista harrastus- ja kulttuuritoimintaa. Samalla niiden tarkoituksena on luoda yhtenäinen pohja, jota esiintyjät voivat käyttää hyväkseen tehtäviinsä valmistuessaan.

Nuorison harrastustoiminnassa on kilpailulla oma suuri merkityksensä. Voitto ei kuitenkaan saa muodostua pää-tarkoitukseksi varsinkaan, kun kysymyksessä ovat Inuorison henkiset harrastukset. Tärkeintä on osanoton ja harrastuksen laajentaminen ja syventäminen kilpailujen avulla.

Piirijärjestöjen henkiset mestaruuskilpailut järjestetään kerran vuodessa piirin edustajakokouksen tai piiritoimikunnan tarkemmin määräämänä aikana. Kilpailujen pitimisestä on ilmoitettava "Vihurissa" sekä kiertokirjeellä qsastoille viimeistään 2 kuukautta ennen kilpailuja. Ilmoituksesta tulee selvittää kilpailulajit, kilpailujen pitämisaika ja i-paikka sekä, mihin mennessä ja miten ilmoittautuminen on suoritettava.

Piiritoimikunnan päätöksellä voidaan mestaruuskilpailujen ohjelma jakaa suoritettavaksi useammassa kuin yhdessä osassa.

Kilpailuihin ilmoittautumisen yhteydessä on **osanottajien** ilmoitettava myös tehtävänsä nimi tai aihe. Kilpailupaikalla ei ole mahdollisuutta enää ilmoittautua kilpailuihin.!

ARVOSTELULAUTAKUNTA.

Piirin esitystaidollisissa kilpailuissa tulee käyttää vähintään kahta arvostelulautakuntaa. Tällöin toinen ryhmä arvostelee musiikkiesitykset (yksinlaulu, soitinmusiikki jne.) ja toinen lausunnan (puheet, joukkolausunnan jne.) Mikäli samoilla juhlilla on myös näytelmäkilpailu, on paikallaan

valita sitä varten oma arvostelulautakuntansa. Lisäksi on huomattava, että kirjallisuus-, kuvaamataide-, kisällilaulujen kirjoitus-, valokuvaus- ja seura- sekä seinälehtikilpailuja varten nimetään omat arvostelulautakunnat, jotka arvos- televat näihin kilpailuihin jätetyt työt ennen piirijuhlia. Tällöin arvostelijain työ on helpompaa ja he voivat keskit- tyä määrättyihin lajeihin. Näin voidaan myös parhaiten käyttää asiantuntija-arvostelijoita.

Kuhunkin arvosteluryhmään kuuluu kolme jäsentä, joista yksi on alan asiantuntija, toinen piiritoimikunnan tai vas- taavan valitsema ja kolmas liiton ohjelmatoimintajaoston jäsen tai sen määräämä henkilö. Erityisesti on huomattava, että arvostelulautakuntaan ei saa valita kilpailuihin osallistu- vaa henkilöä eikä heidän tai kilpailevien ryhmien ohjaajia.

YLEISET ARVOSTELUPERUSTEET.

Arvostelussa annetaan pisteitä 1—6 ja voidaan käyttää myös kymmenesosapisteitä. Suoritusten arvostelu: 6—5 pis- tettä, erinomainen, erittäin hyvä (kypsä suoritus, muodon ja sisällön täydellinen hallinta); 4 pistettä, hyvä (itsenäinen ja lupauksellinen suoritus); 3 pistettä, tyydyttävä (keskita- son suoritus, joka täyttää perusvaatimukset); 2 pistettä, välttävä (epäitsenäinen suoritus, muodon ja sisällön hallinta haparoiva); 1 piste, heikko (epäkypsä suoritus, muodon ja sisällön hallinta heikko). Täyttä pistemäärää voidaan käyt- tää vain harvoin, sillä se edellyttää kaikin puolin taiteelli- sesti täysin virheetöntä suoritusta.

Arvostelutuomari laskee ensin kullekin kilpailijalle eri arvostelukohteista antamiensa pisteiden keskiarvon ja aset- taa kilpailijat näin saatujen pisteiden mukaisesti parem- muusjärjestykseen. Eri arvostelutuomareiden laatimia si- joittumisjärjestyksiä vertaamalla vahvistetaan kilpailijoiden lopullinen paremmuusjärjestys, minkä jälkeen kullekin kil- pailijalle annetaan hänen suorituksensa tasoa osoittava pis- temäärä edellä mainittujen arvosteluperusteiden mukai- sesti.

Kilpailussa voidaan antaa parhaana sijoituksena huonompikin kuin ensimmäinen sija. Ensimmäinen palkintoi edellyttää vähintään 3,0 pisteen suoritusta.

Kilpailuaiheiden ja -töiden tulee olla sopusoinnussa liiton kasvatusihanteiden kanssa. Alkoholin väärinkäyttöä ihannoivat ja muuten moraaliltaan ala-arvoiset tehtävät **o** ehdottomasti jätettävä arvostelematta. Samoin on jätettävä ulkopuolelle kilpailun ne kilpailijat, jotka esiintyvät juhlilla alkoholin vaikutuksen alaisina. Samaa sääntöä on sovellettava myös esiintymisryhmiin, vaikka vain yksikin j ryhmän jäsenistä rikkoisi tätä määräystä.

KILPAILUTULOSTEN JULKAISEMINEN.

Arvostelulautakuntien tulee laatia työstään pöytäkirjat, joista selviävät kunkin kilpailijan lopullinen pistemäärä ja sijoitus. Pöytäkirjat luovutetaan kilpailujen jälkeen piiri-toimikunnalle.

Arvostelulautakuntien on pidettävä huoli siitä, jotta kilpailujen jälkeen joko palkintojenjakotilaisuudessa tai myöhemmin sanomalehdessä tai piirin kiertokirjeiden välityksellä saatetaan julkisuuteen lyhyt selostus arvostelulautakunnan työn perusteista sekä lyhyt yleisarvostelu kustakin lajista. Tällöin on hyvä kiinnittää huomiota ainakin seuraaviin näkökohtiin:

1. Todetaan osanoton runsaus verrattuna **edelliseni** vuoden vastaaviin kilpailuihin.
2. Todetaan kilpailuesitysten yleistaso.
3. Selostetaan pääpiirteittäin tehtävien valinnan vaikutusta kilpailun tuloksiin ja annetaan sitä koskevia opjeita.
4. Selostetaan suorituksissa yleisesti ilmenneitä l virheitä mainitsematta ketään kilpailijaa erikseen. Samalla mainitaan parhaat yksityiset tai ryhmäsuoritukset vertaamalla toisiinsa eri palkintosijojen voittajien esitysten laadullista tasoa.
5. Julistetaan kilpailun tulokset ja mainitaan, mitkä puolet esiintyjien suorituksissa ovat ratkaisseet sijoitumisen.

Koska henkisten kilpailujen tarkoituksena on virittää ja edistää nuorison taideharrastuksia, arvostelijan on aina syytä muistaa, että hänen tulee olla arvostelussaankin ennen muuta nuorten parasta tarkoittava ystävä. Hän kiinnittää hienovaraisesti huomiota virheellisyyksiin ja puutteellisuuksiin, mutta samalla innostakoon ja rohkaiskoon nuoria yhä parempiin saavutuksiin.

KILPAILUOIKEUS.

Piirijärjestöjen kilpailuihin saavat osallistua kaikki ne piirin osastot ja nuorisosaostot sekä niiden jäsenet, jotka ovat maksaneet viimeistä edellisen vuosineljänneksen piiri- ja liittoverot. Osastot ovat oikeutetut lähettämään yhden ryhmän tai osanottajan kaikkiin muihin lajeihin paitsi kirjallisuus-, kuvaamataide-, kisällilaulujen kirjoitus- ja valokuvakilpailuihin, joihin saavat osallistua kaikki piirin osastojen ja nuorisosaostojen jäsenet. Kilpailijoilla tulee olla mukanaan kunnossa oleva osaston jäsenkirja.

KILPAILUOIKEUDEN RAJOITUKSET.

Henkilökohtaisiin kilpailuihin ei saa osallistua henkilö, joka kilpailuvuoden aikana täyttää 30 vuotta tai on sitä vanhempi. Ryhmälajeissa saa ryhmän jäsenistä olla korkeintaan 1/3 tämän ikärajan ylittäneitä. Näytelmien osasuorituksissa ei saa kuitenkaan palkita yli 30-vuotiaita. Heille voidaan kuitenkin antaa kiitosmaininta, mikäli heidän suorituksensa oikeuttaisi palkintosijoille.

Ammattitaitelijat, oman teoksen julkaisseet kirjailijat, oman näyttelyn järjestäneet kuvaamataiteilijat, konsertin tai lausuntaillan antaneet taiteilijat, lehtien toimittajat, teattereihin välikirjalla vakinaisiksi tai iltanäyttelijöiksi kiinnitetty näyttelijät sekä ammattinsa vuoksi palkattuina puhujina, taideohjaajina tms. toimineet tai toimivat eivät ole ammattialallaan kilpailukelpoisia. Nämä määräykset eivät koske ryhmien ja yhtyeiden johtajia ja ohjaajia.

YLEISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ.

Kirjallisuus-, kuvaamataide-, kisällilaulujen kirjoitus- ja valokuvauskilpailuun tarkoitetut työt on varustettava nimimerkillä. Ilmoitus kilpailijan omasta nimestä on liitettävä mukaan suljetussa kirjekuoressa.

Edellisessä kappaleessa mainitut sekä seura- ja s);inälehtikilpailuun tarkoitetut työt on toimitettava arvosteltaviksi kilpailukutsussa määrättyyn päivään mennessä. Kilpailutyöt toimitetaan arvosteltuina kilpailupaikalle järjestettävään näyttelyyn.

Samalla työllä voidaan kilpailla vain yksillä piirinuhlilla.

Samassa kilpailulajissa voi yksi kilpailija sijoittua vain yhdellä työllä.

Kunkin kilpailulajin ensimmäisen esityksen jälkejn tulee arvostelutuomareiden sopia yhteisestä peruspistemäärästä.

Piirijärjestöjen osastojen välisessä yleiskilpailussa otetaan huomioon kaikki ne lajit, joihin osanotto on rajoitettu. Pistettä annetaan esiintymisryhmille paremmuusjärjestyksessä 7, 5 ja 4 sekä muille kilpailuun osallistuville ryhtnille 2 pistettä ja henkilökohtaisessa kilpailussa vastaa vas'i 5, 3, 2 ja 1 piste. Henkilökohtaisessa kilpailussa ei pisteitä kuitenkaan lasketa, jos kilpailuun osallistuu vain yksi esiintyjä.

Kilpailujen järjestäjien on ennakolta merkittävä arvostelutaulukoihin kilpailijain nimet, osasto ja esitystehtävän nimi tai aihe. Järjestäjien on myös huolehdittava siitä, että arvostelulautakunnan käytettävissä on kaikkien erikoispalkintojen (esim. kiertopalkintojen) säännöt.

Jäljempänä mainittujen kilpailulajien lisäksi voidaai ottaa kilpailtaviksi myös luettelossa mainitsemattomia lajej L, mutta siinä tapauksessa on piiritoimikunnan tai arvostelutuomareiden erikseen sovittava kulloinkin käytettävistä arvosteluperusteista.

KILPAILULAJIT JA ARVOSTELUPERUSTEET.

Kilpailulajit ja arvosteluperusteet ovat samat kuiji liiton henkisissä kilpailuissa.

Liittotoimih unta.

Esitys n:o 16.

RIITAIUUDET LIITTOMME ULKOPUOLELLA.

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura esittää liittokokoukselle, että se laatisi ponnen siitä, että nuorisoliittomme ulkopuolella — puolueessa tms. — esiintyvät mahdolliset ristiriitaisuudet tai linjaerimielisyydet eivät kuulu nuorisoliittolaisille silloin, kun he toimivat nuorison keskuudessa, eikä nämä erimielisyydet saa vaikuttaa nuorisoliittolaisten omien järjestöjensä rakentamiseksi tehtyihin päätöksiin.

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunta katsoo, että mikäli Kallion Sos.-dem. Nuorisoseuran esitys tarkoittaa sosialidemokraattien keskuudessa viime vuonna esiintyneitä henkilökiistoja, esitys tältä osin hyväksyttäisiin, mutta korostaa samalla, että liiton päätäntävaltaelinten on jatkuvasti seurattava sosialidemokratian menettelytapoja ja periaatteita koskevia keskusteluja sekä päätöksiä ja, milloin se katsotaan oikeaksi, otettava niihin kanta. Tältä pohjalta liittotoimikunta esittää edustajakokouksen hyväksyttäväksi seuraavaa:

edustajakokous toteaa, että nuorisoliiton on varottava vastaisuudessakin puuttumista liiton ulkopuolisiin henkilökiistoihin, ja korostaa samalla liiton itsenäistä oikeutta käsitellä ja ottaa kantoja sosialidemokratian periaate- ja menettelytapakysymyksiin.

Esitys n:o 17.

VIHURIN LIEVITYSTYÖSTÄ.

Ylimään Sosialidemokraattiset Nuoret ovat kokouksessaan käsitelleet liiton äänenkannattaja "Vihurin" levikkijäsymystä ja päättäneet esittää kantanaan liiton edustajakokoukselle, että Vihurin levikin lisäämiseksi ja asiamiehet selä osastot saataisiin enempi kiinnostumaan levikki työstä. Että osastoille ja asiamiehille järjestettävät n.s. palkinlokilpailut järjestettäisiin kilpailusarjoihin niin, että sarjajako olisi kaikille edes jonkin verran samanlainen suhteessa iäskaslukuun esim. Helsinki jaettuna 5 piiriin, Turku ja Tampere kumpikin 2—3 p ja samaan sarjaan suuremmat maaseutukaupungit ja kauppalat.

2 sarja, maaseudun pikkukaupungit ja kauppalat.

3 sarja, asukasluvultaan edellä mainittuihin pikkukaupunkeihin ja kauppaloihin verrattavat maaseudun asutustaajaimet, joissa viimeksi mainituissa on useammassa asukasluku suurempikin kuin pikkukaupungeissa ja kauppaloissa,

ja viimeisenä 4 sarjana tulisi vasta kysymykseen varsinainen maaseutu. Näin tehtäisiin oikeutta kaikille oliastoille ja asiamiehille sijoittua Vihurin levikkikilpailussa, sillä täysin mahdoton on harvaan asutulla maaseudulla kilpailla asukasluvultaan suurten liikekeskusten kanssa, joissa saattaa olla useampiakin teollisuuslaitoksia ja joissa useampia satoja työntekijöitä, joilla lehtityössä levikkimahdollisuudet ovat hyvät, maaseudun oloihin verrattuna, joissa tiestöllä ei edes ole jatkuvaa palkkatuloa.

Edellä olevaan viitaten ehdotammekin arvoisalle edustajakokoukselle, että se velvoittaisi liiton päättävien elinten ryhtymään asian vaatimiin toimenpiteisiin, että Vihurin levikkityöhön saataisiin enempi innostusta ja että yhä useammilla osastoilla ja asiamiehillä mahdollisuuksia aijoittua k.o. levikkikilpailussa.

Ylimään Sos.-dem. Nuora: r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Ylimaan Sos.-dem. Nuorten esityksessä todetaan, ettei asiamiesten kilpailun nykyinen sarjajako suo kaikille asiamiehille samanlaisia mahdollisuuksia sijoittua palkinnoille. Tämän toteaa myös liittotoimikunta, mutta on toisaalta selvillä siitä, että kovin lukuiseen sarjajakoon meneminen merkitsee palkintojen arvon pienentymistä ja niin ollen heikentää asiamiesten mielenkiintoa kilpailua kohtaan. Kun kysymyksessä on liiton äänenkannattaja, siis poliittisen julkaisun levittäminen, saattaa väestön poliittinen rakenne olla ratkaisevampi kuin paikkakunnan asukasluku. Verrattaessa kahta samansuuruisia paikkakuntaa toisiinsa, olisi myös tämä seikka sarjajakoa suunniteltaessa otettava huomioon. Jo edellä esitetyn näkökohdan huomioon ottaen lienee kaikkia asiamiehiä ehdottomasti tyydyttävän sarjajaon luominen mahdotonta.

Osastoille järjestetty tilaushankintakilpailu perustui viimeksi kuluneena kilpailukautena keskiarvosysteemiin, jossa pohjana oli kolmen edellisen vuoden keskiarvo. Kilpailu jakaantui yli 50 tilauksen, 10—49 tilauksen ja alle 10 tilauksen sarjoihin, joten jokaisella osastolla oli siinä likipitään samanlaiset mahdollisuudet päästä palkinnoille.

Viitaten edelläolevaan liittotoimikunta ehdottaa, että edustajakokous päättäisi

velvoittaa liittotoimikunnan ottamaan Ylimaan osaston esittämät näkökohdat mahdollisuuksien mukaan huomioon suunnitellessaan tulevia kilpailuja ja neuvotellessaan niistä lehden kustantajan kanssa.

OSASTOJEMME NIMET.

Nuorisoliiton sääntöjen 1 § mukaan ei osastojeirille määrätä erikoista ohjetta. Käytäntö on kuitenkin joutanut siihen, että ne ovat määritelleet nimensä sos.-dem. nuoriso-osastoiksi, sos.-dem. nuorisoyhdistyksiksi ja aikaisemmin myöskin sos.-dem. työläisnuoriso-osastoiksi tili muulla e.m. verrattavalla tavalla. Lienee pyritty yhdenmukaistamaan osastojemme nimet ja siinä onkin osittain onnistuttu. Yhdenmukaisuudella on merkitystä varmaan sen johdosta, että tällä tavoin on selvästi voitu jo osastopöytäsaunasta tunnustautua sos.-dem. nuorisoliiton jäseneksi. Tähän verrattava asiantila onkin oikein aikuisten keskuudessa) mutta osaston nimellä on nuoreen suuri vaikutus ja joa se on poliittisuudessaan nuoria karkoittava, niin on aineellista asettaa nykyinen käytäntö kyseenalaiseksi. Onko oikein myöskään se, että kotkaosastojemme nuoret joutuvat ikäänkuin uusien tunnusten alle joutuessaan vanhetessasp Nuorista Kotkista sos.-dem. nuoriso-osastoon. Eikö yhtenäinen nimitunnus, joka ulottuisi varhaisnuorista vanhempiin olisi paremmin yhdistävä? Työväenliikkeen kunniakkain», alkuvuosina oli työväenyhdistyksillä ja niiden alaisilla Nuorisosastoilla niminä iskevät "Taisto", "Sampo" yms. JTe ovat vieläkin paikoittain käytössä, joskin kuitenkin liian vähän. Näissä nimissä kuvastui kunkin paikkakunnan erikoispiirre, jollainen periaate nuorisoliittomme piirissä enemmän pitäisi olla vallalla.

Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdistys esittää arvoisalle ledustajakokoukselle, että se suosittelisi osastojen nimien väljentämistä e.m. periaatteet huomioonottaen.

Turun Sos.-dem. Nuorisoyhdisty. r.y.

Liittotoimikunnan lausunto :

Liittotoimikunta pitää tärkeänä, että me kaikkeaisa toiminnassamme pidämme toimintamme aatteellisuuden esillä,

emmeä verhoudu, epämääräisyyteen järjestöjemme niinissäkään. Kun järjestöjemme nimissä yleensä olevaa lyhennystä "Sos.-dem." sen vuoksi ei ole syytä poistaa, muodostuisi käytännössä hankalaksi, jos nimen yhteyteen vielä lisättäisiin jokin lisätunnus kuten alustuksessa mainitut "Taisto" tai "Sampo" tai muu niitä vastaava.

Liittotoimikunta ehdottaa pysyttäväksi nykyisessä käytännössä ja esityksen siten hylättäväksi.

f

E s i t y s n:o If.

LIITON JA OSASTOJEN LIPUT.

Sosialidemokraattisen Nuorisoliiton piiri- ja perusjärjestöjen (osastojen) yleisissä piirijuhlissa, leiri- retkeily- ym. vastaavissa tilaisuuksissa liiton ja osastojen lipun käyttö on vähäistä. Lipun käytöllä olisi yleisöönkin nähden määrätty vaikutus, joka tekisi liittoa ja osastoja sekä samalla niiden tekemää työtä tunnetuksi. Mutta lippujen käyttö on vähäistä, mikä johtuu siitä, että varattomien osastojen on vaikea hankkia hinnaltaan kalliita lippuja.

Edellä olevaan viitaten ehdotammekin edustajakokoukselle, että se antaisi liittotoimikunnalle valtuudet ryhtyä asian vaatimiin toimenpiteisiin ja että liiton toimesta valmistettaisiin sellaisia lippuja, joihin myöhemmin loisi laittaa osaston nimen. Sarjatyönä valmistettuina niiltä tulisi halvempia ja ehkä näin saataisiin niiden käyttö osastoissakin yleistymään.

Ylimaan Sos.-dem. Nuoret r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Edelläolevan esityksen johdosta liittotoimikuntal toteaa, että sen perusteluissa oleva maininta liiton ja (osastojen) lippujen vähäisestä käytöstä piirien ja osastojen tilaisuuksien yhteydessä on oikea. Liittotoimikunnan mielestä ei tähän ole kuitenkaan suurimpana syynä esityksessä mainittu lippujen kalleus, vaan se, että monen osaston lippu on osaston nimen muuttumisen, liiton merkin uusimisen, lipun valmistuksessa käytettyjen tarveaineiden heikkouden, tms. syyn johdosta käynyt tarkoitustaan vastamattomaksi eikä lippua sen vuoksi ole katsottu voitavan käyttää. Eräänä syynä on myös se, että lipun arvo ja sen merkitystä toiminnalle ei osastoissa kylliksi ymmllirretä.

Esityksessä ehdotetaan lippujen valmistamista sarjatyönä liiton toimesta kustannusten alentamiseksi. Tällöin voisi tulla

kysymykseen ainoastaan merkkien ja kirjainten painattaminen lippukankaaseen tai erillisiin, lippuun ommeltaviin kappaleisiin. Koska painattaminen suoraan villaiseen lippukankaaseen on käytännössä vaikeata, eikä erillisten kangaspalojen ompeleminen lippuun useimmiten onnistu, ja koska tällä tavoin valmistetut liput ovat lyhytikäisiä, ei liittotoimikunta pidä onnistuneena hyväksyä esitettyä tapaa lippujen hankkimiseksi. Lipun arvon ja kestävyuden kannalta on parempi, että osasto joko itse koruompelee merkin­nät yhtenäisten ohjeitten mukaan, tai tilaa liiton kautta erikoisliikkeen valmistaman ommellun lipun.

Esityksen johdosta esittää liittotoimikunta edustajakoukselle:

- että edustajakokous päättäisi kehoittaa osastoja ensi tilassa ryhtymään toimenpiteisiin uuden, nykyoloja vastaavan lipun hankkimiseksi osastolle,
- että edustajakokous edelleen velvoittaisi liittotoimikunnan laatimaan liiton sekä osastojen lippuja ja niiden käyttöä koskevat yhtenäiset ohjeet ja toimittamaan ne kaikille osastoille.

E s i t y s n:o 0.

LIITTOPUSERO.

Ensi kesän leiriä silmälläpitäen on Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura käsitellyt vuosikokouksessaan liittojuserokysymystä ja esittää liittokokoukselle (mikäli liittödimikunta ei asiasta voi päättää liittokokousta kuulematta) että nuorisoliittolaispusero uusittaisiin ja luovuttaisiin seji nykyisestä univormumaisesta mallista ja otettaisiin uullta puseroa tai paitaa suunniteltaessa käytännöllisyysnäkökohdat mallin, kankaan laadun, pesukestävyuden yms. suhteen huomioon. Seuramme pitää sopivana esikuvana liittopuserokysymystä pohdittaessa itävaltalaisten nuorisoliittolaisten paitaa, jossa ei ole liikoja "helyjä", vaan liiton mferkki on ainoana koristuksena ommeltu paidan taskun päälle.

Seuramme ei pidä epäonnistuneena sitäkään, jos liitto määräisi puseroiden tai paitojen yleissuuntaviivat lja kukin osasto voisi sen yksityiskohdat määrätä itse nurkiakuntaisuusnäkökohtien tyydyttämiseksi — menemättä silti mahdolltomuksiin.

Kallion Sos.-dem. Nuorisoseura r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunnan käsityksen mukaan liittopuseroiden käyttö nuorisoliittolaisten keskuudessa on vuosi vuodelta vähentymässä. Syynä puseroiden käytön vähentymiseen voidaan mainita se, että puseromallit ja niissä käytetttrt tarveaineet ovat osoittautuneet nykyoloissa epäonnistuneiksi ja käyttöarvoltaan heikoiksi. Kun liittopuseroa koskeva esitys nyt esitetään edustajakokoukselle, olisi tässä **yhteydessä** harkittava, pitäisikö koko liittopuseron käytöstä lufcpua tai olisiko puseron sijasta jokin muu asusteisiin liittyvä yhteinen tunnus nykyoloissa käytännöllisempi.

Koska kysymys kokonaisuudessaan edellyttää laajempaa selvitystä, ehdottaa liittotoimikunta esityksen johdpsta,

että edustajakokous velvoittaisi liittotoimikunnan ensi-tilassa selvittämään liiton puseroiden tai muun vastaavanlaatuisen yhteisen tunnuksen käyttömahdollisuudet ja käyttötarpeen sekä tekemään asiasta liittoneuvostolle esityksen.

TOIMINTAKILPAILU.

I

Pitäjämen Sos.-dem. Nuoret r.y. esittää liittokokoukselle, että kokous päättäisi toimeenpantavaksi koko maalla käsitettävän perusjärjestöjen välisen toimintakilpailun.

Toimintakilpailusta osastojen toiminnan vireyttäjänä on eräissä SSN:n piireissä niiden sisäisen kilpailun pohjalta hyviä kokemuksia ja käsityksemme on, että kokonaisuutena käsitettävällä toimintakilpailulla on paitsi toimintaa lisäävä vaikutuksensa, myös eri osastojen ja yleensä nuorisoliittolaisia yhdistävä vaikutuksensa.

Päähuomio toimintakilpailussa on käsityksemme mukaan kiinnitettävä

- a) uusien jäsenten hankintaan,
- b) koko jäsenistöä koskevaan, kehittäväan ja kasvattavaan toimintaan,
- c) liiton äänenkannattajan VIHURIn levitystyöhön.

Perusjärjestöjen keskinäisen kilpailun ohella on kilpailusta nähdäksemme muodostettavissa helposti myös piirijärjestöjen keskeinen ja kun toimintakohteita ei oteta kilpailun kovin monia, ei kilpailun järjestäminen ja tulosten kontrollointi ja laskenta tuottane voittamattomia vaikeuksia.

Edelleen ehdotamme, että kilpailuajaksi nimettäisiin varsinainen sisätoimintakausi — jonka kokous määrittelee tarkemmin — kesätoimintakauden jäädessä ainakin tämän kilpailun ulkopuolelle.

Pitäjämen Sos.-dem. Nuoret r.y.

Liittotoimikunnan lausunto:

Liittotoimikunta yhtyy alustuksessa esitettyyn ratkaisuun toimintakilpailun merkityksestä osastojen toiminnaksi vireyttäjänä. Toimikunta pitää myös tärkeänä jatkuvasti kiinnittää huomiota esityksessä mainittuihin toimintakohteisiin.

Liiton kaikille osastoille oikeutta tekevän toimintakilpailun sääntöjen ja sarjajaon määrääminen on viime vuosina järjestetyissä toimintakilpailuissa tuottanut suuria vaikeuksia. Tästä johtuen liittotoimikunta ei pidä tarpeellisena, että edustajakokous hyväksyisi alustuksen esitetyssä muodossa, vaan esittää,

1. että edustajakokous velvoittaa liittotoimikunnan järjestämään piirijärjestöjen keskeisiä toimintakilpailuja, joissa kiinnitetään huomiota alustuksessa mainittujen toimintakohteiden kehittämiseen, sekä
2. että edustajakokous kehoittaa piirijärjestöjä järjestämään sopivaksi katsomallaan tavalla osastojensa keskeisiä toimintakilpailuja, joiden tarkoituksena on liiton järjestämien toimintakilpailujen tukeminen.